

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: C-CZV-SDI – Športová diplomacia

Význam organizovania vrcholných športových podujatí
(Záverečná práca MPA)

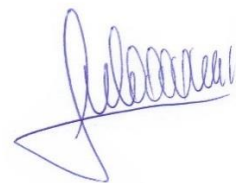
Autor: Ing. Vladimír Gubrický

Vedúci práce: Ing. Mgr. Markéta Votoupalová Ph.D.

Prehlásenie

Prehlasujem, že som svoju záverečnú prácu projekt vypracoval samostatne a vyznačil som všetky citácie z použitých prameňov.

V Trnave dňa 15. 5. 2023

.....

podpis študenta

POĎAKOVANIE

Dovoľujem si touto cestou poďakovať všetkým, ktorí mi pomohli s tvorbou mojej záverečnej práce. Predovšetkým však Mgr. Michalovi Garajovi, PhD., PaedDr. Petrovi Korčokovi, PhD. MBA a Ing. Mgr. Markéte Votoupalovej Ph. D. za ich cenné rady a odborné vedenie pri písaní práce.

OBSAH

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	5
ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK	6
ÚVOD	7
1 CIELE ZÁVEREČNEJ PRÁCE, METÓDY SKÚMANIA A METODIKA.....	8
1.1 Ciele záverečnej práce a subjekt a objekt skúmania	8
1.2 Opis metód skúmania a metodika spracovania záverečnej práce	10
2 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ SKÚMANEJ PROBLEMATIKY.....	13
2.1 Definícia základných pojmov z oblasti športu	13
2.2 Šport a Európska únia	15
2.3 Šport v podmienkach Slovenskej republiky	16
2.3.1 Pramenná literatúra a legislatíva, strategické dokumenty	18
2.3.2 Financovanie športu v podmienkach Slovenskej republiky	21
2.4 Organizovanie vrcholných športových podujatí na Slovensku	24
2.5 EYOF 2021 a prínosy organizácie významných športových podujatí	30
2.6 Príklady dobrej praxe	34
3 ANALÝZA ORGANIZÁCIE VRCHOLNÉHO PODUJATIA – EYOF 2021	
BANSKÁ BYSTRICA.....	39
3.1 Opis a štruktúra respondentov	39
3.2 Pološtruktúrovaný rozhovor – zistenia a výsledky realizovaných rozhovorov.....	42
3.3 Zhrnutie realizovanej analýzy	56
4 DISKUSIA HLAVNÝCH ZISTENÍ A ODPORÚČANIA PRE ORGANIZÁCIU	
VRCHOLNÝCH ŠPORTOVÝCH PODUJATÍ.....	59
ZÁVER.....	63
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	63
PRÍLOHY	68

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Tabuľka 1 Pološtruktúrovaný rozhovor – základný okruh otázok.....	11
Tabuľka 2 Inštitucionálne usporiadanie športu na Slovensku.....	18
Tabuľka 3 Vývoj výdavkov na šport z rozpočtu MŠVVaŠ SR.....	22
Tabuľka 4 Poskytnuté financie s percentuálnymi podielmi na celkovom rezortnom financovaní.....	24
Tabuľka 5 Príklady pozitívnych a negatívnych lokálnych vplyvov veľkých športových udalostí.....	26
Tabuľka 6 Hrubé výdavky návštevníkov v Bratislave a mimo Bratislavu.....	35
Tabuľka 7 Prehľad ekonomických vplyvov MS 2011 v Bratislave (EUR).....	36
Tabuľka 8 Prehľad celkových výdavkov podľa skupín návštevníkov.....	37
Tabuľka 9 Celkové výdavky podľa výdavkových kategórií.....	38
Graf 1 Financovanie športu na Slovensku 2015 - 2019.....	23
Graf 2 Uskutočnené podujatia rozdelené podľa kategórie podujatí.....	28
Graf 3 Uskutočnené podujatia rozdelené podľa športov.....	28
Graf 4 Sumár pridelených podujatí do roku 2030 rozdelený podľa športov.....	29
Graf 5 Rozdelenie podujatí na organizáciu ktorých je plánovaná kandidatúra do roku 2030.....	29

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

SR – Slovenská republika

EÚ – Európska únia

SAZ – Slovenský atletický zväz

NŠZ – Národný športový zväz

EYOF – European youth olympic festival

EYOD – European youth olympic days

SOŠV – Slovenský olympijský a športový výbor

NŠC – Národné športové centrum

MŠVVaŠ – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu

ZOŠ – Zákon o športe

PUŠ – Príspevok uznanému športu

VÚC – Vyšší územný celok

OH – Olympijské hry

MS – Majstrovstvá sveta

ME – Majstrovstvá Európy

MEJ – Majstrovstvá Európy juniorov

SP – Svetový pohár

EP – Európsky pohár

PwC – PricewaterhouseCoopers Advisory, s. r. o.

UMB – Univerzita Mateja Bela

FTVŠ UK – Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského

ÚVOD

Šport je dôležitý spoločenský fenomén, ktorého vplyv možno pozorovať na mnohých úrovniach každodenného života. Kým kedysi bol vnímaný ako bezstarostná zábava spojená s pohybom a súťažím, postupne sa stal neoddeliteľnou súčasťou zdravého životného štýlu, spolkových aktivít tretieho sektora a občianskej spoločnosti. Okrem pozitívneho vplyvu na zdravie aktívneho jedinca, šport prináša aj sociálne a psychologické výhody, ako je spoločenská integrácia bez ohľadu na vek, pohlavie a národnosť, disciplína a solidarita. Šport umožňuje jednotlivcom aktívne zapojenie do spoločnosti, budovanie komunity a ponúka nové inšpiratívne vzory. Štúdie z rôznych zahraničných kontextov tiež poukazujú na dôležitú úlohu športu pri občianskej participácii. Šport má tiež výchovnú funkciu u detí a mládeže, ktorá podporuje hodnoty ako čestnosť, tolerancia, fair play, spolupatričnosť a spolupráca. Všetky tieto hodnoty majú svoju opodstatnenosť a obohacujú osobnosť človeka. Preto by sme nemali vnímať šport len ako obyčajnú fyzickú aktivitu organizovanú pod národnými športovými zväzmi. Jeho zmyslom by malo byť poskytnutie príležitosti pre čo najšťastnejší a najzdravší život čo najväčšieho počtu ľudí vďaka pravidelnej pohybovej aktivite, ktorú si dobrovoľne vyberajú, a/alebo poskytnutie vnútornej motivácie pre život vďaka športovým výkonom ostatných na najvyššej úrovni.

Predložená práca objasňuje základné teoretické východiská problematiky spojené s organizáciou významných športových podujatí. Prináša definičné rámce pojmov z oblasti športu a popisuje uchopenie športu v podmienkach Slovenskej republiky (SR) a Európskej únie (EÚ). Nadväzne rozoberá príslušnú legislatívu, strategické dokumenty a financovanie spojené s oblasťou športu na Slovensku. Podkapitola organizovanie vrcholných športových podujatí reflektuje vplyvy na rozličné oblasti spoločnosti, ktoré tento typ podujatí so sebou prináša. Prostredníctvom tejto kapitoly začíname smerovať k nosnej myšlienke práce. Rozbor organizácie športového podujatia Európsky olympijský festival mládeže (EYOF) Banská Bystrica 2021 slúži k pochopeniu aspektov z pohľadu prinášaných prínosov. Zároveň predstavuje kľúčový rámec pre tvorbu konceptu analýzy v praktickej časti práce a zostavenie pološtruktúrovaných rozhovorov pre zber dát. Vybrané príklady dobrej praxe dotvárajú celkový komplex východísk cez perspektívu už zorganizovaných športových podujatí a slúžia tiež ku konfrontácií zistení vyplývajúcich z našej práce.

1 CIELE ZÁVEREČNEJ PRÁCE, METÓDY SKÚMANIA A METODIKA

Kapitola obsahuje objasnenie výskumného problému, ktorý tvorí základ a zámer riešenej problematiky. Nadväzujúco predstavuje hlavný cieľ a čiastkové ciele práce. K nim sa pripája predstavenie metodického postupu pre ich riešenie s popisom využitých výskumných stratégií a techník pre zber, spracovanie a vyhodnotenie dát. Určuje tiež subjekt a objekt realizovaného výskumu.

Myšlienka širšieho spracovania danej problematiky vznikla pri plánovaní zámeru Slovenského atletického zväzu (SAZ) kandidovať na usporiadanie majstrovstiev Európy v atletike do 18 rokov v roku 2024. Predstavitelia SAZ sa tento svoj zámer rozhodli prezentovať a konzultovať na príslušnom rezortnom ministerstve a to priamo u štátneho tajomníka ministerstva školstva, ktorý bol zodpovedný za šport. Po prednesení zámeru a jeho zdôvodnení s akcentom na výhody a pozitíva organizovania vrcholného podujatia pre daný šport však zástupcovia SAZ dostali prekvapivú a priamu otázku – „načo to vlastne chcete robiť, veď to je moc práce?“ Otázka najvyššieho štátneho úradníka priamo zodpovedného za šport bola veľmi prekvapivá. A to hlavne v kontexte toho, že by malo byť záujmom každého fungujúceho národného športového zväzu v rámci rozvoja daného športu organizovať aj vrcholné európske podujatia, ktoré so sebou jednoznačne prinášajú pozitíva pre daný šport. To bol aj dôvod, prečo sa táto otázka stala výskumným problémom tejto práce. Pozitív, ktoré boli definované a hovorili jednoznačne v prospech organizovania podujatia bolo pri rozhodovaní o kandidatúre SAZ analyzovaných viacero. Na základe týchto našich skúseností na MŠVVaŠ tak vznikol podnet skúsiť kvalitatívne analyzovať vrcholné športové (multišportové) podujatie, ktoré už bolo organizované na Slovensku. S cieľom priamo na základe osobnej skúsenosti zúčastnených definovať prínosy, pozitíva, alebo prípadné negatíva, ktoré sa spájajú s organizáciou takéhoto podujatia. Voľba preto logicky padla na multišportové podujatie Európsky olympijský festival mládeže (EYOF 2021), ktorý sa na Slovensku konal v roku 2022.

1.1 Ciele záverečnej práce a subjekt a objekt skúmania

Na základe vyššie uvedeného stanoviska a výskumného problému stanovujeme hlavný cieľ práce, ktorým je identifikácia (potvrdenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy

organizácie významných športových podujatí – vypracovanej a prezentovanej pred zorganizovaním podujatia s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF Banská Bystrica 2021 po zorganizovaní podujatia.

Čiastkové ciele sú odvodené od hlavného cieľa a smerujú na konkrétne oblasti skúmania danej problematiky. Sú definované nasledovne:

1. Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii investícia do budúcnosti mesta, infraštruktúra a šport.
2. Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii organizácia medzinárodných podujatí.
3. Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii propagácia a komunikácia.
4. Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v doplnkových témach: dobrovoľníctvo, sociálne aspekty, environmentálne aspekty, ekonomika.

Objektom výskumu je organizácia multišportového podujatia European youth olympic festival EYOF 2021, ktorý sa konal v roku 2022 v Banskej Bystrici.

Subjekt výskumu tvoria respondenti realizovaných výskumných rozhovorov. Vybraných respondentov môžeme vo všeobecnosti charakterizovať ako priamych účastníkov objektu výskumu. Každý z nich zastával v štruktúre podujatia inú pozíciu a taktiež sa líšila rola každého z nich.

1.2 Opis metód skúmania a metodika spracovania záverečnej práce

Na zber dát používame kvalitatívnu výskumnú metódu technikou pološtruktúrovaného rozhovoru. Pološtruktúrovaný rozhovor ako forma výskumu bol zvolený z dôvodu, že na výskum danej problematiky najlepšie spĺňal naše požiadavky. Výhody použitia pološtruktúrovaného rozhovoru v našom výskume zahŕňajú flexibilitu, hĺbku, interakciu medzi výskumníkom a respondentom a širší kontext. Pološtruktúrovaný rozhovor umožňuje získavať detailné informácie a zároveň poskytuje priestor pre vedenie rozhovoru podľa potrieb výskumu a reakcií respondentov. Použitím pološtruktúrovaného rozhovoru sme získali možnosť lepšie pochopiť a analyzovať skúsenosti, názory a postoje respondentov k danej problematike. Táto metóda umožňuje adaptovať otázky a prístupy v priebehu rozhovoru, čo vedie k hlbšiemu porozumeniu témam a problémom, ktoré sú pre účastníkov dôležité.

Podľa Hendla (2016) by mal mať kvalitatívny rozhovor určité základné pravidlá. Medzi hlavné princípy možno zaradiť typy otázok vzťahujúce sa ku skúsenostiam, názorom, pocitom, znalostiam, vnímaniu a taktiež demografické otázky. Dôležité je tiež otázky správne zaradiť, aby rozhovor dával zmysel. Je možné rozdeliť ho do tematických oblastí či fáz, aby na seba otázky nadväzovali, a to nielen tematicky, ale i časovo. Je teda dôležité v rozhovore sa pýtať na prítomnosť aj minulosť. Otázky by mali byť zrozumiteľné a jasné. Je nutné vyvarovať sa toho, aby pýtajúci sa položil niekoľko otázok naraz.

Rozhovor bol zostavený z otázok ktoré spolu vzájomne nadväzovali a svojou štruktúrou tak korelovali so skúmanými oblasťami stanovených cieľov práce. Niektoré otázky navyše rozširovali skúmanú oblasť a kompletizovali povedomie o skúmanej téme. Pre všetkých respondentov bol pripravený rovnaký základný okruh otázok, avšak pri realizácii rozhovorov boli často tieto otázky operatívne dopĺňané novými otázkami a boli tak prispôbované konkrétnemu respondentovi.

Tabuľka 1 Pološtruktúrovaný rozhovor – základný okruh otázok

p. č.	Otázka	Čo zisťujeme
1	Keď sa povie EYOF, čo sa vám v mysli vybaví ako úplne prvé?	Úvodná otázka, ktorá má za cieľ uviesť respondenta do témy.
2	V minulom roku sa v Banskej Bystrici organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?	Zistenie vnímania podujatia a ako sa toto vnímanie zmenilo po podujatí na základe osobnej skúsenosti respondenta.
3	Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?	Identifikácia prínosov pre osobnostný rozvoj a napredovanie respondenta.
4	Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/využívanie športovej infraštruktúry? Zaznamenali ste na základe zorganizovania EYOF zvýšený záujem o šport v Banskej Bystrici a Banskobystrickom samosprávnom kraji?	Identifikovanie prínosov podujatia v oblasti propagácie športu a zdravého životného štýlu. Zároveň zisťovanie využívania športovej infraštruktúry, ktorá bola používaná aj počas konania podujatia.
5	Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?	Pomenovaním širokého spektra pozitív a negatív podujatia respondentami zistíme mnoho odpovedí na stanovené výskumné ciele práce.
6	Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?	Zisťovanie postoja elít i obyvateľov ku konaniu podujatia v Banskej Bystrici.
7	Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk?	Identifikácia prínosov podujatia v oblasti športovej infraštruktúry.
8	Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?	Identifikácia dosahov podujatia na život obyvateľov Banskej Bystrice.
9	Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva).	Zistenie prínosu mediálnych dosahov spojených s konaním EYOF na propagáciu mesta a regiónu.
10	Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?	Zisťovanie vplyvu podujatia na reputáciu mesta a s tým spojenú návštevnosť a turizmus s čím sú späté ekonomické prínosy pre mesto a región.
11	Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?	Identifikácia postojov respondentov na atmosféru počas konania podujatia.
12	Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?	Zistenie celkového názoru na podujatie.
13	Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.	Vyslovenie názoru/doporučenia ohľadom organizácie vrcholných podujatí na základe osobnej skúsenosti s podujatím.
14	Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?	Identifikácia potencionálnych pozitívnych vplyvov konania podujatia na spoločenský život.
15	Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?	Zistenie názoru respondenta na podporu štátu v oblasti organizácie vrcholných športových podujatí.
16	Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.	Pomenovanie charakteristiky podujatia jedným slovom.

Zdroj: vlastné spracovanie (2023)

Pred realizáciou samotných rozhovorov bol zrealizovaný pilotný testovací rozhovor so skúšobným respondentom. Účelom bolo vyskúšať otázky a ich vzájomné nadväzovanie priamo

v rozhovore. Na základe uskutočneného testovacieho rozhovoru bolo zmenené poradie niektorých kladených otázok tak, aby reflektovali logický postup.

Zostavenie základného súboru respondentov bolo realizované ich zámerným výberom a to zo skupiny osôb, ktoré sa určitým spôsobom priamo podieľali na príprave, organizácii, priebehu alebo účasti na EYOF 2021. Prvotné oslovenie respondentov prebehlo osobnou prípadne telefonickou formou s následným predbežným emailovým zaslaním otázok. Celkovo bolo oslovených 13 respondentov a všetci súhlasili s realizáciou rozhovoru čím bol spôsob zostavenia výberového súboru vyčerpávajúci. Konkrétne predstavenie a zoznam respondentov tvorí samostatnú kapitolu tejto práce. Od každého z respondentov bol pred rozhovorom získaný ústny súhlas k uvedeniu a používaniu ich mena v tejto práci. Z tohto dôvodu nie je nutné využívať anonymizáciu respondentov.

Zber dát – realizácia rozhovorov prebiehala až na jednu výnimku osobnou formou. Jeden rozhovor bol z termínových možností respondenta zrealizovaný odpoveďami na zaslané otázky prostredníctvom emailu. S ostatnými dopytovanými bolo miesto a termín rozhovoru dohodnuté telefonickou alebo emailovou formou. Každý respondent obdržal súbor otázok niekoľko dní pred uskutočnením rozhovoru, aby bol oboznámený so štruktúrou otázok a aby si mohol pripraviť svoje odpovede. Rozhovory boli nahrávané súčasne na dve zariadenia z dôvodu eliminácie technickej poruchy a následnej straty záznamu rozhovoru. K nahrávaniu boli použité diktafón Philips a mobilný telefón iPhone 13.

Spracovanie rozhovorov prebehlo v prvom kroku doslovnou transkripciou rozhovorov. Následne boli vykonané drobné korektúry a editácia textu. K zásadným zásahom do textu a do formy odpovedí neprišlo. Týmto spôsobom bola získaná finálna podoba dát s ktorými bola vykonávaná následná analýza a vyhodnotenie. Všetky prepísané rozhovory tvoria samostatné prílohy tejto práce. Pri každom prepise rozhovoru je uvedený dátum, čas a miesto realizácie rozhovoru.

Vyhodnotenie dát bolo realizované v zmysle stanovených úloh práce podľa stanovených skupín čiastkových cieľov práce. Každá otázka je v prvom kroku vyhodnotená formou krátkeho textového zhrnutia odpovedí a následne sú k tomuto zhodnoteniu pridané najvýstižnejšie citácie od vybraných respondentov, tak aby boli zastúpené odpovede každého spektra.

2 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ SKÚMANEJ PROBLEMATIKY

2.1 Definícia základných pojmov z oblasti športu

Šport je definovaný ako dôležitý faktor, ktorý podporuje udržateľný rozvoj, a uznáva sa jeho rastúci príspevok k dosiahnutiu rozvoja a mieru prostredníctvom propagácie tolerancie a rešpektu, ako aj jeho príspevok k posilneniu postavenia žien, mladých ľudí, jednotlivcov a komún a k dosiahnutiu cieľov v oblasti zdravia, vzdelávania a sociálneho začlenenia (Transformujeme, 2015).

V záveroch Rady z 5. 12. 2014 sa o športe hovorí ako hnacom motore inovácie a hospodárskeho rastu sa uznáva, že šport je dôležitou hnacou silou inovácie a hospodárskeho rastu, a že športový priemysel sa vyznačuje neustálymi a rýchlymi vlnami inovácií, a tiež sa v nich uvádza, že vďaka týmto inováciám sa športová technológia stala lídrom v určitých oblastiach aplikovanej vedy (Záver, 2014).

Šport je v dnešnej dobe obrovským fenoménom a stal sa významnou súčasťou moderného spoločenského života. Mnoho ľudí považuje športovcov za ikony, vzory a osobnosti, ktoré sa stávajú národnými „symbolmi“. Ich víťazstvá sú oslavované a ich úspech je zosobnený na úspech celého národa, ktorý daný športovec reprezentuje. Ako jednotlivci tak i kolektívy súťažiace na medzinárodnej a svetovej úrovni nabrali na nevídanej dôležitosti a tešia sa veľkej obľube. Špičkoví športovci sú vykresľovaní ako hrdinovia, „modely atletickej spôsobilosti a spoločenských hodnôt obdivovaní za ich výnimočný a zručný atletický výkon ich odvahu, vytrvalosť, spoľahlivosť, charakter a sociálne ideály.“ (Barrer, 2011, s. 224).

Šport je integrálna súčasť sociálneho a kultúrneho sveta a je to prostriedok socializácie, integrácie a humanizácie spoločnosti. Môžeme ho zaradiť ako nástroj upevňovania národnej identity a medzinárodného porozumenia.

Šport má v spoločnosti viaceré významy a hrá dôležitú úlohu vo viacerých aspektoch spoločenského života.

Medzi hlavné aspekty spoločenských významov športu môžeme zaradiť:

- Zdravie – šport je dôležitým prostriedkom na udržiavanie fyzickej kondície a celkového zdravia. Pravidelné cvičenie a aktívny pohyb, ktoré šport ponúka, môžu zlepšiť fyzickú kondíciu, srdcovo-cievny systém, silu, vytrvalosť

a flexibilitu. To má pozitívny vplyv na celkové zdravie jednotlivcov a spoločnosti ako takej.

- Spoločenská interakcia – šport ponúka príležitosť na spoločenskú interakciu medzi jednotlivcami a komunitami. Tímové športy napomáhajú budovaniu tímového ducha, komunikácii, spolupráci a vzájomnému porozumeniu medzi hráčmi. Okrem toho športové podujatia, ako sú zápasy, preteky alebo turnaje, môžu byť miestom stretávania ľudí z rôznych kultúr, národností a spoločenských vrstiev, čo podporuje sociálnu inklúziu a rozmanitosť.
- Vzdelávanie a vývoj – šport je dôležitým prostriedkom na vzdelávanie a vývoj jednotlivcov, najmä detí a mládeže. Športové aktivity môžu poskytovať príležitosť na rozvoj motorických zručností, zlepšovanie kognitívnych funkcií, ako je koncentrácia a rozhodovanie, a rozvoj sociálnych a emocionálnych zručností, ako je tímová práca, sebadisciplína a riešenie konfliktov.
- Identita a kultúra – šport môže byť súčasťou identity a kultúry jednotlivcov, komunít a krajín. Určité športy sú často spojené s konkrétnymi kultúrnymi hodnotami, tradíciami a spôsobmi života, čo prispieva k formovaniu kultúrnej identity a posilňovaniu národnej hrdosti. Šport tiež môže byť platformou na propagáciu kultúrnej diverzity a porozumenia medzi rôznymi kultúrami.
- Ekonomický význam – šport má veľký ekonomický význam, najmä v oblasti športového priemyslu. Šport je považovaný za generátor národného a lokálneho ekonomického a sociálneho rozvoja. Z pohľadu ekonomiky je sledovaný ako odvetvie, ktoré podporuje stratégie na regeneráciu miest. Z hľadiska sociálneho je vnímaný ako nástroj na rozvoj mestských komunít a na znižovanie sociálneho vylúčenia a kriminality. Veľké športové podujatia majú multiplikačný efekt na mnohé sektory ekonomiky, umožňujú propagovať lokálne produkty globálnemu publiku, rozširujú investičné a exportné príležitosti miestnych podnikateľov, rozvíjajú cestovný ruch v hostiteľskej krajine a zvyšujú morálku a hrdosť obyvateľov, čo sú faktory, ktoré motivujú zapojenie spoločnosti a verejnú podporu (Šebová a Džupka, 2013).

Podľa Rady Európy sa šport definuje ako všetky formy fyzickej aktivity, ktoré sú príležitostne alebo organizovane zúčastňované a vedú k zlepšeniu fyzickej zdatnosti a psychického blahobytu, formovaniu sociálnych väzieb a umožňujú dosahovať výsledky v súťažiach na všetkých úrovniach (Záver, 2021). Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe sa zaoberá

podporou a rozvojom športu pre mládež, zabezpečením prípravy a účasti športových reprezentácií Slovenskej republiky na významných súťažiach, ochranou integrity športu a podporou zdravého životného štýlu obyvateľstva ako verejného záujmu.

Pretože šport má dve komplexné roviny, prvou primárnou rovinou je vnímanie športu ako spoločenského fenoménu, ktorý spája a zaujíma občanov bez ohľadu na ich vek alebo sociálny pôvod. Druhou rovinou je vnímanie športu ako hospodárskej činnosti s cieľom dosiahnuť zisk pre životné podmienky športovcov a organizácií pôsobiacich v športovom prostredí. Z tohto dôvodu je žiaduce definovať šport ako odvetvie národného hospodárstva, ktoré prispieva k tvorbe hrubého domáceho produktu a zamestnanosti, generuje medzinárodnú obchodnú výmenu a investície a má priamy vplyv na benefity pre iné odvetvia národného hospodárstva (Stratégia, 2022b).

2.2 Šport a Európska únia

Organizácia športu v Európe je založená na základnom práve na slobodu združovania. Je založená aj na hodnotách, ako je solidarita medzi rôznymi úrovňami športu, najmä medzi profesionálnym športom a športom pre všetkých, spravodlivosť, integrita, otvorenosť, rodová rovnosť a dobrá správa v športe (Uznesenie, 2021).

Ako prvá v právnej rovine upravila vzťah EÚ k športu Lisabonská zmluva, ktorá vstúpila do platnosti v decembri 2009. V roku 2010 Európska rada (najvyšší politický výkon orgán štátov EÚ) prijala rezolúciu o boji proti doping. V roku 2011 Európska komisia schválila dokument o rozvíjaní európskeho rozmeru v športe, i Zelenú knihu o stávkovaní v športe. „Pracovný plán pre šport“ bol prijatý v máji 2011 ministerstvami športu EÚ. Ten konkretizuje pojem autonómnosť športu aj tým, že vytvára expertné skupiny pre rozpracovanie niektorých otázok športu, konkrétne skupinu pre dobré spravovanie organizácií v športe.

V pracovnom pláne Európskej únie pre šport na roky 2021 – 2024, ktorý Rada prijala 4. decembra 2020, sa uznáva, že šport by mohol prispieť k dosiahnutiu celkových politických priorít EÚ, a najmä cieľov rôznych ďalších oblastí politiky, ako sú napríklad inovácia, digitalizácia, hospodárstvo, vzdelávanie, zdravie, mládež, sociálne veci, začlenenie, rovnosť, rodová rovnosť, rozvoj miest a vidieka, doprava, životné prostredie, cestovný ruch, zamestnanosť a udržateľnosť, a že uvedené oblasti politiky by mohli podporovať presadzovanie športu na základe medzisektorovej spolupráce (Záver, 2021).

Európska únia (EÚ) uznáva význam športu vo svojich politikách a právnych predpisoch, a to nielen z hľadiska ekonomického, ale aj z hľadiska sociálneho a kultúrneho rozvoja. Právne predpisy a politiky týkajúce sa športu v EÚ zahŕňajú niekoľko oblastí:

1. Lisabonská zmluva – až do roku 2009 šport nemal žiadne právne ustanovenia na úrovni EÚ. Lisabonská zmluva, ktorá nadobudla účinnosť 1. 12. 2009, však uznala šport ako oblasť záujmu EÚ. Článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) stanovuje, že EÚ prispeje k rozvoju európskeho športu, pričom rešpektuje jeho špecifickú povahu, štruktúry založené na dobrovoľníctve a sociálnu a vzdelávaciu funkciu (Lisabonská, 2007).
2. Biela kniha o športe – v roku 2007 Európska komisia prijala Bielu knihu o športe, ktorá stanovuje politický rámec pre šport na úrovni EÚ. Biela kniha sa zameriava na tri hlavné oblasti: sociálny význam športu, ekonomický význam športu a organizáciu športu (Biela, 2007).
3. Erasmus+ – EÚ zaviedla program Erasmus+ na podporu vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Erasmus+ poskytuje finančné prostriedky na projekty zamerané na rozvoj športu, vrátane podpory pre neformálne vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti športu, ako aj pre projekty zamerané na boj proti doping, diskriminácii a násiliu v športe (Športové, b. r.).
4. Právne predpisy v oblasti športu – EÚ prijala niekoľko právnych predpisov, ktoré sa priamo alebo nepriamo týkajú športu, vrátane predpisov o voľnom pohybe osôb a pracovníkov, antidiskriminačných predpisov, právnych predpisov týkajúcich sa audiovizuálneho mediálneho trhu a televízneho vysielania, pravidiel o štátnej pomoci a pravidiel o autorských právach.

Hoci EÚ zohráva významnú úlohu v oblasti športu, národné vlády členských štátov majú stále hlavnú zodpovednosť za organizáciu a riadenie športu.

2.3 Šport v podmienkach Slovenskej republiky

Najvyššiu úroveň v organizácii športu predstavujú štátne inštitúcie. Z pohľadu hierarchie je na Slovensku najvyšším orgánom štátnej správy pre šport a telesnú kultúru Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ) prostredníctvom sekcie športu. Od 1. 1. 2019 má MŠVVaŠ SR historicky prvýkrát aj štátneho tajomníka, ktorý je výhradne zodpovedný za oblasť športu. Zároveň vláda menuje splnomocnenca Vlády Slovenskej republiky pre mládež a šport.

V decembri 2018 prešiel Slovenský olympijský výbor transformáciou a zmenil sa na Slovenský olympijský a športový výbor a stal sa strešnou organizáciou celého slovenského športu. Touto transformáciou vznikla organizácia zastupujúca jednotlivé zväzy a celé športové hnutie. Vďaka tomuto kroku vzrástla autorita slovenského športu ako celku, i keď je stále na mieste otázka či je táto autorita najmä voči štátu dostatočná.

V rámci ďalších organizácií a subjektov podieľajúcich sa na správe a organizovaní športu na Slovensku môžeme uviesť nasledovné inštitúcie:

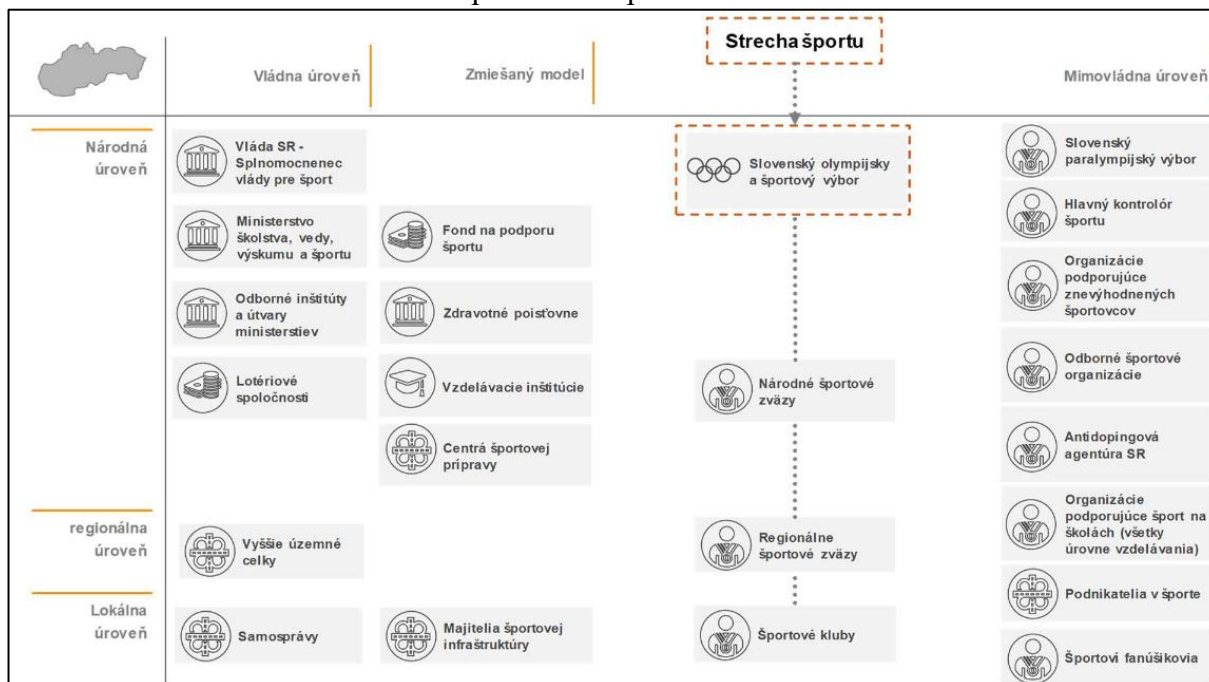
- Národné športové zväzy a organizácie,
- Národné športové centrum,
- Vojenské športové centrum Dukla,
- Športové centrum polície,
- Fond na podporu športu,
- Antidopingová agentúra Slovenskej republiky,
- Hlavný kontrolór športu,
- Slovenská asociácia univerzitného športu,
- Športové kluby a telovýchovné jednoty,
- Športoví odborníci.

Šport zdravotne znevýhodnených športovcov zabezpečujú:

- Slovenský paralympijský výbor,
- Deaflympijský výbor Slovenska,
- Špeciálne olympiády Slovensko,
- Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov,
- Slovenská asociácia zrakovo postihnutých športovcov.

Z národných športových zväzov je najväčší Slovenský futbalový zväz, najpopulárnejším športom v SR, i pre úspechy na MS, je ľadový hokej, ktorý zastrešuje Slovenský zväz ľadového hokeja. K 31. 12. 2022 bolo na MŠVVaŠ evidovaných 75 národných športových zväzov v zmysle ZOŠ a 7 národných športových organizácií.

Tabuľka 2 Inštitucionálne usporiadanie športu na Slovensku

Zdroj: Stratégia športu 2030, PwC 2021

2.3.1 Pramenná literatúra a legislatíva, strategické dokumenty

Športová legislatíva na Slovensku je založená na zákonoch a predpisoch, ktoré upravujú organizáciu, riadenie a podporu športu a telesnej výchovy v krajine. Hlavné zákony a predpisy, ktoré sa týkajú športu na Slovensku, zahŕňajú:

1. Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe – tento zákon upravuje obsah pojmov šport, osoby v športe, právne vzťahy pri športovej činnosti, právne postavenie a činnosť športových organizácií, pôsobnosť orgánov verejnej moci a orgánov verejnej správy v oblasti športu a opatrenia proti negatívnym javom v športe. Zároveň definuje financovanie športu, športovú infraštruktúru, športové vzdelávanie a odbornú prípravu, a ochranu športovcov. Zákon o športe tiež stanovuje pravidlá pre štátnu podporu športu.
2. Zákon č. 310/2019 Z. z. o Fonde na podporu športu – týmto zákonom bol zriadený Fond na podporu športu ako verejnoprávna inštitúcia. Cieľom existencie a činnosti fondu je podpora výstavby, modernizácie a rekonštrukcie športovej infraštruktúry národného významu a športovej infraštruktúry a podpora významných súťaží organizovaných na území Slovenskej republiky. Zákon definuje kompetencie a oblasti pôsobnosti a taktiež upravuje výkonné orgány fondu. Definuje tiež financovanie a hospodárenie fondu z hľadiska

príjmovej časti a určuje podmienky pre poskytovanie finančnej podpory pre športové projekty.

3. Zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí – zákon upravuje podmienky organizovania verejných športových podujatí, oprávnenia a povinnosti organizátorov podujatí, úlohy obce a Policajného zboru SR. Definuje povinnosti a zákazy pre účastníkov podujatí, podmienky na zaistenie bezpečnosti na podujatí a zodpovednosti či sankcie za porušenie stanovených povinností. Vymedzuje základné pojmy potrebné na organizovanie športových podujatí.
4. Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (Zákon o verejnom zdraví) – tento zákon stanovuje zásady a opatrenia na podporu zdravého životného štýlu, vrátane podpory telesnej výchovy a športu.
5. Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore športu detí a mládeže – tento zákon upravuje podporu športových aktivít detí a mládeže prostredníctvom školských a mimoriadnych športových zariadení a zriadením športových tried v školách.
6. Zákon č. 228/2019 Z. z. o príspevku za zásluhy v oblasti športu – zákon upravuje poskytovanie príspevku za zásluhy v oblasti športu ako finančné ocenenie štátnych občanov Slovenskej republiky, ktorí ako športoví reprezentanti Slovenska alebo bývalého Československa získali na vybranej medzinárodnej súťaži medailové ocenenie.
7. Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách – tento zákon upravuje študijné programy v oblasti telesnej výchovy a športu na vysokých školách a univerzitách na Slovensku.
8. Ďalšie právne podzákonné predpisy – pre oblasť športu taktiež platia vyhlášky a nariadenia vlády, ktoré upravujú konkrétne aspekty športovej činnosti. Medzi nich môžeme zaradiť:
 - Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 525/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia,
 - Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 110/2016 Z. z. o odbornej príprave na nadobudnutie odbornej spôsobilosti v športe,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 396/2018 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam zakázaných látok a zakázaných metód na účely dopingu v športe,
- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 51/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú zdravotné výkony, ktoré sú súčasťou lekárskej prehliadky vrcholového športovca a talentovaného športovca,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 303/2022 Z. z. o metodike na výpočet podielu uznaného športu na príslušný rok.

Okrem týchto zákonov a ďalších právnych predpisov sa športové organizácie riadia aj svojimi stanovami, internými predpismi a pravidlami, ktoré musia byť v súlade so štátnou legislatívou. Medzinárodné športové organizácie, ako sú Medzinárodný olympijský výbor a medzinárodné športové federácie, tiež vydávajú pravidlá a predpisy, ktoré sa týkajú medzinárodných súťaží a udalostí a ktorými sú príslušné športové organizácie povinné sa riadiť a sú nimi viazané.

K základným strategickým dokumentom môžeme zaradiť Konceptiu rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku z roku 2010, ktorú prijala vláda SR dňa 22. 2. 2012. Táto koncepcia obsahovala strategické zámery rozvoja do roku 2020 avšak slovo šport obsahovala iba jeden krát. Následne bol vládou SR dňa 19. 12. 2012 prijatý základný strategický dokument SR v oblasti športu - Konceptia štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020. Na ňu nadväzovala Konceptia práce so športovo talentovanou mládežou na roky 2015 – 2020. Základná koncepcia sa zameriava na priority ako podpora športu ako odporúčaného spôsobu aktívneho trávenia voľného času širokej verejnosti, najmä detí a mládeže, ďalej podpora športovej reprezentácie a prípravy športovo talentovanej mládeže. Zastúpený bol aj boj proti negatívnym javom v športe, vrátane boja proti dopingu, ochrany zdravia športovcov a harmonizácie antidopingovej regulácie. Ďalšou témou bolo zabezpečenie transparentného a efektívneho financovania športu a vytvorenie zodpovedajúceho legislatívneho rámca v športe. Keďže ďalšie koncepcie neboli zo strany štátu pripravené a prijaté, rozhodol sa Slovenský olympijský a športový výbor ako organizácia zastrešujúca šport na Slovensku vypracovať strategický dokument Vízia a koncepcia rozvoja športu na Slovensku do roku 2030 ktorý, je súčasťou projektu Stratégia Športu 2030. Tento projekt je realizovaný v spolupráci s poradenskou spoločnosťou PricewaterhouseCoopers Advisory, s. r. o. (PwC). Hlavným cieľom projektu je vytvorenie komplexnej celonárodnej koncepcie a stratégie športu na

Slovensku, obsahujúcej návrh opatrení a iniciatív pre budúci rozvoj športu ako celospoločenskej oblasti s výraznými sociálno-spoločenskými, zdravotnými, kultúrnymi a ekonomickými benefitmi (Stratégia, 2022a). Tento dokument má taktiež za úlohu otvoriť a rozvíjať diskusiu a aktívnu spoluprácu relevantných zainteresovaných strán o smerovaní nielen športu na Slovensku, teda nie len toho vrcholového, ale aj žiackeho a mládežníckeho športu, amatérskeho športu a športu pre všetkých. Aj takýmto spôsobom chce SOŠV prispieť k zvyšovaniu povedomia o športe, o jeho úlohách v živote jednotlivcov a celej spoločnosti.

2.3.2 Financovanie športu v podmienkach Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR financuje šport výlučne podľa zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon vo svojej piatej časti presne vymedzuje formy, ako môžu byť finančné prostriedky poskytnuté. Tieto tri formy pridelenia financií sú:

- **Príspevok uznanému športu** – je to finančný príspevok na športovú činnosť, na poskytnutie ktorého má nárok národný športový zväz pre uznaný šport a ktorý má spôsobilosť prijímateľa verejných prostriedkov a požiadal o jeho poskytnutie. Príspevok sa poskytuje na základe zmluvy, ktorá sa uzatvára medzi ministerstvom školstva a národným športovým zväzom. Príspevok sa vypočítava sa na základe podielu uznaného športu podľa schváleného vzorca.
- **Dotácia** - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu môže poskytnúť dotáciu na podporu a rozvoj športu pre všetkých, vrcholového športu a športu zdravotne postihnutých. Ďalej na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu športovej infraštruktúry, na turistické trasy a na podporu dobrej správy v športe. Na poskytnutie dotácie nie je právny nárok. Žiadosť o dotáciu sa podáva na základe výzvy na predkladanie žiadostí, ktorú zverejňuje ministerstvo školstva.
- **Príspevok na národný športový projekt** – finančné prostriedky na tento druh príspevku môže vyčleniť vláda alebo ministerstvo školstva. Vláda môže rozhodnúť o poskytnutí príspevku na národný športový projekt, ktorým je výstavba, modernizácia a rekonštrukcia športovej infraštruktúry národného významu, podpora národného projektu športu pre všetkých so zameraním na mládež, alebo na organizovanie významnej súťaže. Ministerstvo školstva môže poskytnúť príspevok na organizáciu významnej súťaže alebo účasť na významnej súťaži vrátane prípravy na túto súťaž, na plnenie úloh verejného záujmu v športe, alebo na zmiernenie následkov mimoriadnej situácie,

núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného na celé územie Slovenskej republiky.

Za národný športový projekt sa považuje aj:

- zabezpečenie prípravy športovcov podľa zoznamu najvýkonnejších športovcov a ich účasti na významnej súťaži,
- zabezpečenie plnenia úloh Slovenského olympijského a športového výboru,
- zabezpečenie prípravy zdravotne postihnutých športovcov a plnenie úloh Slovenského paralympijského výboru.

Ministerstvo nemá zákonnú možnosť poskytnúť finančné prostriedky akejkolvek fyzickej osobe, či právnickej osobe, ak táto nie je oprávnenou osobou na realizáciu niektorého zo zákonom stanoveného účelu. Prijatím zákona o športe od 1. 1. 2016 došlo k značnému nárastu objemu finančných prostriedkov zo strany štátu určených pre šport. Vývoj výdavkov na šport za posledných 5 rokov zobrazuje nasledujúca tabuľka. Zásadný nárast je vidieť najmä po navýšení investícií do športovej infraštruktúry či už prostredníctvom samostatnej kapitoly alebo následne po zriadení fondu na podporu športu.

Tabuľka 3 Vývoj výdavkov na šport z rozpočtu MŠVVaŠ SR

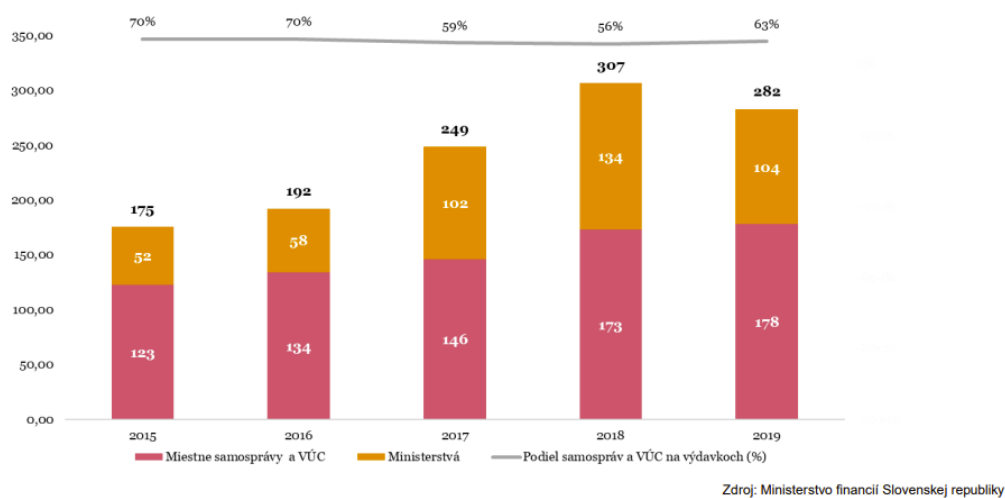
ROK	2018	2019	2020	2021	2022
Šport pre všetkých, školský a univerzitný šport	1 259 974,00	1 450 000,00	250 000,00	443 617,28	879 252,61
Uznané športy (bežné transfery)	43 773 911,21	55 464 912,00	55 238 345,00	55 238 815,00	57 839 299,00
Uznané športy (kapitálové transfery)	860 200,00	1 086 210,00	1 995 081,00	1 439 546,00	1 405 800,00
Národné športové projekty (bežné + kapitálové transfery)	12 582 352,28	12 876 545,00	14 367 271,34	14 908 376,09	13 621 332,00
Športová infraštruktúra (kapitálové transfery)	7 250 000,00	25 500 000,00	4 500 000,00	4 500 000,00	8 500 000,00
Prierezové činnosti (bežné transfery)	362 154,15	218 757,06	38 344,00	44 898,75	18 149,94
Prierezové činnosti (tovary a ďalšie služby)	256 263,54	390 546,46	2 998,03	14 572,79	40 710,06
Fond na podporu športu	0,00	0,00	32 000 000,00	55 200 000,00	27 500 000,00
Príspevky za zásluhy športovcov	0,00	0,00	1 267 281,55	1 378 614,50	1 553 609,00
Spolu v EUR Sekcia športu bez NŠC a SADA	66 344 855,18	96 986 970,52	109 659 320,92	133 168 440,41	111 358 152,61

Zdroj: DVORŠČÍKOVÁ, M.: Správa o činnosti Hlavného kontrolóra športu za rok 2022 (2023), vlastná úprava (2023)

Štátna podpora športu je dôležitá, no ako nenahraditeľná sa javí podpora zo strany samospráv. Štúdie ukazujú (Konceptia, 2012), že najväčší podiel financovania športu z verejného sektora pochádza z rozpočtov obcí, ktoré v sledovanom období 2007 - 2011 priemerne uvoľnili na financovanie športu 132,1 miliónov eur. Novšia štúdia KPMG pre SOV (2017) potvrdzuje, že v súčasnosti najvyšší podiel financovania pochádza od samospráv a je ustálený na približne 100 miliónov eur ročne.

Podľa PwC (Stratégia 2030, 2022) sa samosprávy na financovaní slovenského športu celkove podieľajú väčším finančným objemom ako ministerstvá a ich podiel na financovaní športu z verejných zdrojov predstavoval v posledných rokoch hodnotu od 56 % do 70 % z celkových prostriedkov vynaložených na šport. Prostriedky poskytované samosprávami však nie sú, na rozdiel od finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, nárokovateľné a sú pridelované na základe miestnych všeobecne záväzných nariadení. Z dlhodobého hľadiska je možné pozorovať kontinuálny nárast objemu vynakladaných finančných prostriedkov.

Graf 1 Financovanie športu na Slovensku 2015 - 2019

Zdroj: *Stratégia športu 2030: Analýza súčasného stavu športu na Slovensku (2021)*

Kľúčovou je preto otázka podpory športu samosprávou a to najmä v oblasti športovej infraštruktúry. Tá následne vplýva aj na možnosti každého NŠZ, ktorý má v pôsobnosti príslušný šport v jeho organizovanej podobe na Slovensku. V mnohých prípadoch ju úplne definuje a to cez jej stav, prevádzku, rekonštrukciu existujúcej či výstavbu, ktorá je mnohokrát financovaná alebo spolufinancovaná z rozpočtu verejnej správy, t. j. z rozpočtu samospráv. Financovanie tejto primárnej kapacity športu (prenesene teda konkrétneho NŠZ) pritom ide mimo PUŠ, ktorý je najväčším zdrojom príjmov NŠZ od štátu. Až na malé výnimky, štát ani žiadny NŠZ nie sú vlastníkami žiadnej športovej infraštruktúry. Naopak kľúčovými účastníkmi z hľadiska vlastníckych práv, resp. stavu, prevádzky, rekonštrukcie a jej výstavby pri

spolufinancovaní z rozpočtu verejnej správy sú najmä samosprávy. Okrem športovej infraštruktúry zohrávajú samosprávy nenahraditeľnú úlohu aj pri financovaní športových klubov. Podpora športových organizácií je realizovaná prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení alebo dotáciami, pričom kritériá podpory sa v každej obci či mestách a VÚC zväčša líšia.

Na financovaní športu na Slovensku sa okrem vyššie spomínaných aktérov čiže Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a samospráv podieľajú ešte rezortné ministerstvá. Tie taktiež poskytujú financie zo štátneho rozpočtu. Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo vnútra SR poskytujú finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na rezortné strediská športovej prípravy. Tie zabezpečujú sociálne zabezpečenie a prípravu vrcholových športovcov. Ministerstvo obrany je zriaďovateľom Vojenského športového centra Dukla a ministerstvo vnútra Športového centra polície. Takto rozdelená alokácia finančných prostriedkov má v podmienkach SR skôr historické nastavenie. A samozrejme so sebou prináša ako pozitívne, tak i negatívne hľadiská. Medzi tie pozitívne môžeme určite zaradiť, že je takto zabezpečené viaczdrojové financovanie športov. Nižšie uvedená tabuľka a následný graf zobrazujú hodnoty poskytnutých finančných prostriedkov spolu s percentuálnymi podielmi na celkovom rezortnom financovaní.

Tabuľka 4 Poskytnuté financie s percentuálnymi podielmi na celkovom rezortnom financovaní

(mil. EUR)	2015	% podiel	2016	% podiel	2017	% podiel	2018	% podiel	2019	% podiel
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	46,62	88,85%	51,27	88,76%	94,98	92,72%	125,56	94,03%	93,36	89,36%
Ministerstvo obrany SR	3,95	7,53%	4,17	7,22%	5,09	4,97%	5,37	4,02%	8,37	8,01%
Ministerstvo vnútra SR	1,90	3,62%	2,32	4,02%	2,37	2,31%	2,60	1,95%	2,75	2,63%
SPOLU	52,47		57,76		102,44		133,53		104,48	

Zdroj: Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Zdroj: *Stratégia športu 2030: Analýza súčasného stavu športu na Slovensku (2021)*

2.4 Organizovanie vrcholných športových podujatí na Slovensku

Organizácia veľkých športových podujatí má vplyv na rôzne oblasti spoločnosti a to vrátane sociálnych, ekonomických, kultúrnych a politických aspektov. Významné sú tiež vplyvy na rozvoj infraštruktúry a mestský rozvoj. Tieto športové podujatia môžu mať pozitívne alebo negatívne dôsledky v závislosti od toho, ako sú organizované a akým spôsobom sú financované.

Sociálne vplyvy športových udalostí zahŕňajú napríklad zvýšenie povedomia o dôležitosti fyzickej aktivity a zdravého životného štýlu. Tieto udalosti môžu tiež posilniť sociálne väzby a zvyšovať povedomie o kultúrnej rozmanitosti. Na druhej strane môžu viesť aj k zhoršeniu sociálnej súdržnosti, keďže často dochádza k rozdeleniu medzi tými, ktorí sú priaznivcami organizácie podujatia, a tými, ktorí sú odporcami.

Ekonomické vplyvy športových podujatí zahŕňajú napríklad príjem z turistického ruchu spojeného s podujatím, ako aj zvýšenie zamestnanosti v oblasti služieb a obchodu. Organizácia významných podujatí tiež vedie k zvýšeniu investícií do infraštruktúry a vytváraniu nových obchodných príležitostí. Avšak, ak nie sú podujatia dobre naplánované, manažované a zorganizované, môžu viesť k finančným stratám a hospodárskym problémom pre organizátorov.

Kultúrne vplyvy športových podujatí zahŕňajú napríklad zvyšovanie povedomia o kultúre hostiteľskej krajiny a výmeny kultúrnych názorov a tradícií. Tieto udalosti tiež môžu pomôcť pri promovaní mesta alebo krajiny na medzinárodnej scéne a zvýšiť jeho viditeľnosť a reputáciu.

Čo sa týka politických vplyvov športových podujatí tie môžu byť rôzne a zahŕňujú napríklad diplomatické úspechy, zvyšovanie prestíže a zlepšovanie vzťahov s inými krajinami. Vrcholné športové podujatia môžu byť symbolom mieru a porozumenia medzi národmi. Ideály fair play, spolupráce a súťaženía bez násilia sú silnými hodnotami, ktoré môžu byť propagované prostredníctvom športu a môžu prispieť k medzinárodnému zmiereniu a dialógu. Športová diplomacia môže viesť k lepšiemu porozumeniu a spolupráci medzi štátmi.

Tabuľka 5 Príklady pozitívnych a negatívnych lokálnych vplyvov veľkých športových udalostí

Oblasť	Pozitívne vplyvy	Negatívne vplyvy
infraštruktúra a mestská regenerácia	výstavba nových (športových) zariadení rozvoj infraštruktúry (urýchlenie) mestskej regenerácie	výstavba zbytočných zariadení architektonické „znečistenie“
sociálne vplyvy	hrdosť komunity súdržnosť komunity zvýšenie záujmu miestneho obyvateľstva o verejné veci dobrovoľníctvo a občianska participácia	pouličná kriminalita občianske nepokoje dopravné obmedzenia negatívny postoj občanov k turistom negatívny postoj turistov k občanom nespravodlivé presídlenie obyvateľstva nespravodlivé rozdelenie príjmov
politické a kultúrne vplyvy	rast miestnych elít posilnenie kultúrnych hodnôt a identity skúsenosti s organizáciou možné interkulturálne kontakty	autoritatívne vymáhanie práv odvrátenie pozornosti od problémov komercializácia tradičných lokálnych udalostí strata lokálnej autonómie
ekonomické vplyvy	nárast zamestnanosti nárast tržieb rozvoj podnikateľských príležitostí zlepšenie imidžu mesta a získanie medzinárodnej reputácie rast turizmu zvýšenie verejného blaha rozvoj medzi regionálnej spolupráce	dopravné zápchy, hluk a preľudnenie zadĺženie (neodôvodnený) nárast cien a nájmov nespravodlivá distribúcia štátnych zdrojov strata stálych návštevníkov náklady obetovaných príležitostí vytláčanie iných investícií

Zdroj: Rehák & Štofko (2016) (spracované na základe RICHIE 1984, HALL 2004; SEARLE, 2002; ESSEX, CHALKLEY, 1998, HARRIL, 2004, WAITT 2003; TWYNAM a JOHNSTON, 2004; BURBANK, ANDRANOVICH, HEYING 2002; ROCHE, 1992)

Slovensko v porovnaní sa s okolitými krajinami nie je častým hosťiteľom významných medzinárodných podujatí. V súvislosti s organizáciou vrcholných šampionátov si susedné krajiny ako Maďarsko, Česká republika a Poľsko viac uvedomujú ich význam z hľadiska ekonomických benefítov a rozvoja športového turizmu. Na Slovensku sú najväčšie podujatia organizované hlavne v neolympijských športoch. V olympijských športoch sú podujatia v kategórii dospelých zvyčajne nižšej kategórie a zväčša sa obmedzujú na európsku úroveň.

Od roku 1993, teda od osamostatnenia Slovenska, sa u nás konali tieto najvýznamnejšie šampionáty v kategórii dospelých:

- Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji v Bratislave a v Košiciach (2011 a 2019),
- Majstrovstvá sveta vo vodnom slalome v Čunove (2011 a 2021),
- Majstrovstvá sveta v biatlone v Osrblí (1997),
- Majstrovstvá Európy vo vodnom slalome v Čunove (2022),
- Majstrovstvá Európy stolnom tenise v Bratislave (1996),
- Majstrovstvá Európy krasokorčuľovaní v Bratislave (2016),
- Majstrovstvá Európy zápasení v Bratislave (1998),

- Majstrovstvá Európy vo volejbale žien 2019 (konali sa v štyroch krajinách),
- Majstrovstvá Európy ME v hádzanej mužov 2022 (konali sa na Slovensku a v Maďarsku).

Z multišportových podujatí bolo Slovensko organizátorom týchto eventov:

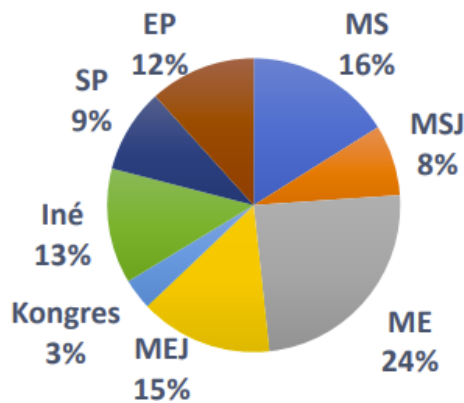
- Svetová zimná univerziáda v Poprade-Tatrách 1999 a spolu s Granadou aj v roku 2015,
- zimné European youth olympic days (EYOD) 1999 v Poprade-Tatrách,
- European youth olympic festival (EYOF) 2021 v Banskej Bystrici.

Okrem spomenutých vrcholných podujatí v kategórii dospelých sa na Slovensku častejšie konajú skôr európske mládežnícke podujatia. O organizáciu týchto šampionátov nebýva zväčša taký veľký boj záujemcov. Navyše, organizácia vrcholných podujatí v nižších vekových kategóriách nekladie na organizátorov tie najprísnejšie kritériá ako je tomu pri seniorských súťažiach. Tiež sa nevyžaduje splnenie takých prísnych podmienok zo strany európskych federácií, ako v prípade najväčších podujatí pre dospelých.

Slovenský olympijský a športový výbor (SOŠV) v apríli 2023 zrealizoval medzi členmi športového hnutia na Slovensku dotazníkový prieskum „Športové podujatia medzinárodného významu“. Do prieskumu sa v danom termíne zapojilo 69 športových subjektov, z ktorých bolo až 62 členov SOŠV. Väčšina z nich bola z individuálnych olympijských športov. Cieľom dotazníka bolo zhromaždiť údaje o organizácii významných medzinárodných športových podujatí na území Slovenska a o postavení slovenských zástupcov v medzinárodných športových federáciách a organizáciách.

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že od roku 2020 sa na Slovensku uskutočnilo 206 významných podujatí medzinárodného významu (majstrovstvá sveta, majstrovstvá Európy, preteky Svetového/Európskeho pohára – pri všetkých podujatiach juniorské aj seniorské kategórie).

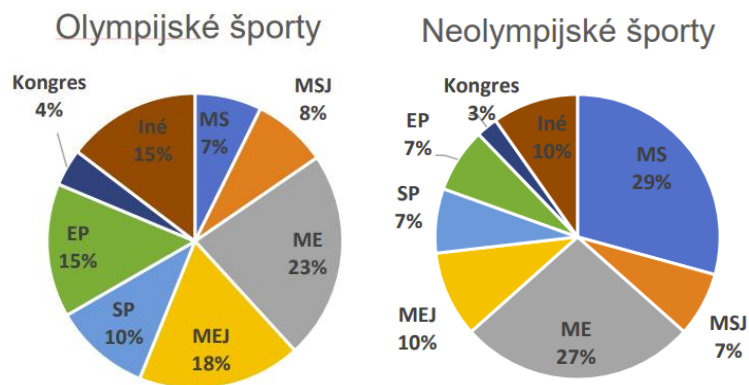
Graf 2 Uskutočnené podujatia rozdelené podľa kategórie podujatí

Zdroj: Vyhodnotenie dotazníka "Športové podujatie medzinárodného významu" (2023)

Podľa spracovaných odpovedí bolo spolu zorganizovaných 123 podujatí v olympijských športoch a 32 podujatí v neolympijských športoch. Ako je zrejmé z grafov, najväčší pomer pri olympijských športoch tvorili majstrovstvá Európy a pri neolympijských majstrovstvá sveta a majstrovstvá Európy.

Graf 3 Uskutočnené podujatia rozdelené podľa športov

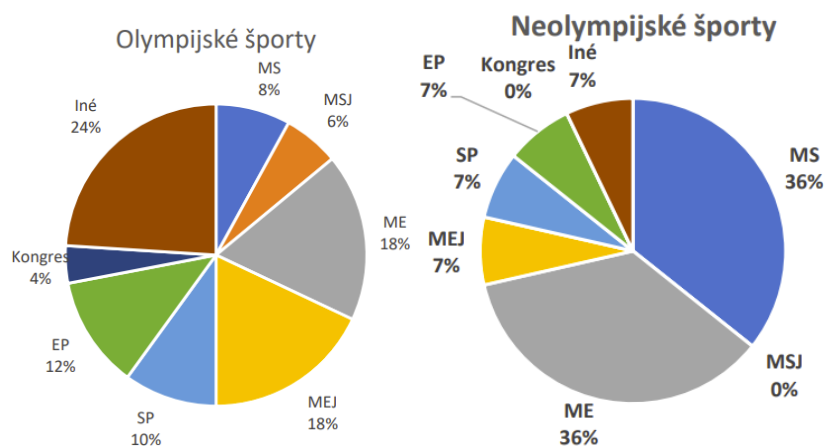
Zdroj: Vyhodnotenie dotazníka "Športové podujatie medzinárodného významu" (2023)

Veľmi zaujímavé boli odpovede na otázku ohľadom najrozšírenejších motivujúcich faktorov prečo organizovať podujatie, príp. podať kandidatúru na organizovanie vrcholného podujatia. Medzi dôvodmi dominovali najmä: propagácia SR, podpora rozvoja infraštruktúry, propagácia zväzu/športu, a okrem týchto faktorov sa spomínala aj športová diplomacia, zapojenie mladých ľudí, či poskytnutie výhody domáceho prostredia športovcom. Tieto faktory sa viac menej zhodovali aj s prínosom, ktorý bol organizátormi týchto podujatí uvádzaný po uskutočnení podujatia (Vyhodnotenie, 2023).

Pri otázke či subjekty plánujú do roku 2030 organizovať vrcholné podujatia medzinárodného významu odpovedalo celkovo 48 organizácií, že plánuje organizovať alebo

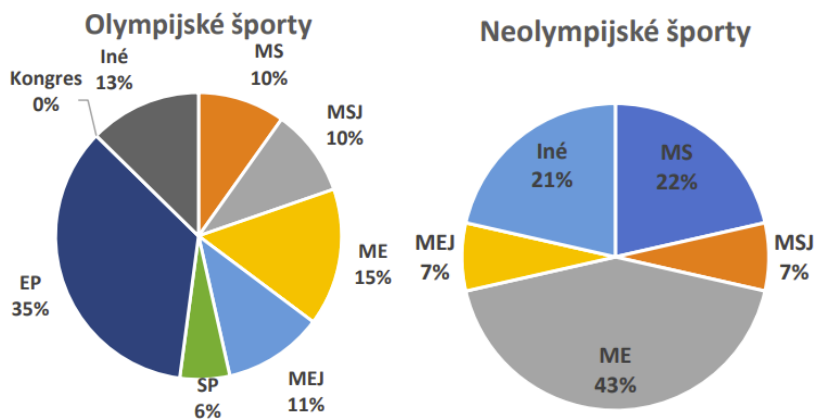
kandidovať na organizáciu 149 podujatí takéhoto významu do roku 2030. Z toho 33 organizácií (t.j. celkovo 64 podujatí) už má v tomto čase podujatie pridelené a 40 organizácií je ešte v kandidátskom procese na organizáciu celkovo 85 podujatí, ktoré sa majú konať do roku 2030. Na grafoch nižšie sú percentuálne rozdelené pridelené podujatia podľa medzinárodnej úrovne a formy podujatia (MS, ME, SP, EP, MEJ...), kde z celkového počtu už pridelených podujatí pripadá 50 na olympijské športy a 14 na neolympijské športy.

Graf 4 Sumár pridelených podujatí do roku 2030 rozdelený podľa športov

Zdroj: Vyhodnotenie dotazníka "Športové podujatie medzinárodného významu" (2023)

Graf 5 Rozdelenie podujatí na organizáciu ktorých je plánovaná kandidatúra do roku 2030

Zdroj: Vyhodnotenie dotazníka "Športové podujatie medzinárodného významu" (2023)

Pri podujatiach, na ktoré je plánovaná kandidatúra, z celkového počtu 85 podujatí pripadá 71 na olympijské športy a na 14 neolympijské športy. Veľavravným faktom je, že až 92,5 % potencionálnych organizátorov by prijalo podporu/lobing SOŠV už v kandidátskom procese. Navyše pre potencionálnych organizátorov je ďalším obmedzujúcim činiteľom fakt, že neexistuje systém, alebo štátna politika podpory významných športových podujatí.

2.5 EYOF 2021 a prínosy organizácie významných športových podujatí

Európsky olympijský festival mládeže (EYOF) 2021 v Banskej Bystrici bol významnou multišportovou udalosťou, ktorá sa konala na Slovensku v Banskej Bystrici v roku 2022. EYOF je určený pre mladých európskych športovcov vo veku medzi 14.-18. rokom a zahŕňa súťaže v rôznych športoch ako aj vzdelávacie a kultúrne aktivity, či možnosti nadväzovať medzinárodné priateľstvá a rozvíjať športové zručnosti. Vzdeláva a motivuje mládež k športu a zdravému životnému štýlu a zároveň učí hodnoty a ideály stelesnené v olympijskej charte.

Prvá edícia vtedy ešte Európskych olympijských dní mládeže (EYOD) sa konala v roku 1991 v hlavnom meste Belgicka v Bruseli. Prvé zimné vydanie EYOD sa uskutočnilo v roku 1993 v talianskom alpskom mestečku Aosta. Letné aj zimné podujatia sa konajú v nepárnych rokoch a v dvojročných cykloch. EYOF 2021 Banská Bystrica bol dôležitou príležitosťou pre mladých športovcov z celej Európy, aby prezentovali svoje schopnosti a talent, aby získavali svoje prvé skúsenosti v medzinárodnej konkurencii. Športy, ktoré sa na tomto festivale predstavili, boli:

- atletika,
- basketbal,
- bedminton,
- cyklistika,
- džudo,
- gymnastika,
- hádzaná,
- plávanie,
- tenis,
- volejbal.

EYOF je nielen o súťažení, ale aj o spoznávaní a vzájomnej inšpirácii medzi mladými športovcami. Okrem športových súťaží sa na EYOF konajú aj aktivity, ktoré pomáhajú účastníkom rozvíjať svoje zručnosti a získavať nové skúsenosti. Tieto aktivity sa zameriavajú na podporu olympijských hodnôt, ako sú excelencia, priateľstvo a rešpekt, a na rozvoj talentovaných mladých športovcov.

Základné fakty festivalu EYOF v Banskej Bystrici: súťaže sa konali v 10 športoch (z toho 3 tímové) pre ktoré bolo pripravených 13 súťažných športovísk + 4 tréningové športoviská. Súťaží sa zúčastnilo 2252 športovcov (50:50 pomer chlapcov a dievčat) zo 48

zúčastnených krajín a 1 športovec – utečenec. Súťaže trvali 6 dní a počas nich sa uskutočnilo 120 medailových ceremoniálov na 13 športoviskách. Celkovo bolo odovzdaných 220 setov medailí. Medaile získali športovci z 38 zúčastnených krajín. Podujatie pomáhalo zabezpečovať 1030 dobrovoľníkov. Celkovo bolo vydaných 7796 akreditácií. Najväčší tím malo domáce Slovensko v počte 149 športovcov.

Ubytovanie bolo zabezpečené na 15 stredoškolských a vysokoškolských internátoch s kapacitou 5282 postelí. Zároveň bolo využitých 398 izieb / 500 postelí v 11 hoteloch a penziónoch. Spolu bolo počas podujatia zrealizovaných 37 550 prenocovaní (35 000 prenocovaní na internátoch a 2 550 prenocovaní v hoteloch a penziónoch).

Stravovanie bolo zabezpečené 8 dní na 4 športoviskách a primárne vo veľkokapacitnom stane s 1100 miestami v EYOF parku. Spolu bolo vydaných viac ako 120 000 jedál. Doprava na podujatí bola zabezpečená prostredníctvom 30 autobusov. V rámci shuttle dopravy fungovali 3 linky v rámci Banskej Bystrice + 1 linka v rámci Zvolena. Bolo zrealizovaných 122 ciest autobusmi na linke Banská Bystrica – letisko Viedeň a späť a taktiež 195 ciest osobnými autami na tejto istej trase. Bolo využívaných 48 oficiálnych áut OV z toho 22 hybridných a 1 elektrické.

Organizačný výbor Európskeho olympijského festivalu mládeže čelil pri príprave podujatia mnohým výzvam. Multišportové podujatie takéhoto významu so sebou prináša o mnoho väčšie nároky ako organizácia samostatných šampionátov v jednotlivých športoch. Profesionálne zabezpečenie všetkých oblastí prípravy veľkého medzinárodného podujatia zahŕňa veľmi širokú škálu činností od zabezpečenia dopravy, ubytovania, stravy, akreditácie, ceremoniálov, bezpečnosti, súťaží v jednotlivých športoch a veľa ďalších povinností. Zásadná otázka, ktorá determinuje každú organizáciu takýchto vrcholných športových podujatí je potreba, alebo lepšie povedané nutnosť zabezpečenia zodpovedajúceho a dostatočného finančného krytia organizácie podujatia. A pri multišportovom celoeurópskom podujatí formátu EYOF sa potrebný rozpočet pohybuje vo výškach mnohých miliónov eur. Takto finančne náročné mládežnícke podujatie by sa preto zákonite nemohlo konať bez podpory štátu. Organizačný výbor EYOF preto v rámci podania žiadosti na financovanie podujatia zo štátneho rozpočtu a na zdôvodnenie k tomu predložených rozpočtov a kalkulácií nákladov vypracoval v máji 2020 podporný dokument s názvom „**Prínosy organizácie významných športových podujatí**“. Tento dokument bol prioritne poskytnutý na rokovanie vlády Slovenskej republiky kde bol súčasťou rokovacích materiálov potrebných na schválenie uznesenia vlády o podpore EYOF. Po parlamentných voľbách a zmene vlády sa však zmenilo aj uznesenie vlády

o financovaní EYOF. Dokument bol preto opätovne doplnený tak , aby mohlo byť financovanie EYOF znovu schválené. Následne bol tento dokument upravený aj pre potreby ďalších inštitúcií a orgánov. Bol predložený na rokovania mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici a taktiež bol zaslaný na Útvar hodnoty za peniaze a na Ministerstvo financií SR a to za účelom posudzovania efektivity vynaloženia verejných financií na podujatie. Dokument akcentuje význam organizácie významných športových podujatí a argumentuje aj s odkazmi na publikované štúdie a príklady. Predpokladané prínosy a potenciál organizácie EYOF 2021 v Banskej Bystrici rozdeľuje do týchto desiatich oblastí:

1. Investícia do budúcnosti mesta – argumentácia uvádza, že EYOF poskytuje mestu unikátnu príležitosť získať a využiť rôzne dotačné programy jednotlivých ministerstiev a Európskej únie. Získané financie je možné použiť okrem športovej aj na všeobecnú infraštruktúru, čo môže mať za následok vytvorenie hmatateľného odkazu podujatia. Organizácia EYOF by mala byť v súlade s dlhodobými plánmi rozvoja mesta a jeho udržateľnosť by sa mala odraziť v oblastiach infraštruktúry, ekonomiky, športu, sociálnych záležitostí a životného prostredia.
2. Infraštruktúra – materiál zdôvodňuje, že podujatie môže byť prostriedkom k posilneniu urbanistických plánov mesta a zvýšenia investícií do infraštruktúry potrebnej pre dlhodobé využitie. V rámci dlhodobej vízie hostiteľského mesta by mal organizátor zaistiť, aby boli všetky investície do rozvoja infraštruktúry v súlade s udržateľnými plánmi, ktorých základom je využitie pôvodného stavu.
3. Športové zázemie mesta – je daný argument, že hostiteľské mesto môže využiť podujatie ako ideálny prostriedok k dobudovaniu športovej infraštruktúry a k rozvoju športov, ktorým chýba potrebné zázemie či ich členská základňa.
4. Šport – prostredníctvom organizácie EYOF je možné investovať a podporovať vrcholový mládežnícky šport a zlepšenie športovej infraštruktúry, ktorej cieľom je propagáciu zdravého životného štýlu. Záujem vyvolaný organizáciou podujatia inšpiruje jednotlivcov všetkých vekových skupín, najmä však mládež. Prostredníctvom podujatia ako je EYOF je možné komunikovať hodnoty športu a fyzickej aktivity pre zdravie celej spoločnosti. EYOF tiež podporuje rozvoj miestnych športových klubov, formuje nových zamestnancov v športe, vytvára dobrovoľnícku komunitu a zvyšuje kvalifikáciu technických funkcionárov v regióne.

5. **Ekonomika** – príprava podujatia vytvára nové pracovné miesta nie len pre tých, ktorí pracujú na organizácii podujatia priamo, ale aj v širšom kontexte. EYOF navštevuje aj vysoký počet rodinných príslušníkov športovcov, čo môže mať zaujímavý dopad na príjem z turistického ruchu a vytvára možnosť propagácie mesta a regiónu ako ideálnej turistickej destinácie. Významná športová udalosť tiež prináša možnosť prilákať financie zo súkromného sektora rôznymi formami sponzorstva a partnerstva.
6. **Organizácia medzinárodných športových podujatí** – uvádza sa, že EYOF býva obvykle skvelým impulzom k organizácii ďalších európskych alebo svetových športových podujatí. EYOF poskytuje mestu a organizačnému výboru podujatia možnosť ukázať svoje zázemie a organizačné schopnosti. Pri úspešnom zvládnutí organizácie poskytuje kontakty na európske a medzinárodné športové organizácie, ktoré rozhodujú o pridelovaní organizácie športových súťaží alebo podujatí v ich príslušných športoch.
7. **Propagácia mesta, regiónu a Slovenskej republiky** – materiál argumentuje, že EYOF je výbornou príležitosťou pre propagáciu mesta, regiónu a SR. Hostiteľské mesto sa prezentuje európskej športovej komunite už počas príprav samotného podujatia a v jeho priebehu oslovuje približne 7000 priamych zahraničných účastníkov. Ďalšiu skupinu je možné osloviť prostredníctvom televízneho vysielania, internetového streamingu, sociálnych sietí a sprievodných akcií.
8. **Dobrovoľníctvo** – autori uvádzajú, že je výbornou príležitosťou pre vybudovanie rozsiahlej dobrovoľníckej komunity, ktorá sa na organizácii podujatia podieľa. Projekt výberu a vzdelávania dobrovoľníkov trvá zhruba dva roky, po ktorých zostáva k dispozícii skupina skúsených obyvateľov, ochotných pomôcť pri verejne prospešných a významných udalostiach.
9. **Sociálne** – uvádza sa, že okrem rôznych hmatateľných výhod poskytuje EYOF širokej verejnosti aj príležitosť zažiť podujatie a úspech svojich športovcov, čo posilňuje zmysel pre spoločnosť, sociálnu súdržnosť a spolupatričnosť. Zároveň počas procesu prípravy podujatia dochádza k rozvíjaniu nových schopností a zručností v prípade organizátorov.
10. **Environmentálne** – udržateľnosť pri organizácii významných športových podujatí stáva čoraz dôležitejšou. Vďaka organizácii EYOF môžu byť všetky výhody podujatia v oblasti udržateľnosti využité a rozšírené aj do budúcnosti.

Počas organizácie podujatia je možné zavádzať nové zásady a programy udržateľnosti, ktoré vytvoria trvalé ekologické dedičstvo a budú pokračovať aj po ukončení EYOF.

2.6 Príklady dobrej praxe

Ako príklad dobrej praxe pri organizácii vrcholných športových podujatí organizovaných na Slovensku použijeme jedno z tých najvýznamnejších, ktoré sa u nás uskutočnilo. V roku 2011 sa na Slovensku konali 75. majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji. Turnaj sa konal v dvoch mestách a to v Bratislave a v Košiciach. Svetový šampionát bol jedným z najväčších športových podujatí, ktoré sa kedy uskutočnili na Slovensku a prilákal značné množstvo fanúšikov hokeja z celého sveta. Podľa oficiálnych štatistík zápasy 75. MS v ľadovom hokeji videlo celkom 406 704 divákov, z toho 291 227 v Bratislave a 115 477 v Košiciach. Šampionát na Slovensku sa týmto zaradil v tej dobe na siedme miesto v historickom rebríčku návštevnosti divákov. Priemerná návštevnosť na jeden zápas bola 7 264 divákov. V Bratislave bolo vypredaných dvadsaťšesť z 32 stretnutí. V Košiciach bola Steel Aréna zaplnená pri troch dueloch, Kanada –Švédsko, USA – Kanada a Švédsko - USA. Veľký úspech zaznamenala aj fanúšikovská fan zóna v Bratislave, ktorú za sedemnášť šampionátových dní navštívilo okolo 150-tisíc fanúšikov (Rehák a Štofko, 2016).

V snahe zhodnotiť ekonomický vplyv tohto podujatia na organizátorské mestá boli zrealizované dva samostatné kvantitatívne výskumy s cieľom kvantifikovať priamy ekonomický vplyv Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji. V Bratislave výskum uskutočnili na Ekonomickej univerzite v Bratislave Štefan Rehák , Michal Štofko v práci s názvom: Lokálne ekonomické vplyvy veľkých športových udalostí: prípadová štúdia MS 2011 v Bratislave. V Košiciach realizovali výskum Miriam Šebová a Peter Džupka v práci s názvom: Meranie ekonomického a finančného vplyvu majstrovstiev sveta v hokeji 2011 na mesto Košice. Oba výskumy boli realizované s použitím rovnakej metodiky.

Bratislava

Prieskum Reháka a Štofka (2016) ukázal, že návštevníci MS 2011 spolu minuli v Bratislave 10,7 mil. eur. Približne 60 % celkových výdavkov realizovali návštevníci zo zahraničia, ktorí minuli v Bratislave 6,6 mil. eur. Výdavky návštevníkov z ČR tvorili 19,6 % celkových výdavkov a dosiahli hodnotu 2,1 mil. eur. Hoci návštevníci zo Slovenska tvorili najväčšiu časť návštevníkov MS, ich výdavky tvorili iba 15,9 % celkových výdavkov. To

ukazuje, že hlavné príjmy mesta z organizácie majstrovstiev sveta generovali prevažne zahraniční návštevníci. Zahraničný návštevník minul v Bratislave za celý pobyt v priemere 370 eur, návštevníci zo Slovenska 52 eur, návštevníci z okolia Bratislavy 49 eur a českí návštevníci 81 eur.

Tabuľka 6 Hrubé výdavky návštevníkov v Bratislave a mimo Bratislavy

Pôvod návštevníka	Počet návštevníkov	Výška výdavkov realizovaných v Bratislave	Priemerné výdavky návštevníka
Okolie Bratislavy	6 159	299 tis. eur	49 eur
Ostatné Slovensko	33 501	1 734 tis. eur	52 eur
Zahraničie (mimo ČR)	17 838	6 593 tis. eur	370 eur
Česká republika	25 915	2 086 tis. eur	81 eur
Spolu	83 413	10 711 tis. eur	128 eur

Zdroj: REHÁK, Š. a M. ŠTOFKO: Lokálne ekonomický vplyvy veľkých športových udalostí: prípadová štúdia MS 2011 v ľadovom hokeji v Bratislave (2016), vlastná úprava (2023)

Podrobná analýza štruktúry výdavkov návštevníkov MS 2011 v Bratislave ukázala, že najväčšiu časť predstavovali výdavky na ubytovanie, ktoré tvorili 37 % celkových výdavkov návštevníkov. Najviac návštevníkov prenocovalo v hoteloch (51,1 %), pomerne veľká skupina návštevníkov (21,7 %) v neplatenej forme ubytovania (u známeho alebo u rodiny). Priemerná hodnota počtu prenocovaní v Bratislave v prípade zahraničných návštevníkov bola 3,4. Slovenskí návštevníci v prípade, že v Bratislave prenocovali, využívali predovšetkým prenocovanie u známych alebo rodiny, resp. inú neplatenú formu ubytovania. Výdavky v reštauráciách a v rýchlom občerstvení dosiahli výšku 20 % celkových výdavkov návštevníkov. Treťou najväčšou kategóriou boli výdavky v baroch a kluboch 12 %. Nezanedbateľnou položkou boli výdavky na suveníry (9 %). Keďže zahraniční návštevníci strávili v Bratislave dlhšiu dobu ich výdavky dominovali takmer vo všetkých kategóriách. Výnimku tvorili výdavky na parkovanie, kde prevažná časť výdavkov boli návštevníci zo Slovenska a z Česka.

Tabuľka 7 Prehľad ekonomických vplyvov MS 2011 v Bratislave (EUR)

Odvetvie Kategória výdavkov	Okolie Bratislavy	Ostatné Slovensko	Zahraničie (mimo ČR)	Česká republika	Spolu
<i>Predaj, údržba a oprava motorových vozidiel a motorov, MO predaj pohonných látok</i>	11 900	138 800	164 800	118 500	434 000
Pohonné hmoty	11 900	138 800	164 800	118 500	434 000
<i>Pozemná doprava</i>	3 800	35 700	437 800	41 700	518 000
Taxíky	400	1 800	130 200	18 200	150 600
Hromadná doprava	2 400	33 900	307 600	23 500	367 400
<i>Vedľajšie a pomocné činnosti v doprave</i>	200	5 300	4 500	4 900	14 900
Parkovanie	200	5 300	4 500	4 900	14 900
<i>Hotely a reštaurácie</i>	103 100	617 800	3 630 000	1 083 300	5 434 200
Reštaurácie a fast food	26 500	282 800	894 900	408 400	1 612 600
Ubytovanie	55 700	185 000	2 111 000	472 100	2 823 800
Výdavky v baroch a kluboch	20 900	150 000	624 100	202 800	997 800
<i>Maloobchod okrem motorových vozidiel</i>	47 200	294 500	468 100	263 700	1 073 500
Potraviny v obchodoch	14 000	67 500	202 200	64 400	348 100
Suveníry	30 600	173 600	189 900	165 200	559 300
Odevy	2 600	50 400	54 000	16 700	123 700
Iné nákupy v obchodoch	-	1 300	20 300	2 200	23 800
Ostatné výdavky	-	1 700	1 700	15 200	18 600
<i>Prenájom strojov a zariadení</i>	-	200	2100	900	3 200
Požičanie vozidla	-	200	2100	900	3 200
<i>Rekreačné, kultúrne a športové činnosti</i>	-	20 800	23 100	10 900	54 800
Iná zábava	-	20 800	23 100	10 900	54 800
Celkový priamy vplyv	166 000	1 113 100	4 730 400	1 523 900	7 532 600

Zdroj: REHÁK, Š. a M. ŠTOFKO: Lokálne ekonomický vplyvy veľkých športových udalostí: prípadová štúdia MS 2011 v ľadovom hokeji v Bratislave (2016), vlastná úprava (2023)

Celkový priamy vplyv MS 2011 v Bratislave mal po zohľadnení všetkých faktorov hodnotu 7,5 mil. eur. Najvyšší vplyv mali zahraniční návštevníci, ktorých príspevok predstavoval 63 % (4,7 mil. eur), návštevníci z ČR 20 % (1,5 mil. eur), návštevníci z ostatného Slovenska 15 % (1,1 mil. eur) a návštevníci z okolia Bratislavy 2 % (0,2 mil. eur).

Košice

Pri použitých výpočtoch bolo do úvahy brané správanie sa návštevníkov (forma ubytovania, počet noci, koľko prespali v Košiciach, spôsob prepravy a pod.). Priemerne výdavky zahraničného návštevníka v Košiciach boli počas MS na úrovni 486 eur. Slováci minuli v priemere, ak sa ubytovali v Košiciach, 99 eur, pokiaľ neboli ubytovaní tak minuli v priemere na iné výdavky 65 eur. Domáci Košičania minuli v súvislosti s návštevou zápasu 31 eur.

Tabuľka 8 Prehľad celkových výdavkov podľa skupín návštevníkov

	Priemerné výdavky na návštevníka počas MS (EUR)	Celkové výdavky za skupinu (EUR)
Zahraničný návštevník	485,6	2 595 569,2
Slovenský návštevník (s ubytovaním)	99,0	1 773 414,9
Návštevník z Košíc	31,2	384 575,7
SPOLU		4 753 559,8

Zdroj: ŠEBOVÁ, M. a P. DŽUPKA: *Meranie ekonomického a finančného vplyvu majstrovstiev sveta v hokeji 2011 na mesto Košice (2013), vlastná úprava (2023)*

Podľa analýzy najviac minuli návštevníci zápasov na ubytovanie (25 % celkových výdavkov), čo predstavovalo spolu sumu 1,16 mil. eur. Z celkového počtu návštevníkov MS len 32 % prespalo nie mimo domova, pričom väčšina sa ubytovala v Košiciach alebo v okolí (28 % všetkých ubytovaných návštevníkov). Väčšina si ako formu ubytovania vybrala hotel (až 55 %), pričom to boli najmä zahraniční návštevníci. Ďalšou zvolenou formou ubytovania bola možnosť iného plateného ubytovania 19 % (napr. internáty, ubytovne). V priemere strávili zahraniční turisti v Košiciach 4,8 noci. Slovenskí návštevníci, strávili v meste v priemere 2 noci. V meste Košice a v blízkom okolí Košíc sa počas MS 2011 ubytovalo podľa prieskumu Šebovej a Džupka (2013) 14 232 osôb. Až 61 % slovenských návštevníkov využilo neplatenú formu ubytovania (rodina, známi). Celkovo bol odhadnutý počet návštevníkov, ktorí prespali v hoteloch a penziónoch v Košiciach na 8943.

Celkové výdavky návštevníkov MS 2011, ktoré minuli počas svojho pobytu v Košiciach boli odhadnuté na sumu 4 753 560 eur. Z toho výdavky zahraničných návštevníkov predstavovali 2,6 mil. eur a výdavky Slovákov 1,7 mil. eur. Výdavky obyvateľov Košíc, ktoré boli očistené o substitučný efekt predstavovali 384 tis. eur. Organizačné a propagačné náklady mesta boli vo výške približne 100 tis. eur. Mesto zároveň získalo príjem vo výške cca. 50 tis. eur z dane za prenájom verejného priestranstva. Infraštruktúrne náklady (výstavba parkovacieho domu pri Steel Aréne) boli vo výške 2,791,768 eur, pričom parkovací dom je ďalej využívaný návštevníkmi štadióna. Preto autori na základe poskytnutých informácií mohli konštatovať, že organizácia MS v hokeji bola pre mesto Košice z hľadiska ekonomických efektov prínosná. V rámci výskumu sme skúmali aj neekonomické efekty MS (napr. spokojnosť návštevníkov s podujatím), ktoré boli pozitívne. Vo výskume až 85 % respondentov uviedlo, že boli s organizáciou MS 2011 úplne spokojní alebo spokojní.

Bližší pohľad na štruktúru výdavkov poskytuje tabuľka č. 10. Najväčšie výdavky návštevníci minuli na ubytovanie. Výrazný rozdiel v priemerných výdavkoch predstavovali

výdavky na ubytovanie u slovenských návštevníkoch. Priemerne výdavky slovenského návštevníka, ktorý sa v Košiciach ubytoval, boli 99 eur, priemerne výdavky slovenského návštevníka bez ubytovania boli 65,4 eur. Pri uvedených výdavkoch ide prevažne o služby (ubytovanie, bary a zábava, reštaurácie, požičanie vozidla, taxíky, parkovanie), ktoré ostávajú v lokálnej ekonomike. Z výdavkov na pohonne hmoty najväčšiu časť zaplatili Slováci (63 %), zahraniční turisti len 29 %, čo je dané tým, že na základe výsledkov prieskumu 70 % slovenských návštevníkov prišlo do Košíc autom, zatiaľ čo 40% zahraničných turistov bol použitý iný spôsob dopravy (napr. lietadlo, vlak).

Tabuľka 9 Celkové výdavky podľa výdavkových kategórií

	Celkové výdavky návštevníkov v tis. eur	Podiel výdavkovej kategórie na celkových výdavkoch v %
Ubytovanie	1165,7	24,5 %
Bary a zábava	958,9	20,2 %
Reštaurácie, potraviny, občerstvenie	877,3	18,5 %
Suveníry	688,2	14,5 %
Nákup pohonných hmôt	387,8	8,2 %
Požičanie vozidla	4,4	0,1 %
Taxíky	82,4	1,7 %
Mestská hromadná doprava	79,0	1,7 %
Odevy a iné nákupy	447,1	9,4 %
Parkovanie	62,7	1,3 %
SPOLU	4753,5	100,0 %

Zdroj: ŠEBOVÁ, M. a P. DŽUPKA: Meranie ekonomického a finančného vplyvu majstrovstiev sveta v hokeji 2011 na mesto Košice (2013), vlastná úprava (2023)

Na základe analýz bolo preukázané, že priamy ekonomický vplyv majstrovstiev sveta na usporiadateľské mestá Bratislava a Košice bol výrazný. Prínosy organizácie podujatia a výdavky návštevníkov viedli k zvýšeniu hospodárskej aktivity v mestách, ktoré zaznamenali zvýšenie príjmov a vytvorenie nových pracovných miest. Okrem priameho ekonomického vplyvu majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji mali aj nepriame sociálne a kultúrne benefity. Toto športové podujatie prilákalo do oboch miest veľké množstvo turistov, čo podporilo turistický priemysel a zvýšilo viditeľnosť miest. Okrem toho viedlo podujatie k posilneniu miestnej identity a pocitu hrdosti obyvateľov Bratislavy a Košíc na svoje mesto. Celkovo možno povedať, že majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji v roku 2011 mali významný ekonomický a sociálny vplyv na Bratislavu a Košice a taktiež na Slovensko ako celok.

3 ANALÝZA ORGANIZÁCIE VRCHOLNÉHO PODUJATIA – EYOF 2021 BANSKÁ BYSTRICA

Obsah kapitoly ponúka analýzu výsledkov nastavenú na organizáciu vrcholného podujatia – EYOF 2021 Banská Bystrica. Je kľúčovou prakticko-empirickou časťou so zisteniami vyplývajúcimi z kvalitatívneho zberu dát prostredníctvom využitia techniky pološtruktúrovaných rozhovorov. V úvode ponúka opis respondentov, ktorí poskytli rozhovory s informáciou o ich úlohe vo vzťahu k EYOF 2021. Proces vyhodnotenia dát je v súlade s nastavenou logikou a štruktúrou čiastkových cieľov práce. Ukončenie analýzy disponuje zhrnutím a sumarizáciu najvýznamnejších zistení.

3.1 Opis a štruktúra respondentov

Danka Barteková

Je členka Medzinárodného olympijského výboru a slovenská reprezentantka v streleckej disciplíne skeet. Je držiteľkou svetového rekordu a bronzovou medailistkou z letných olympijských hier v Londýne 2012. V júli 2013 sa stala členkou Medzinárodného olympijského výboru. V roku 2009 absolvovala odbor Medzinárodné vzťahy na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Z majstrovstiev Európy má 10 zlatých medailí, z majstrovstiev sveta dve striebra. Zároveň bola ambasádorkou EYOF.

Peter Dedík

Od júla 2020 generálny riaditeľ sekcie športu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu. Od roku 2011 pracoval na Slovenskom futbalovom zväze ako manažér integrity futbalu, zároveň ako zástupca generálneho sekretára pre operatívne riadenie. Vyštudoval športový manažment na Fakulte telesnej výchovy a športu na Karlovej univerzite v Prahe. Do roku 2007 pôsobil vo funkcii generálneho manažéra FC Nitra. Následne sa stal riaditeľom druhej ligy v Únii ligových klubov.

Lenka Gymerská

Talentovaná slovenská atlétka. Na EYOF 2021 v Banskej Bystrici získala striebro v behu na 400 m. Vo februári 2023 na pretekoch v Ostrave prekonalala po 38 rokoch slovenský dorastenecký rekord Gabriely Sedlákovej. Vo svojej vekovej kategórii sa na 400 m trati stala v roku 2022 európskou jednotkou.

Peter Hamaj

Výkonný riaditeľ organizačného výboru EYOF 2021. Pre organizačný výbor začal pracovať v roku 2019 na pozícii športového riaditeľa. Od októbra 2020 vystriedal na poste riaditeľa Petra Korčoka. V minulosti pracoval na Slovenskom olympijskom výbore, kde bol ako zástupca vedúceho výpravy na zimnom EYOF v roku 2003 na Blede a na letnom v tom istom roku v Paríži. Je absolventom FTVŠ UK v Bratislave i športového manažmentu a marketingu v Londýne. Bol generálnym sekretárom organizačného výboru Svetovej zimnej univerziády 2019 na Štrbskom Plese a v Osrbli, či športovým riaditeľom hokejových majstrovstiev sveta 2019. Svet športu pozná aj z pôsobenia v Slovenskom paralympijskom výbore i Britskej olympijskej asociácii.

Vladimír Hiadlovský

Je slovenský ekonóm a univerzitný pedagóg. Od novembra 2014 pôsobí ako rektor Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (UMB). V rokoch 2011 – 2014 zastával funkciu dekana Ekonomickej fakulty UMB, v rokoch 2007 – 2010 prodekana pre pedagogickú činnosť. Vo svojom výskume sa zameriava na podnikové financie, finančnú analýzu podniku a finančné plánovanie.

Peter Korčok

Je viceprezidentom Slovenského olympijského a športového výboru a zároveň prezidentom Slovenského atletického zväzu. Bol riaditeľom organizačného výboru EYOF 2021. V roku 2020 však na vlastnú žiadosť z funkcie odstúpil. V rokoch 2009 – 2011 bol riaditeľom VŠC DUKLA Banská Bystrica. V roku 2016 bol šéfom úspešnej slovenskej olympijskej výpravy na OH v Rio de Janeiro. Je bývalý popredný slovenský atlét. V pretekoch chodcov na 50 km trati štartoval na troch olympijských hrách. V Aténach 2004 dosiahol najlepší olympijský výsledok 14. miesto. Na majstrovstvách sveta v Helsinkách 2005 bol desiaty.

Jozef Liba

Generálny sekretár Slovenského olympijského a športového výboru. Súťažil v plávaní. Po absolvovaní štúdia trénerstva na FTVŠ UK v Bratislave bol trénerom moderného päťboja. Neskôr pôsobil ako generálny sekretár Slovenského paralympijského výboru. Bol aj generálnym sekretárom organizačného výboru Svetovej zimnej univerziády 1999 v Poprade-Tatrách. Pôsobil ako riaditeľ Medzinárodnej federácie univerzitného športu pre svetové zimné univerziády. Doterajšiu funkciu vykonáva nepretržite od februára 2005.

Ján Nosko

Je slovenský lekár a komunálny politik. Pracoval ako detský kardiológ, v rokoch 2008 – 2014 ako riaditeľ Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Banská Bystrica. Od roku 2014 pôsobí ako primátor Banskej Bystrice, v súčasnosti tretie volebné obdobie. Bol prezidentom organizačného výboru EYOF 2021 Banská Bystrica.

Róbert Piaček

V civilnom živote učiteľ na základnej škole ktorý však zároveň pôsobí ako úspešný tréner, rozhodca a funkcionár v atletickom klube AŠK Slávia Trnava. Medzi jeho zverencov patria reprezentanti Slovenska a medailisti z republikových šampionátov. Na EYOF 2021 pôsobil počas súťaží v atletike v rozhodcovskom zbore ako vrchník skokanských disciplín.

Anton Siekel

V novembri 2016 sa stal prezidentom Slovenského olympijského a športového výboru. Súťažne sa venoval džudu, kde dosiahol III. dan. Od roku 2010 je čestný prezident Slovenského zväzu judo. V roku 2014 sa stal predsedom správnej rady Nadácie Slovenského olympijského výboru, ktorej činnosť oživil po dlhej stagnácii. V decembri 2018 sa SOV pod jeho vedením transformoval na SOŠV – strešnú organizáciu slovenského športu. V minulosti bol spoluzakladateľ finančnej skupiny Istrokapitál, neskôr majiteľ investičnej skupiny FPD.

Jakub Švec

Študent fyzioterapie na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave je aktívny hráč basketbalu. So svojim klubom účinkuje v druhej najvyššej celoštátnej lige. Okrem toho sa venuje trénerskej práci s mládežou. Počas na EYOF 2021 pôsobil ako dobrovoľník na basketbalových súťažiach.

Matej Tóth

Bývalý špičkový slovenský atlét, olympijský víťaz. Súťažil v chôdzi na 20 a 50 km. V najdlhšej chodeckej disciplíne dosiahol pre Slovensko historický úspech, keď na olympijských hrách v Rio de Janeiro 2016 získal zlatú olympijskú medailu. Po skončení aktívnej kariéry sa v novembri 2021 vrátil do svojho domovského klubu ako riaditeľ Vojenského športového centra DUKLA Banská Bystrica. Šesťkrát sa stal slovenským Atlétom roka. Dvakrát bol nominovaný na európskeho atléta roka. Stal sa Športovcom Slovenska 2016. Súťaže EYOF 2021 sa z veľkej časti konali na športoviskách DUKLA a Matej bol zároveň ambasádorom podujatia.

Ján Žgravčák

Od septembra 2022 je riaditeľom sekcie športu verejnoprávnej RTVS. Vyštudoval masmediálne štúdiá na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity. Od roku 1999 bol športovým redaktorom, moderátorom a komentátorom Slovenskej televízie. V rámci vysielania RTVS sa prioritne venoval motoristickému športu, bol komentátorom Formuly 1, moderátorom hlavnej spravodajskej športovej relácie Góly-body-sekundy, Pozor, zákruta!, či štúdií k športovým prenosom a ďalších programov. Neskôr pôsobil ako hovorca spoločnosti Kia Slovakia. RTVS bola výrobcom signálu a vysielateľom EYOF 2021.

3.2 Pološtruktúrovaný rozhovor – zistenia a výsledky realizovaných rozhovorov

Otázka č.1 - Keď sa povie EYOF, čo vám v myslí vybaví ako úplne prvé?

Pri odpovediach na úvodnú otázku rozhovoru väčšina respondentov spája odpoveď so svojim osobným zážitkom z organizácie podujatia. S odstupom času preto výrazne prevládajú maximálne pozitívne dojmy a hodnotenia. Z odpovedí sme identifikovali spomienky na konkrétne udalosti, ktoré sa respondentom vryli do pamäti, aj zhrnutie dlhšieho časového úseku od začiatku príprav podujatia až po jeho úspešné ukončenie, ako i celkovú sumarizáciu.

Podľa Jána Noska to bolo výborne zorganizované podujatie, kde vládla skvelá atmosféra a pripravovali ho výnimoční ľudia vo veľmi dobre vyskladanom tíme. Usmiate tváre dobrovoľníkov a emócie v ňom zanechali nezmazateľnú stopu. Anton Siekel zdôraznil, že to bola cesta plná míľnikov, cesta plná ťažších rozhodnutí, ale cesta, ktorá ho nadchla a presvedčil sa počas nej, že stálo za to sa po nej vydať. Vyzdvihol, že organizačný výbor odvedol kus dobrej práce, čo sa mu potvrdilo posledný deň EYOFu, keď stretával Bystričanov a športovcov s úsmevom na tvári a s poďakovaním všetkým, ktorí sa pričínili o také úspešné podujatie. Róbert Piaček, ktorý vrcholné podujatie zažil ako rozhodca prvýkrát intenzívne vnímal atmosféru, energiu, zážitky a spoluprácu. U ďalších respondentov (P. Korčok, M. Tóth, P. Hamaj) je zhoda v emóciách, úspechu a pozitívnej energii spojenej s týmto podujatím. Slogan podujatia – pripravení zažiť - sa zjavne podarilo naplniť. Na slovenské pomery niečo úžasné a veľkolepé, odpovedal Jakub Švec a pokračoval, že najviac ho uchvátil otvárací ceremoniál, ktorý pripomínal olympijský a bol pre neho obrovským zážitkom. Vyzdvihol, že aj športovci považovali podujatie za úžasnú skúsenosť a bolo pre nich zážitkom, chodiť po meste

so slovenskými vlajkami a reprezentovať krajinu. Zmobilizované mesto, množstvo ľudí, ktorí si prišli pozrieť športovcov a hlavne hrdosť, ktorú pociťovala pred zahraničnými kolegami, to boli hlavné atribúty, ktoré zdôraznila vo svojej odpovedi Danka Barteková. Stretávala sa so zahraničnými kolegami a rezonovali v nej výsostne pozitívne reakcie na organizáciu podujatia.

Otázka č.2 - V minulom roku sa v Banskej Bystrici organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

V druhej otázke bolo v odpovediach respondentov ľahké identifikovať tých, ktorí sú zo športového prostredia a mali s podujatím skúsenosti alebo vedomosti o ňom z predchádzajúcich ročníkov a vedeli ho identifikovať. Druhá skupina mala o podujatí EYOF malé alebo žiadne vedomosti. U oboch skupín je zjavné, že osobná skúsenosť s organizovaním podujatia na Slovensku ich poznanie a pohľad zmenila, prehĺbila a rozšírila.

Matej Tóth si počas EYOF-u v Banskej Bystrici uvedomil, že tento typ podujatia nie je len o športových výkonoch, ale má ďaleko komplexnejšie poslanie a víziu. Najväčšou hodnotou je podľa šéfa vojenského športového centra DUKLA, na ktorého športoviskách sa EYOF konal, edukačný a spoločenský prínos podujatia pre túto vekovú kategóriu. Atlétka Lenka Gymská poznala značku EYOF už pred rokom, ale prekvapil ju rozsah podujatia. Potešilo ju, že Slovensko zvládne tak komplexné podujatie perfektne po organizačnej stránke. Po podujatí si zachovala pocit komplexnosti z obrovských rozmerov akcie a najmä príležitosti, ktorú vďaka účasti na nej dostali mladí športovci. To, že podujatie nebolo známe pre všetkých potvrdil Vladimír Hiadlovský. Priznal, že značka EYOF mu bola pred podujatím neznáma. Zároveň však pripomenul, že podobnú skúsenosť nemal sám. Na základe skúsenosti s EYOF v Banskej Bystrici si uvedomil dôležitosť myšlienky a existencie takéhoto podujatia pre mladú vekovú skupinu. Vníma možnosti, ktoré EYOF prináša pri práci s mládežou a jej smerovaní k športu. Pre generálneho sekretára SOŠV Jozefa Libu vznikla špecifická situácia tým, že EYOF sa organizačne presunul z Košíc do Banskej Bystrice. Tá ukázala, že podobný typ podujatia sa dá zorganizovať aj v relatívne malom meste. „Dokázali sme to, aj keď sme boli na hrane so všetkým,“ uviedol Jozef Liba. Peter Dedík podujatie vnímal už pred jeho konaním v meste pod Urpínom. Zaujala ho športová úroveň podujatia. „V niektorých športoch sa stretla mládežnícka špička, v iných išlo skôr o B-čkové výkony. Vďaka EYOF-u som sa zorientoval v hodnote výsledkov našich športovcov. Presvedčili sme sa o tom, ktoré majú väčší, a ktoré menší význam.“

Otázka č.3 - Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Odpovede na túto otázku potvrdili, že organizovanie vrcholných športových podujatí má zásadný vplyv na získané skúsenosti a zručnosti jeho priamych aktérov. Tieto zručnosti by v takomto meradle za iných okolností boli ťažko nadobudnuteľné, najmä ak sa jedná o organizáciu menších lokálnych podujatí. Na každej úrovni zaradenia v organizačnej štruktúre to respondenti vnímali ako benefit, ktorý ich posúva vo všetkých oblastiach. Z tohto dôvodu respondenti zdôrazňovali dôležitosť organizovania podujatí takéhoto typu.

Peter Hamaj považuje za najdôležitejší atribút organizácie tak komplexného podujatia prácu s ľuďmi. Vníma, že vďaka organizácii EYOF-u si túto zručnosť upevnil a posilnil. Z vedúcej pozície sa snažil o to, aby organizácia fungovala na všetkých úrovniach riadenia a výkonu práce, teda vertikálne aj horizontálne. Za dôležitý považoval vrcholný manažment, aj jednotlivých dobrovoľníkov. Zaujímavý pohľad ponúkol Anton Siekel, ktorý vnímal rozdielnosť svojej úlohy na EYOF-e, v porovnaní s inými podujatiami. „V drivej väčšine som pozvaný na otvárací ceremoniál, čo je veľmi príjemná udalosť, ale teraz som mal prvýkrát príležitosť byť priamo na rokovaniach, kedy sa riešilo množstvo malých, drobných detailov, ktoré vo finále rozhodujú o tom ako športovec, realizačný tím a delegácia zo zahraničia bude vnímať nás a aj podujatie samotné,“ uviedol. Z rozhodcovského hľadiska Róbert Piaček dodal, že je obohatený o skúsenosti zo všetkých uhlov poznania. Nie len ako rozhodca, ale ujasnil si celkový pohľad na prácu zboru rozhodcov a celého organizačného tímu. V ľudskej oblasti musel spolupracovať mnohokrát s jemu dovtedy neznámymi. „Každý sme ale ťahali za jeden povraz. Bola tam taká iná atmosféra.“ Ján Nosko zistil, že takéto podujatie vyžaduje kvalitne zostavený tím s jasnou orientáciou na cieľ. Veľmi ho potešilo, že na Slovensku disponujeme takýmito ľudskými zdrojmi. Z pohľadu športovej diplomacie Peter Korčok konštatuje, že bolo náročné presvedčiť kompetentných na všetkých úrovniach o dôležitosti podujatia. Ako nosnú myšlienku videl potrebu presadiť pre podujatie zodpovedajúci rozpočet bez neho sa nedá docieľiť, aby podujatie mohlo byť úspešne zorganizované. Z manažérskych zručností bolo pre Petra Korčoka najväčšou úlohou pripraviť a naplánovať podujatie, rovnako ako získať kvalitných ľudí do jednotlivých pozícií. Matej Tóth získal nový pohľad na šírku a komplexnosť podujatia, v čom všetkom spočíva jeho príprava a akými organizačnými zručnosťami musí tím disponovať. Konštatoval, že pri takomto podujatí je extrémne dôležitá koordinácia. nakoľko nie je možné obsiahnuť všetky oblasti do hĺbky, je dôležité personálne zabezpečenie každej oblasti schopnými pracovníkmi, ktorí autonómne vykonávajú svoje úlohy. Jozef Liba si myslí, že každá práca v organizačnom výbore, alebo v štruktúre vytvára nové poznatky a znalosti.

V prípade Banskej Bystrice je to adaptovanie štruktúr, ktoré boli nastavené pre 250 000-ové mesto a museli sa prispôbiť kapacitám 80 000-ového mesta. Vníma, že každý poznatok ako podujatie pripraviť je veľmi špecifický v danom čase a v danom mieste.

Otázka č.4 - Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/využívanie športovej infraštruktúry?

Vplyv konania podujatia ako impulzu na následný zvýšený záujem o športovanie a využívanie športovísk v meste identifikovala ako pozitívny väčšina respondentov. Jedna časť z nich však upozornila na určitú subjektívnosť takýchto hodnotení a potrebu väčšieho časového odstupu od podujatia, aby daný efekt mohol byť potvrdený v dlhšom časovom horizonte.

Podľa Mateja Tótha je to veľmi subjektívny pohľad a ťažko merateľné kritérium. Bystrica však vždy bolo športové mesto, kde veľa ľudí športovalo. Po EYOF-e zavládla určitá eufória, ľudia športujú snáď ešte viac, ale zvýšil sa aj záujem o návštevnosť športových podujatí. Jozef Liba si myslí, že práve pre oblasť športu detí a mládeže je motivačný faktor veľmi dôležitý. Z pohľadu Danky Bartekovej je organizovanie podujatí medzinárodného významu dôležitým katalyzátorom pre rozvoj športu v meste, regióne aj krajine. Nehovoriac o tom, že deti, mladí ľudia, ktorí si prišli jednotlivé súťaže pozrieť osobne, sa dostali do kontaktu s vrcholovým športom a ako pevne dúfa, mohli sa nechať inšpirovať mladými športovcami, aby si aj oni vybrali zmysluplnú voľnočasovú aktivitu. Vladimír Hiadlovský je presvedčený, že intenzívny týždenný život počas EYOF-u v Banskej Bystrici a pomerne silný ročný marketing pred samotným EYOF-om mal pozitívny vplyv na spoločnosť a vidí obrovskú pridanú hodnotu organizovania takýchto podujatí. O pozitívnom absolútne nepochybuje Anton Siekel. Podľa neho najlepší príklad je práve cestou športového úspechu alebo úspešne zorganizovaného podujatia. „To sme videli, keď Peťo Sagan víťazil na Tour de France, boli všetky bicykle vypredané. Aj Bystričania si uvedomili, že šport majú blízko, že športové príležitosti v meste sú, vedia ich využívať a kompetentný z mesta by mi určite potvrdil, že rast záujmu o šport práve po EYOF-e musel byť významný.“ Podľa Petra Hamaja je to jasné špeciálne v Banskej Bystrici. Podľa neho bol dobrý nápad, že podujatie išlo do malého mesta. Keby sa to organizovalo v Bratislave, tak si myslí, že by nebol takmer žiadny.

Otázka č.5 - Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Odpovede na túto otázku tvorili najširšiu škálu v celom spektre. Viazali sa na osobné skúsenosti a vnímanie podujatia každého z respondentov. Preto odpovede zdôrazňovali ako pozitíva, okrem iných vynikajúcu organizáciu podujatia, význam pre jednotlivé športy, ktorých zástupcovia získali veľké skúsenosti, aktivizáciu dobrovoľníctva, výbornú prezentáciu krajiny, či budovanie národnej hrdosti. Medzi negatívami bola uvedená nedostatočná pozornosť a podpora podujatiu od politických elít a štátu, ale i drobné organizačné nedostatky, ako nedostatočná strava pre rozhodcov alebo nezrealizovanie všetkých zámerov vo výstavbe športovej infraštruktúry.

Pre Róberta Piačeka je najväčšie pozitívum, že sme sa presvedčili, že dokážeme zorganizovať medzinárodné podujatie tohto typu. Vníma, že organizácia čelila viacerým pochybnostiam a spochybňujúcim hlasom zvonka, ale on sám bol od začiatku presvedčený, že sa podujatie takýchto rozmerov na Slovensku dá zorganizovať. Druhým benefitom je tím ľudí, ktorí sa dokázal spojiť ako jeden celok a bolo to cítiť na každom kroku. Ako negatívum vníma zabezpečenie stravovania pre rozhodcov: „Keď sme prišli neskôr, lebo sme mali veľa práce tak buď bolo veľmi málo alebo nebolo. Alebo, keď sme prišli na poslednú chvíľu na obed, tak nás už nepustili dnu.“ Vladimír Hiadlovský by pozitíva rozdelil na lokálnu (regionálnu) a globálnu (národnú) úroveň, a obidve pozitíva sú podľa neho rovnocenné a významné. Vnímanie podujatia vždy koreluje s jeho zvládnutím, a keďže EYOF hodnotí ako veľmi solídne zorganizované podujatie, tak dopad na národnú úroveň bol enormný. Pri vzhliadnutí otváracieho ceremoniálu, sa domnieva, že ľudia cítili veľkú národnú hrdosť spojenú s úspešnou prezentáciou krajiny aj pred množstvom zahraničných účastníkov.. Pripomenul, že je škoda, že po EYOF-e nezostala zásadnejšia infraštruktúra medzinárodného významu. Zdôraznil, že podpora štátu v rámci tohto podujatia žiaľ nebola taká, akoby si to tento typ podujatia zaslúžil. Pre Danku Bartekovú je najväčším pozitívom, že úspech EYOF-u demonštroval verejnosti i politickým elitám, že ako krajina sme schopní zorganizovať podujatie tohoto rozsahu na najvyššej úrovni - že máme kvalitných ľudí, že sme schopní začať úspešne budovať kultúru dobrovoľníctva, že sa nájde politická vôľa - minimálne na úrovni samospráv - na podporu športu a podujatí. Tým druhým pozitívom je podľa nej prezentácia krajiny v zahraničí. „Na úrovni Európskych olympijských výborov naši kolegovia dodnes spomínajú na príjemnú a pohostinnú atmosféru Slovenska, na skvelú organizáciu a vysokú úroveň podujatia.“

Najväčšie pozitívum podľa Petra Dedíka bola veľmi kvalitná organizácia podujatia. Ako hovorí, potvrdzuje sa to nie len pri EYOF-e, ale aj pri iných podujatiach, že my na Slovensku ich vieme organizovať – „Vnímam, že ideme do detailu, vieme plánovať.“ Ako negatívum vníma, že vstup na jednotlivé športoviská bol zadarmo. Pre Petra Hamaja je v prvom rade pozitívom infraštruktúra, aj keď si myslí, že sa dalo zrealizovať oveľa viac ako sa napokon uskutočnilo. Zdôvodnil to prístupom vlády k celému podujatiu. – „Mali sme postaviť športovú halu.“ Pozitívom sú pre neho odozvy, ktoré zo zahraničia chodia a reklama, ktorá sa spravila pre Slovensko v športovej komunite. Pozitívom podujatia pre Petra Korčoka je popularizácia športu a skúsenosti, ktoré získali organizátori naprieč všetkými pozíciami, ktoré boli obsadzované. Ako negatívum označuje nedôveru zo strany kompetentných, ktorí mali na starosti financovanie podujatia, či už to bolo zo strany vlády alebo ministerstva financií, ktorá pochybovali o opodstatnenosti tohto podujatia a o jeho náročnosti z pohľadu jeho nákladov.

Otázka č.6 - Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

V otázke negatívnych reakcií boli tieto časťou respondentov zaznamenané najmä v prvých fázach plánovania a prípravy podujatia. Boli spojené zväčša s nedôverou v schopnosti zorganizovať také rozsiahle multišportové podujatie v podmienkach menšieho mesta a taktiež poukazovali na zmysel a účelnosť vynaložených financií. Je pozitívne, že väčšina týchto názorov bola potlačená a vystriedali ich pozitívne emócie a nadšenie z dobre zorganizovaného podujatia.

Ako spomenul Ján Nosko zachytili negatívne reakcie ohľadom celkovej opodstatnenosti EYOF-u, finančnú nákladnosť jeho organizácie, navýšený objem práce, či celkový zmysel podujatia. Domnieva sa však, že oveľa viac bolo pozitívnych reakcií, ktoré vyzdvihli, prečo Slovensko, ako aj mesto, ktoré nieslo titul európske mesto športu, a je mestom olympijských víťazov, má záujem organizovať takéto podujatie. „Pozitívne emócie a nálady prevýšili tie negatívne.“ Matej Tóth nezaregistroval negatívne reakcie a podľa neho prevládalo nadšenie a pozitívne reakcie. Ako uviedol, na Slovensku mávame problém s dopravnými obmedzeniami počas športových podujatí, ale počas EYOF ľudia miestne obmedzenia plne akceptovali. Oproti tomu Anton Siekel odpovedal, že pochybovači boli počas celej doby. Vnímал nasledovné otázky: „Načo to je dobré, nedali by sa peniaze využiť niekde inde, Slovensko nemá teraz na rozhadzovanie a podobne.“ Postupne však tento hlas utíchal a nie len z oficiálnych kruhov, v ktorých čakal práve podporu a entuziazmus, ale aj od bežných Bystričanov potom, ako videli,

čo sa vlastne chystá a ako to celé bude vyzerat'. Myslí si, že sporadických „frflošov“ ten mohutný pozitívny duch podujatia úplne prehlušil. Viaceré negatívne reakcie zaznamenal aj Vladimír Hiadlovský. Súviselo to aj s tým, že mnohí ešte pred samotným podujatím spochybňovali, či to pre Banskú Bystricu nie je veľké sústo. nazdáva sa, že to súvisí s bežným nastavením, keď sa radšej pozeráme na to, ako sa veci nedajú riešiť, akoby sme mali prispieť k tomu, aby sme hľadali riešenia. Myslí si ale, že aj tí najväčší negativisti boli pozitívne zaskočení, nakoľko podujatie vypálilo absolútne nadštandardne. Ako uviedol Peter Korčok obavy boli aj z toho, či bude dostatočná garancia zo strany štátu a zároveň či disponujeme ľudským potenciálom a taktiež vhodnou infraštruktúrou. Nakoniec sa to podarilo všetko zvládnuť a ukázalo sa, že aj takéto malé mesto dokáže mať iné nečakané pozitíva a benefity.

Otázka č.7 - Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk?

Aj keď je organizovanie vrcholného podujatia vždy spojené s očakávaním výstavby novej športovej infraštruktúry, tak v prípade EYOF neboli počiatočné ambície podľa respondentov naplnené. Bola síce zrekonštruovaná celá rada športovísk, nakúpené nákladné vybavenie pre jednotlivé športy, ktoré im bude slúžiť aj v ďalších rokoch, ale nebola zrealizovaná výstavba multifunkčnej športovej haly. Aj v tejto otázke smerovali viaceré odpovede respondentov.

Podľa názoru Danky Bartekovej EYOF výrazne prispel k modernizácii, rekonštrukcii a zlepšeniu kvality športovej infraštruktúry v meste i regióne. Nielen tej športovej ale i nešportovej, ako napríklad skvalitnenie ubytovacích kapacít Univerzity Mateja Bela. Podobne pozitívne situáciu vníma aj Matej Tóth. Obaja vyjadrili mierne sklamanie z nezrealizovania nových športovísk, plánovanej multišportovej haly. Počiatočný entuziazmus Petra Korčoka sa taktiež nenaplnil najmä z dôvodu, že priamo nebolo vybudované žiadne nové športovisko, a tie existujúce boli zrekonštruované len čiastočne. Vladimír Hiadlovský napriek týmto nere realizovaným aktivitám vníma pozitívne rekonštrukcie, ktoré prebehli na pôde univerzity. Dedík priznáva, že zakúpené gymnastické vybavenie je dodnes niekde v sklade a nie je ho kde využiť, no v ostatných prípadoch vníma všetky zrekonštruované priestory a doplnené športové náradie pozitívne. „Investícia sa rovná vkladu do budúcnosti a ten vklad je nie len investičný, ale aj motivačný,“ dodáva Jozef Liba. Ján Nosko vyjadril, že pri organizácii takéhoto podujatia je vždy cieľom vylepšiť alebo vybudovať novú infraštruktúru, a do toho by sa mal zásadným spôsobom vložiť štát, aby bol rovnocenným partnerom pre iné štáty. Anton Siekel dodáva, že

vychádzali z možností, ktoré mali, hoci ambície boli možno o čosi väčšie. Zo zdrojov spravili maximum a neboli premrhané žiadne finančné zdroje. Športovú ale aj inú infraštruktúru, ktorá bola v rámci EYOF-u obnovená, už Banskobystričanom nikto nevezme.

Otázka č.8 - Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

V otázke pozitívneho vplyvu organizovania podujatia na občiansku infraštruktúru môžeme identifikovať validné odpovede najmä u respondentov ktorí žijú priamo v Banskej Bystrici alebo okolí. Tí hodnotia prínos veľmi pozitívne a vyslovujú názor, že opravená a novovybudovaná občianska infraštruktúra je jedným z najväčších benefitov podujatia pre obyvateľov Banskej Bystrice.

Primátor Ján Nosko vyzdvihol, že celkový branding podujatia nabudil v meste atmosféru a mesto žilo, dýchalo. Priznal, že boli zrekonštruované cesty, chodníky, ktoré boli dlhodobejšie v pláne a je rád, že sa im to podarilo, a bude to slúžiť obyvateľom aj naďalej. Ostatní respondenti (P. Korčok, V. Hiadlovský, M. Tóth) taktiež registrovali výrazné rekonštrukcie infraštruktúry, ktoré pocítili najmä obyvatelia a vnímali tak prítomnosť EYOF-u. Opravovali sa cesty, chodníky, vyčistilo sa a skrásnilo okolie športovísk, ako to pred takýmito podujatiami býva, možno aj päťkrát rýchlejšie ako je štandard. Pochvala je na strane mesta. „Mesto sa chcelo pozitívne reprezentovať,... Bystrici to veľmi pomohlo,“ dodáva Matej Tóth. Podľa Antona Siekela to ide ruka v ruke, podarilo sa zrekonštruovať internáty, opraviť cesty, celé mesto sa oblieklo do nového šatu keď sa išlo prezentovať. Je to zásluha mesta a všetkých ľudí okolo, pretože takéto veci sa nespravujú sami. Peter Hamaj si myslí, že veľa projektov, ktoré sa pred EYOF-om spravili pre mesto, by sa inak nespravili doteraz, alebo by sa nespravili vôbec. Naopak Peter Dedík nemá pocit, že by sa v meste niečo konkrétne budovalo.

Otázka č.9 - Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva).

Mediálna prezentácia mesta a regiónu spojená s podujatím bola respondentami hodnotená na vysokej úrovni a ako prospešná. Vyzdvihujú jej pozitívny vplyv na propagáciu nielen mesta Banská Bystrica ale celého Slovenska. Akcentujú zvýšenie povedomia o regióne a celej krajine a získanie rešpektu aj v medzinárodnej športovej komunite ako schopného organizátora významných športových podujatí.

Anton Siekel hodnotí mediálnu prezentáciu organizátorského mesta ako veľmi dobre pripravenú. Banská Bystrica podľa neho zaujala návštevníkov lokalitou, polohou, svojím okolím a príbehom. Bolo to vidno na zahraničných delegátoch, ktorí práve toto oceňovali. Ako niečo výnimočné a ojedinelé vníma mediálnu prezentáciu mesta jeho primátor, Ján Nosko. „Odzrkadľuje to aj tú atmosféru, pretože keď sa niekde necítim dobre tak nemám čo posielat’ – fotky a videá. V našom prípade však výstupy boli skvelé. Ja si myslím, že je pozitívne, že z tých štatistík, ktoré sme získali na sociálnych sieťach, informovanosť cez verejnoprávne médiá, myslím si, že je to naozaj unikátne, že dokážeme z tohto mesta, z tohto regiónu a z týchto športovísk sprostredkovať tú informáciu nie len doma, ale aj v zahraničí, v celej Európe.“ Z pohľadu Vladimíra Hiadlovského bola prezentácia zvládnutá a bolo cítiť, že primátor má pozitívny vzťah k športu. Spojenie EYOF-u s Banskou Bystricou presiahlo regionálny rámec a medializácia bola optimálna, primeraná a efektívna. Matej Tóth a Peter Dedík vnímajú mediálnu prezentáciu celého Slovenska. Vďaka účastníkom z celej Európy bola sledovanosť podujatia, videozáznamov a reportáží výrazná. Účastníci videli krásy tohto kraja, mesta a majú možnosť opäť navštíviť Slovensko, ako jednu z krajín kde zažili príjemný športový zážitok. Podľa Jozefa Libu v tom celom zohrala dôležitú úlohu synergia spolupráce organizátora, mesta a organizácií zodpovedných za turistický ruch. Určite to prinieslo zvýšenie povedomia značky mesta a regiónu. Pohľad mladej generácie podala Lenka Gymerová, ktorá to sledovala najmä cez účty EYOF-u na sociálnych sieťach. Tvrdí, že prezentácia bola veľmi krásna, pridávali sa rôzne fotky zo športových stredísk a bolo to pekne a prehľadne spravené. Podľa Petra Korčoka sa týmto Banská Bystrica definitívne usídlila na mape významných športových organizátorov a bude dôležitá ako sa tejto príležitosti uchopí. Buď to bola iba jednorazová udalosť, alebo takéto významné podujatia do stredoslovenského mesta ešte zavítajú.

Otázka č.10 - Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Vplyv na zvýšenie reputácie mesta a regiónu hodnotia respondenti v dvoch rovinách. Jedny ako nezaplateľnú reklamu a príležitosť dostať sa do povedomia tisícov účastníkov a ich prostredníctvom medzi oveľa širšie publikum potenciálnych návštevníkov. Druhý pohľad je subjektivita tohto názoru a zároveň uvádzajú premrhanú príležitosť uskutočniť počas podujatia kvantitatívny výskum ktorý by mohol tieto názory potvrdiť.

Matej Tóth sa vyjadril, že vplyv tu určite je, ale je naozaj ťažko merateľný. Ale každá pozitívna zmienka sa nesie ďalej. Celá tá generácia mladých ľudí ktorí tu boli a členovia realizačných tímov budú mať Banskú Bystricu spojenú s týmto úspešným podujatím. A významné aj je, že počas samotného podujatia bol záujem turistov obrovský. Podľa Danky Bartekovej sa Bystrica i celý región sa odprezentovali veľmi dôstojne a i napriek tomu, že si nemyslí, že objem turizmu sa kvôli EYOF-u teraz radikálne kvantitatívne zvýši, napriek tomu je dôležitý kvalitatívny rozmer prezentácie. Na Banskú Bystricu sa bude dlho spomínať ako na mesto, ktoré usporiadalo kvalitné športové podujatie. Anton Siekel si, že pre to mesto a pre región je to nezaplateľná reklama, ktorá sa nedá nikde inde lepšie predať, ako práve organizáciou takéhoto podujatia. Ján Nosko je presvedčený o tom, že pokiaľ tu je cez viac ako 2000 pretekárov z celej Európy so svojimi sprievodnými tímami, tak pri dobrej organizácii, pri dobrej konštelácii si tí ľudia odnášajú so sebou množstvo spomienok, množstvo emócií, ktoré vedia sprostredkovať svojim blízkym, svojim rodinám, svojej krajine.

Otázka č.11 - Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?

Atmosféra počas konania podujatia bola jedným z najviac pozitívne hodnotených stránok podujatia EYOF. Podľa respondentov pozitívna energia ktorú priniesli mladí športovci sa preniesla do celého mesta a to spolu so všetkými obyvateľmi žilo s podujatím. To sa nakoniec ukázalo aj na návštevnosti podujatí, ktorá niekoľkonásobne prekročila očakávania.

Výber z odpovedí respondentov:

Jozef Liba zdôraznil, že veľmi, veľmi prekročila očakávania v pozitívnom slova zmysle. Predpokladal, že atmosféra v malom meste, alebo v menšom meste môže byť dobrá, môže pritiahnúť miestnych obyvateľov, ale tu to bolo nad očakávania, veľmi pozitívne. Podľa Lenky Gymskej bolo všetko veľmi športovo naladené. Keď sa po meste prechádzala, keďže veľmi hromadnú dopravu nevyužívala, tak to bolo cítiť, že tí ľudia sú športovo naladení, viac to tam žilo. Atmosféra EYOF-u bola všade cítiť. Róbert Piaček najviac vnímal ako reagovali ľudia, keď mal v meste na sebe rozhodcovské oblečenie. Ľudia ich zastavovali a pýtali sa akú funkciu zastávajú a čo robia pre EYOF. Vedeli, že nie sú dobrovoľníci, ľudia to vnímali naozaj úžasne. Bol veľmi prekvapený. Jakub Švec vnímal atmosféru ako úžasnú. Mesto žilo všetkým. Bolo veľa divákov. Všetky penzióny a ubytovania boli v okolí 30 km plné. Stále bol nejaký program na námestí a v EYOF parku, stále to žilo. Petra Dedíka veľmi ma to potešilo, že tam vládla atmosféra, bolo tam zázemie pre športovcov a aj oni mali svoj priestor. Matej Tóth bol veľmi

milo prekvapený. Atmosféra bola fantastická. Mesto žilo týmto podujatím. Ľudia to zobrali za svoje, chceli ho podporovať a celé mesto tým žilo. Zhoduje sa s ním Peter Korčok a dodáva slogan podujatia Ready to shine- „pripravení zažiarit“ sa absolútne vydaril. Návštevnosť 10-násobne prekročila optimistické očakávania. Mesto žilo športom.

Otázka č.12 - Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?

Pri hodnotení celkovej úrovne organizácie EYOF znovu prichádza k zhode všetkých respondentov. Výborné hodnotenia úrovne podujatia boli vyslovené nie len z radov členov organizačného výboru, ale predovšetkým od priamych účastníkov podujatia a členov zahraničných výprav. Ohlas úrovne podujatia prešiel aj na medzinárodnú scénu čo bolo veľkým prínosom najmä z hľadiska športovej diplomacie.

Anton Siekel hodnotí zvládnutie EYOF-u na výbornú. Nielen on, ale aj účastníci a návštevníci, ktorí mu vyjadrovali svoju spokojnosť priebežne a vyvrcholilo to na záver počas záverečného ceremonálu. Ľudia sa cítili veľmi dobre, vzdávali rešpekt všetkým, dobrovoľníkom, organizačnému výboru a mali túžbu vrátiť sa späť. Peter Dedík hodnotí celkovú organizáciu hlavne smerom navonok ako dobrú. „Malo to všetko, čo to malo mať.“ Niektoré veci boli podľa neho zoškrtané práve preto, že sa nestíhalo niečo s infraštruktúrou, nie pre nedostatočný rozpočet. Z pohľadu Danky Bartekovej bola organizácia na veľmi vysokej úrovni - nielen športová časť, kvalita športovísk, servis pre účastníkov v podobe jedla, transportu či ubytovania. Z hľadiska športovej diplomacie poskytlo podľa nej podujatie veľmi dobrý priestor na prezentáciu krajiny v športovom svete Európskej diplomacie, potenciál pre budovanie plnohodnotných a kvalitných vzťahov. Matej Tóth vníma ako veľké pozitívum najmä množstvo a kvalitu dobrovoľníkov. Organizátori sa podľa neho dokázali vysporiadať so skrátením času, aj relatívne obmedzenou infraštruktúrou menšieho mesta. Podľa účastníčky Lenky Gymerovej to bolo zvládnuté perfektne. „Bolo za tým veľa, veľa robota,“ tvrdí Jakub Švec. Keď sa rozprával s ľuďmi z organizačného výboru naozaj bolo veľa vecí, ktoré bolo treba vybaviť. Veľmi dobre to vníma aj Peter Hamaj. Sadlo to tak, ako si to na začiatku naplánovali a predstavovali. Vždy je pri tom aj veľa šťastia - počasie, COVID sa nejak neprejavil, neboli športové zranenia, nič veľké sa nestalo, čo bolo naozaj veľké šťastie. S celkovou organizáciou bol veľmi spokojný aj Ján Nosko, pretože podľa neho naozaj urobili všetko pre to, aby to podujatie dokázali najlepšie zorganizovať. Za všetko hovoria aj vyjadrenia predstaviteľov európskeho olympijského výboru, ktorí sa veľmi pochvalne vyjadrovali o tomto podujatí. Peter

Korčok taktiež hodnotí absolútne v superlatívoch. Pokiaľ boli nejaké nedostatky, neboli také, ktoré by ovplyvnili dobrý pocit zo samotnej súťaže.

Otázka č.13 - Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.

Úspešná organizácia EYOF mala vplyv aj na odpovede respondentov na otázku ohľadom zámerov organizovať vrcholné podujatia aj v budúcnosti. Medzi argumentami za organizovanie rezonovali pozitívne skúsenosti, schopnosti športových funkcionárov, potreba takýmto spôsobom reprezentovať krajinu, pozitívne pridané hodnoty organizácie takýchto podujatí.

Danka Barteková si myslí, že áno. Najmä po úspechu v Banskej Bystrici Slovensko dokázalo, že je schopné zorganizovať kvalitné podujatie a že ako krajina sme športovo naladení. Jozef Liba súhlasí. Krajina, ktorá sa neprezentuje, ako keby ani neexistovala. To platí aj pre Slovensko a to nie len prezentácia prostredníctvom športu, ale aj kultúry, umenia, výchovy, vzdelávania. Čiže z času na čas by sme mali organizovať nejaké významné podujatia, či už sú to na úrovni ME, MS, seniorov, juniorov, Svetové poháre, Európske poháre atď. podľa toho, aký je to druh športu. Takže jednoznačne áno, len treba potom mať nejakú štruktúru, usporiadanosť, ako to má fungovať. Ján Žgravčák tak isto jednoznačne a absolútne súhlasí. Je za to, aby sa Slovensko uchádzalo o takéto podujatia vo všetkých možných športoch. Dať dokopy ľudskú silu, infraštruktúru, pripraviť sa na to, dať dokopy celé to spektrum, čo je k tomu potrebné od ľudí, technické vybavenie, sponzoring, zmobilizovať verejnosť. Podľa názoru Róberta Piačeka by to mala byť jedna z priorit vlády, Slovenska, ako nástroj propagácie v zahraničí. Lenka Gymerská hovorí určite áno. Prinieslo by to viac kultúr na Slovensko, bola by to úžasná reklama pre štát a bolo by to doma. Na domácej pôjde sa podľa nej, ako športovkyne totiž najlepšie behá. Napriek tomu, že je Vladimír Hiadlovský ekonóm, vidí možno ešte väčšie pozitívne pridané hodnoty takýchto typov podujatí v rámci mimoeconomických benefitov, ktoré vo finále môžu násobne prevážiť tie ekonomické, a teda takýto typ podujatia nemôže byť vnímaný len v zmysle nákladovo-výnosového porovnania, pretože investície do takýchto typov podujatí sú vhodné a návratné aj z toho hľadiska. Pre Petra Dedíka je organizácia podobných podujatí v budúcnosti kľúčová. Len nevie či sme taká veľká krajina, aby sme si mohli dovoliť nadnárodné veľké podujatia. Vo vyhláseniach je oproti ostatným zdržanlivejší, a radšej by to zvážil. Peter Korčok je presvedčený o tom, že je vo verejnom záujme organizovať takéto podujatia. „Je to v záujme mesta, je to v záujme športových federácií a ďalších športových

organizácií, aby sa takéto podujatia organizovali. Je to dôležité preto, aby športovci mohli súťažiť pred domácim publikom, aby mali väčšiu publicitu, aby sa o nich viacej vedelo, viacej písalo, boli videní v médiách, ale je to dôležité aj pre organizátora, aby sa posúval vo všetkých oblastiach, či rozhodcovskej, dobrovoľníckej, a myslím si, že tie benefity výrazne prevyšujú náklady, ktoré sú s tým spojené.“ Avšak, signály z pohľadu aj Ministerstva školstva ako garanta pre šport, rozvoj športu, podľa neho nie sú také, aby sa teraz akýkoľvek organizátor hrnul do takejto náročnej úlohy. Anton Siekel hovorí, že práve takéto podujatia potrebujeme pre krajinu, potrebujeme o nich diskutovať, potrebujeme ich ukázať ľuďom a myslí si, že EYOF je jeden z tých míľnikov, ktorý bude môcť byť používaný ako benchmark na to, prečo Slovensko má mať ambíciu organizovať aj väčšie podujatie.

Otázka č.14 - Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Respondenti zhodne vyslovili súhlasné vplyvy organizácie vrcholných podujatí na spoločenského a sociálneho života prostredníctvom ktorých sa môže budovať národná hrdosť. Zároveň sú spomínané jednoznačne pozitívny vplyvy na motiváciu k zdravému životnému štýlu a pohybu a taktiež pre rozvoj športu vo všetkých smeroch. Dôležitým taktiež bolo, že podujatie sa konalo tesne na konci pandémie a pre mnohých znamenalo takpovediac nové nadýchnutie, a preladenie a návrat do nového pozitívneho života.

Peter Korčok je presvedčený, že z pohľadu spoločenského, sociálneho života je to veľmi dôležité aj preto, aby bola budovaná nejakú národná hrdosť. Nie je veľa príležitostí, pri ktorých si môžeme povedať, že na niečo sme hrdí a myslím si, že na toto trpí aj slovenský národ, a práve takéto podujatia sú vynikajúcou príležitosťou, aby sme zvyšovali národnú hrdosť. Podľa Jozefa Libu je tých faktorov hneď niekoľko. V prvom rade je to motivácia k zdravému životnému štýlu a pohybu. Obezita stúpa, pohybové problémy obyvateľstva stúpajú, kardiovaskulárne ochorenia stúpajú a všetko je to o tom, že sme vymenili pohybový spôsob života za ten sedavý. Takéto podujatie môže podľa neho jednoznačne motivovať mládež a obyvateľstvo k pohybu. Vladimír Hiadlovský hodnotí, že s veľmi odmeraným postojom kľúčových aktérov zo strany štátu k organizovaniu takýchto podujatí sa spája, že akosi nevieme/nechceme vidieť to, že to má veľmi silný faktor na to, aby sme budovali národnú hrdosť, ktorá je v podmienkach Slovenska na veľmi nízkej úrovni. Očakával by, že triezvo a racionálne uvažujúci občan Slovenska, ktorý vníma fenomén športu na tej úrovni, na akej sa nachádza, tak mu malo zaplesáť srdce, že Slovensko organizuje EYOF a Bystričanovi dvojnásobne. Danka Barteková si myslí, že

organizovanie podujatia tohoto významu je katalyzátorom pre rozvoj športu vo všetkých smeroch - od výchovy ľudí (rozhodcov, organizačného tímu, dobrovoľníkov), cez rozvoj infraštruktúry, podporu športovcov, ktorí na účasť na podujatí dostanú nielen zvýšenú finančnú, ale aj materiálnu - technickú podporu. Podľa Petra Hamaja konečne ľudia zažili po COVID-e, po dlhej dobe, kde bolo strašne veľa negatívnych informácií trochu šťastia. Peter Dedík si myslí, že najväčší vplyv má takéto podujatie na deti. Neprikladá veľmi dôraz tomu, že by to ľudí rozhýbalo. „Dnes je toľko športu v televízii, že keby človek chcel behať, tak behá,“ poznamenal Dedík. Priamy, osobný, emocionálny zážitok prostredníctvom športu a kultúry je podľa Antona Siekela nenahraditeľný a nevie ho docieľiť žiadna výstava, žiadna prezentácia, ani žiadny film.

Otázka č.15 - Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Pri otázke podpory podujatí je takmer jednotný názor o nedostatočnej podpore zo strany štátu. Tento názor má dokonca aj riaditeľ sekcie športu na ministerstve. Dôležitejší je však fakt, že všetci respondenti identifikujú v tejto otázke nekonceptnosť, absenciu systému a štátnej politiky. Silnú potrebu začatia procesu tvorby transparentného a predvídateľného systému podpory podujatí akcentovali viacerí respondenti ako najdôležitejšiu úlohu do blízkej budúcnosti.

Ján Nosko tvrdí, že štát nepodporuje ani základnú športovú potrebu verejnosti a ľudí na svojom území. Cítíme to aj my ako samosprávy, ktoré naozaj dofinancovávame šport a držíme ho nad vodou. Myslím si, že koncepcia štátu by mala byť ambicióznejšia, mala by priniesť nový pohľad. Podľa Jozefa Libu dnes neexistuje systém na podporu športových podujatí na Slovensku. Je to viac menej na takom ad hoc spôsobe. Určite to je to, čo chýba slovenskej športovej politike, takže toto je veľmi dôležitý krok do budúcnosti. Organizovanie EYOF prospelo k vnímaniu potreby tvorby toho procesu. Hlavne na tej politickej úrovni to ukázalo, že je to potrebné. Mať nejaký systém, proces, ktorý by bol stabilný a svojím spôsobom by bol transparentný, aby tí, ktorí chcú organizovať do budúcnosti nejaké podujatie, aby vedeli, ako to majú uchopiť, čo majú urobiť, ktorým smerom sa majú orientovať, aké podmienky splniť, čo všetko je potrebné k tomu priložiť, dodať, v rámci kandidatúry, v rámci žiadosti, v rámci oslovenia. Takže tých krokov je strašne veľa, organizácia podujatia je len ten výsledný faktor. Ján Žgravčák si myslí, že tam sú obrovské rezervy a mohlo by to byť oveľa lepšie. Hlavne

koordinácia základných vecí by mala byť od začiatku. Keď ideme po význame toho slova, že politika, tak áno, mala by byť nejaká štátna politika a systém. Podľa Petra Dedíka je to tak 50 na 50. Neexistuje v tom systém. Minimálne by to malo mať dobre nastavené a kritériá, predvídané dopredu. To je to najdôležitejšie. Mal by byť jasný manuál, že čo mám urobiť, aby mi štát dal reálnu garanciu. Peter Korčok uvádza, že štát nepodporuje systémovo vrcholné podujatia a vždy je to len na základe snahy jednotlivcov, ktorí sú veľmi aktívni a šikovní a snažia sa presadiť významné podujatie cez svoje kontakty, či už na úrad vlády alebo na ministerstvo a veľmi ťažko sa im to darí. Pridáva sa Vladimír Hladlovský s tvrdením, že na základe osobnej skúsenosti s EYOF-om skonštatuje, že podpora je pomerne nízka a to nie len čo sa týka EYOF-u.

Otázka č.16 - Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Posledná otázka patrila pri realizácii rozhovorov k mojim najobľúbenejším. Respondenti totiž na záver rozhovoru po absolvovaní všetkých otázok už boli pocitovo a mentálne späť pri prežívaní podujatia EYOF, s ktorým ich spájajú intenzívne spomienky. Preto na poslednú otázku mnoho krát reagovali dlhým mlčaním a poznámkou, že je to veľmi ťažká úloha. Mnohí z nich svoju odpoveď ešte doplnili vysvetľujúcim komentárom. Avšak ich odpovede zoradené po sebe sú veľmi výpovedné a hovoria za všetko. Tuná sú:

Reprezentácia, Úspech, Hrdosť, Festival, Kolos, Skúsenosť, Jamrichová, Zmysluplnosť, Eufória, Obrovské.

A na záver od primátora Banskej Bystrice: gesto „Palec hore“ s dodatkom – bolo to skvelé a jedinečné.

3.3 Zhrnutie realizovanej analýzy

Čiastkový cieľ č.1 – Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii investícia do budúcnosti mesta, infraštruktúra a šport.

V súvislosti s konaním multišportového podujatia EYOF 2021 v Banskej Bystrici boli naplánované mnohé investičné projekty či už v oblasti športovej alebo občianskej

infraštruktúry. Na základe analýzy zrealizovaných rozhovorov je možné konštatovať, že sa podarilo zrealizovať mnohé opravy športovej infraštruktúry a nákupy nákladného športového vybavenia pre jednotlivé športy. Počiatočné ambície však podľa respondentov neboli naplnené. Nebola realizovaná plánovaná výstavba športovej haly, ktorá mohla ešte výraznejšie podporiť športovanie detí a mládeže. Ako dôvod tu bol definovaný nedostatočný záujem a podpora zo strany štátu. Napriek tomu EYOF 2021 výrazne prispel k modernizácii, rekonštrukcii a zlepšeniu kvality športovej infraštruktúry v meste i celom regióne. Okrem športovej infraštruktúry boli skvalitnené ubytovacie kapacity Univerzity Mateja Bela. V oblasti občianskej infraštruktúry prišlo k opravám mnohých ciest a chodníkov. Tu bol vyzdvihnutý prístup mesta, ktoré na tento účel alokovalo dostatočné zdroje. Bol tiež vyslovený názor, že pre obyvateľov mesta bola táto oblasť najväčším viditeľným benefitom. Organizácia podujatia EYOF realizáciu viacerých projektov urýchlila. Vďaka spolupráci organizačného výboru s dotknutými inštitúciami ako sú Národná diaľničná spoločnosť, Stredoslovenská distribučná alebo vodárne prišlo k zásadným opravám infraštruktúry, ktorá ostáva slúžiť obyvateľom aj po podujatí. Tak ako predpokladala pilotná správa organizačného výboru EYOF 2021 pred konaním podujatia celkovo EYOF pomohol zvýšiť investície do športovej a občianskej infraštruktúry potrebnej na dlhodobé využitie a boli vytvorené podmienky k rozvoju športu v meste a regióne s akcentom na podporu vrcholového a mládežníckeho športu a rozvoja miestnych klubov.

Na základe postojov kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 je možné identifikovať **väčšinový súlad** očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 v sledovanej kategórii investícia do budúcnosti mesta, infraštruktúra a šport.

Čiastkový cieľ č. 2 – Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii organizácia medzinárodných podujatí.

Počas konania EYOF privítala Banská Bystrica množstvo zahraničných návštevníkov - športovcov a funkcionárov zo 48 európskych krajín, zástupcov národných olympijských výborov, špičku európskej športovej diplomacie a taktiež fanúšikov z okolitých krajín. Na úrovni Európskych olympijských výborov bola vyzdvihnutá vysoká úroveň podujatia a skvelá

organizácia. Podľa ohlasov účastníci dodnes spomínajú na príjemnú a pohostinnú atmosféru Slovenska. Taktiež bola pozitívne vnímaná nálada, ktorá počas konania podujatia vládla v celej Banskej Bystrici a množstvo divákov, ktorí sa pravidelne prišli pozrieť na zápolenia mladých športovcov. Mesto a organizačný výbor sa ukázali ako organizátori schopní pripraviť vrcholné športové podujatie európskej úrovne. Najmenšie mesto, ktoré kedy organizovalo EYOF nesklamalo, práve naopak. V športovej komunite sa organizáciou podujatia EYOF Banská Bystrica definitívne usídlila na mape významných športových organizátorov. Bolo definované, že účastníci podujatia vnímali Banskú Bystricu ako mesto s veľkým potenciálom z pohľadu organizovania významných podujatí a aj z pohľadu cestovného ruchu. Z hľadiska budúcnosti to dáva perspektívu organizovania ďalších významných športových podujatí v zmysle očakávaných prínosov, ktoré uvádzala pilotná správa organizačného výboru EYOF 2021 pred konaním podujatia. Na nadviazanie úspešného organizovania vrcholných športových podujatí však bude dôležitý postoj politických elít a štátu v podobe dostatočnej a zodpovedajúcej podpory vrcholných športových podujatí. Zároveň je bola identifikovaná akútna potreba vytvorenia systému podpory organizovania vrcholných podujatí.

Potešiteľné je konštatovanie, že už v roku 2024 sa vrcholné športové podujatie do mesta vráti a to v podobe majstrovstiev Európy v atletike do 18 rokov ktoré bude organizovať Slovenský atletický zväz. Je nespochybniteľné, že pri tom budú plne využité všetky skúsenosti ktoré boli získané počas atletických súťaží na EYOF.

Na základe postojov kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 je možné identifikovať **súlad** očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 v sledovanej kategórii organizácia medzinárodných podujatí.

Čiastkový cieľ č. 3 – Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v sledovanej kategórii propagácia a komunikácia.

Prípravu podujatia sprevádzala pomerne široká celoslovenská reklamná kampaň, ktorá mala za cieľ predstaviť EYOF širokej verejnosti. Zároveň mala za cieľ predstaviť aj usporiadateľské mesto a región. Vďaka tejto kampani bola téma EYOF vopred s verejnosťou komunikovaná a rozšírila povedomie o pripravovanom multišportovom podujatí. Propagácia

mesta a regiónu bola hodnotená ako jedno z najväčších pozitív podujatia. Mediálna komunikácia bola taktiež prezentovaná ako veľmi dobre pripravená a zvládnutá. Banská Bystrica zaujala vyše 7 000 akreditovaných účastníkov a ďalšie množstvo návštevníkov svojou lokalitou, polohou, svojim okolím a taktiež príbehom. Informovanosť bola zabezpečená cez verejnoprávne médiá a na sociálnych sieťach. Výnimočné bolo týždenné vysielanie FUN radia priamo z EYOF parku. Otvárací ceremoniál sledovalo v televízii 120 000 divákov, následne cez podujatie bol zásah cez livestream 700 000 divákov a celkovo bolo zaznamenaných 93 000 hodín sledovania podujatia na livestreame. Počas podujatia navštívilo Fan zónu 87 000 divákov. Keďže podujatie bolo určené mladým športovcom, zvolenie sociálnych sietí ako hlavného komunikačného prostriedku s nimi bolo veľmi vhodné. Organizátori evidovali veľký počet výstupov v podobe fotiek a krátkych videí uverejňovaných na účtoch priamych účastníkov. Títo využívali pri uverejňovaní príspevkov hashtag #eyof2022, ktorý mal za dobu konania podujatia tisíce označení. Podľa hodnotenia účastníkov prezentácia EYOF v spojení s Banskou Bystricou presiahla regionálny rámec a obraz podujatia ďaleko presiahol hranice Slovenska. Celé podujatie prinieslo zvýšenie povedomia o meste Banská Bystrica a o celom regióne, čo dáva predpoklady využitia tejto skutočnosti v oblasti cestovného ruchu.

Na základe postojov kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 je možné identifikovať **súlady** očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 v sledovanej kategórii propagácia a komunikácia.

Čiastkový cieľ č.4 – Identifikácia (zistenie) súladu/nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí s postojmi kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 po zorganizovaní podujatia – v doplnkových témach: dobrovoľníctvo, sociálne aspekty, environmentálne aspekty, ekonomika.

Samotná príprava a priebeh EYOF potvrdili predpoklad organizačného výboru, ktorý bol prezentovaný v pilotnej správe pred konaním EYOF, že podujatie je príležitosťou na vybudovanie rozsiahlej dobrovoľníckej komunity. Počas podujatia pracovalo celkovo 1030 dobrovoľníkov rozdelených na jednotlivé oddelenia a pozície. Pri náboře na podujatie bolo uskutočnených až 1345 rozhovorov. Multišportové podujatia typu EYOF by sa bez pomoci dobrovoľníkov nemohli vôbec uskutočniť. Prácu dobrovoľníkov zároveň počas výskumu vysoko vyzdvihla väčšina respondentov. Úspech na poli dobrovoľníctva dokumentujú dva fakty – vyše 200 dobrovoľníkov, ktorí pomáhali počas EYOF 2021 v Banskej Bystrici sa uchádza

o zaradenie na dobrovoľnícke pozície aj na EYOF 2023 v Maribore. Druhým faktom je, že na základe úspešného projektu EYOF vzniklo občianske združenie, ktoré sa zaoberá dobrovoľníctvom a ponúka organizátorom podujatí pomoc so zabezpečením dobrovoľníkov na ich podujatia. Z pohľadu spoločenského a sociálneho života je organizácia podujatia veľmi dôležitá pre budovanie národnej hrdosti. Nie je veľa príležitostí, pri ktorých si môžeme povedať, že na niečo sme hrdí a práve úspešná organizácia EYOF je vynikajúcou príležitosťou na zvýšenie národnej hrdosti či už u organizátorov, dobrovoľníkov alebo aj obyvateľov Banskej Bystrice i Slovenska. Počas konania podujatia prichádzalo do mesta a regiónu množstvo návštevníkov, a to nie len zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. To dáva ekonomike regiónu ďalší potenciál pre cestovný ruch do ďalších rokov. Dôležitou témou počas konania festivalu bola udržateľnosť a životné prostredie. Tému boli venované vzdelávanie aktivity i praktické kroky, ako napríklad realizácia pitného režimu účastníkov EYOF výhradne dopĺňaním pitnej vody do hliníkových fliaš, ktoré obdržali všetci účastníci pri akreditácii.

Na základe postojov kľúčových respondentov zapojených do EYOF 2021 je možné identifikovať **súlad** očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 v doplnkových témach: dobrovoľníctvo, sociálne aspekty, environmentálne aspekty, ekonomika.

4 DISKUSIA HLAVNÝCH ZISTENÍ A ODPORÚČANIA PRE ORGANIZÁCIU VRCHOLNÝCH ŠPORTOVÝCH PODUJATÍ

EYOF 2021 Banská Bystrica mal pozitívny dopad na slovenský šport a miestnu športovú komunitu, pretože priniesol medzinárodnú pozornosť, investície do športových zariadení a podporu rozvoja mladých športovcov. Festival tiež poskytol príležitosť pre dobrovoľníkov, trénerov, rozhodcov a organizátorov, aby získali cenné skúsenosti a prispeli k úspechu podujatia.

Na základe zhrnutia analýzy a posúdenia súladu čiastkových cieľov práce môžeme konštatovať, že takmer vo všetkých skúmaných otázkach prišlo k identifikácii súladu predpokladaných prínosov a benefitov. Jedinou oblasťou, ktorú respondenti identifikovali ako tú, ktorá nenaplnila predpokladané očakávania je výstavba športovej infraštruktúry. V tejto oblasti bolo naplánovaných viacero zásadných investičných projektov. Avšak na základe analýzy môžeme konštatovať, že sa podarilo zrealizovať mnohé opravy športovej infraštruktúry a nákupy nákladného športového vybavenia pre jednotlivé športy. Nebola však realizovaná výstavba novej infraštruktúry, konkrétne viacúčelovej športovej haly. Dôvody ktoré k tomu viedli boli identifikované ako nedostatočný záujem a podpora zo strany štátu a nedostatočný časový priestor na realizáciu. Aj napriek tomu EYOF 2021 prispel k modernizácii, rekonštrukcii a zlepšeniu kvality športovej infraštruktúry.

Počas EYOF navštívilo Banskú Bystricu okrem účastníkov festivalu aj veľa turistov. Tí obsadili hotely nielen v meste ale i v širokom okolí. Samozrejme, ako každý turista, tak i diváci športového podujatia mínajú pri pobyte financie na stravu, dopravu, suveníry (na EYOG boli maskoti vypredaní) a na ďalšie bežné výdavky. Na rozdiel od nami použitého príkladu dobrej praxe na MS v hokeji, kde bola vykonaná kvantitatívna analýza, počas EYOF takáto analýza robená nebola. My sme sa zamerali skôr na hĺbkovú kvalitatívnu analýzu. Avšak ako bolo vidieť v prípade hokeja, pokiaľ podujatie navštívi dostatočný počet divákov (čo v prípade EYOF bolo), je to vždy spojené s pozitívnym ekonomickým dopadom pre daný región. Preto môžeme konštatovať, že organizácia vrcholných športových podujatí má okrem športového i ekonomický zmysel. Ako uviedli respondenti v odpovediach krajina, ktorá sa neprezentuje, ako keby ani neexistovala. To platí aj pre Slovensko a to nie je len prezentácia prostredníctvom športu, ale aj kultúry, umenia, výchovy, vzdelávania. Je dôležité ukázať nie len výsledky a znalosti našich športovcov, ale aj organizátorov cez tie jednotlivé podujatia. Organizovanie podujatí je to v záujme mesta, v záujme športových federácií a ďalších športových organizácií.

Je to dôležité preto, aby športovci mohli súťažiť pred domácim publikom, aby mali väčšiu publicitu, aby sa o nich viacej vedelo, viacej písalo, boli videní v médiách, ale je to dôležité aj pre organizátora, aby sa posúval vo všetkých oblastiach, či rozhodcovskej, dobrovoľníckej, a myslím si, že tie benefity výrazne prevyšujú náklady, ktoré sú s tým spojené.

Závažnou témou preto prirodzene v odpovediach bola podpora štátu pri organizovaní významných športových podujatí. V prvom rade môžeme hovoriť o určitej forme politickej podpory, ktorú preukážu voči potenciálnym organizátorom športových podujatí. Snažiť sa preukázať záujem a ochotu pomôcť a nie ich už po prvom stretnutí demotivovať. V druhom rade ako podstatné vnímame potrebu vytvorenia funkčného systému, ktorý bude schopný napomáhať novým, ale aj skúseným organizátorom. Jeho zmyslom by nebolo len určité inštitucionálne uchopenie prípadne organizačné, ale aj vytvoriť priestor pre odovzdávanie si svojich skúseností navzájom. Podstatou by mohlo byť tiež vypracovanie určitej “step by step“ metodológie alebo metodického postupu pre organizátorov podujatí. Ako postupovať od prvotnej myšlienky, cez realizáciu až po finálne vyhodnotenie. Ďalšou podstatnou oblasťou sa preukazuje prezentácia, marketing a s nimi súvisiaca prestíž na regionálnej a medzinárodnej úrovni. Avšak v prípade úspešne zorganizovaného podujatia je potrebné v mediálnom prostredí zvýrazniť aj organizačné kolektívy, ktoré niesli na sebe zodpovednosť aj za prípadný neúspech. Môžu slúžiť ako formy pozitívnych príkladov pre potenciálne budúcich organizátorov. Prípadne je možné vytvorenie určitej siete organizátorov vrcholových športových podujatí aj s ohľadom na minulosť.

Preto môžeme ako odporúčanie našej práce poukázať na potrebu vytvorenia systému podpory organizácie športových podujatí. Každý jeden potencionálny organizátor by mal mať jasnú „cestovnú mapu“ za kým ísť so zámerom kandidovať na podujatie, ako postupovať v kandidátskom procese, akú podporu (organizačnú, lobistickú) môže dostať od štátu, aké záruky dostane, ako bude zabezpečené spolufinancovanie a podpora z rozpočtu. Systém podpory musí byť transparentný a predvídateľný. Musí byť zabezpečený centrálnym orgánom štátu. Mechanizmus podpory musí byť jasne definovaný, aby umožnil záujemcom o organizáciu športových podujatí veci jednoznačne a s určitosťou naplánovať. Je jasne identifikované, že takýto systém chýba v slovenskom športovom ekosystéme. Preto je jeho realizácia veľmi dôležitý krok a úloha do blízkej budúcnosti.

ZÁVER

Význam organizácie vrcholových športových podujatí so sebou neprináša pre konkrétny štát len určitú formu prestíže na domácej alebo medzinárodnej úrovni, ale pre jednotlivé organizačné tímy aj množstvo zodpovednosti, úloh a povinností. Vo všeobecnosti organizácia športových podujatí predstavuje komplexnú problematiku, ktorú je možné skúmať z rozličných pohľadov alebo prístupov. Disponuje širokým záberom spoločenských významov prečo sa vôbec púšťať do ich organizácie od lokálneho významu až po najvyššiu medzinárodnú, celosvetovú úroveň. Sú nimi napríklad aspekty spoločenskej interakcie, vzdelávania, zdravia, identity, kultúry, ekonomického a investičného rozvoja alebo psychológie. Každý z uvedených aspektov by mohol predstavovať samostatnú tému ako uchopiť a riešiť problematiku významu organizácie vrcholových športových podujatí.

Nosnou myšlienkou, prečo vôbec spracovať tému do podoby tejto práce, bola ambícia a plán Slovenského atletického zväzu kandidovať na usporiadanie Majstrovstiev Európy v atletike do 18 rokov v roku 2024. S ňou sa prejavila kľúčová otázka položená zo strany predstaviteľov MŠVVaŠ zástupcom SAZ, načo vlastne organizovať tak zložitú a náročnú podujatie? Na základe týchto skúseností z MŠVVaŠ, tak došlo k podnetu zanalyzovať význam organizovania vrcholového športového podujatia z pohľadu prínosov alebo negatív, ktoré dokáže podujatie podobného rozmeru priniesť. Uvedená otázka sa tiež stala nosným výskumným problémom od, ktorého sa odvíja hlavný a čiastkové ciele práce. Ako prípadové podujatie bolo vybrané multišportové podujatie Európsky olympijský festival mládeže EYOF 2021, ktorý sa konal na Slovensku v roku 2022.

Hlavným cieľom práce bol stanovenie objasnenie identifikácie súladu resp. nesúladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 pred zorganizovaním podujatia s postojmi kľúčových respondentov po zorganizovaní podujatia. Na tomto základe je postavený zmysel skúmania v určení rozdielov medzi očakávaným stavom pred zorganizovaním podujatia a reálnym stavom po zorganizovaní podujatia. K hlavnému cieľu kontinuálne nadväzujú čiastkové ciele, ktoré sa snažia zistiť súlad/nesúlad cez štyri hlavné kategórie: 1. investícia do budúcnosti mesta, infraštruktúra a šport; 2. organizácia medzinárodných podujatí; 3. propagácia a komunikácia; 4. doplnkové témy – dobrovoľníctvo, sociálne aspekty, environmentálne aspekty a ekonomika. Na riešenie stanovených cieľov sme pre zber dát zvolili využitie kvalitatívnej výskumnej stratégie technikou pološtruktúrovaného rozhovoru. Zostavenie a osnova rozhovoru zohľadnila

navrhované štyri kategórie zadefinované v čiastkových cieľov s doplnením o niekoľko ďalších rozširujúcich otázok. Ešte pred ostrým realizovaním rozhovorov sme pristúpili k pilotnému testovaniu rozhovoru, čím sme sa snažili zabezpečiť čo možnou najvyššiu možno mieru zrozumiteľnosti, pochopenia a logiky rozhovoru. Výber respondentov bol starostlivo a zámerne určený. Celkovo súbor respondentov obsahuje 13 osobností reprezentujúcich rozličné pozície, sektory alebo oblasti. Sú nimi zástupcovia z radov predstaviteľov mesta Banská Bystrica, UMB Banská Bystrica, členov organizačného výboru, športových funkcionárov, zástupcov ministerstva, zástupcov RTVS, dobrovoľníkov, rozhodcov a športovcov.

Na základe analýzy rozhovorov boli výsledky výskumu definované nasledovne. Identifikácia (zistenie) súladu očakávaných prínosov a benefitov vyplývajúcich z pilotnej správy organizačného výboru EYOF 2021 – Prínosy organizácie významných športových podujatí bola preukázaná pri čiastkových cieľoch č.2, 3 a 4. Identifikácia (zistenie) väčšinového súladu bola pri čiastkovom cieľi č.1.

Celkovo bola práca štruktúrovaná do štyroch hlavných kapitol. Úvodná kapitola stanovila výskumný problém, hlavný a čiastkové ciele a určila hlavné metódy pre ich riešenie. Následne sme v druhej kapitole pristúpili k rozboru základných východísk v skúmanej problematike. Objasnili a zadefinovali sme hlavné pojmy, rozobrali šport v podmienkach SR a EÚ, objasnili príslušnú legislatívu, strategické dokumenty a financovanie športu. Ďalšie kľúčové podkapitoly sa sústredili na organizovanie vrcholových podujatí na Slovensku, príklady dobrej praxe a celkový rozbor podujatia EYOF 2021, ktoré bolo pilierom pre celkové nastavenie cieľov práce a štruktúry rozhovorov pre zber dát. Predposledná časť venuje pozornosť zisteniam a výsledkom z dát získaných z realizovaných rozhovorov. Predchádza mu ešte podkapitola s objasnením a opisom vybraných respondentov. Ukončenie výsledkovej časti ponúka celkové zhrnutie zistení. Posledná hlavná kapitola sa dotýka diskusie hlavných zistení a navrhovaných odporúčaní smerom k organizácií vrcholových športových podujatí. V rámci nej snaha mieri na konfrontáciu našich zistení so zisteniami rozobranými v časti organizovanie vrcholových športových podujatí na Slovensku a príkladov dobrej praxe. Odporúčanie predstavujú samostatné návrhy vyplývajúce z našich zistení a ďalších skúseností.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BARRER, P., 2011. 'Šatan is God!': Re-imagining Contemporary Slovak National Identity through Sport. *Sport in Society* [online]. 2007, 10(2), 223-238.

Biela kniha: Biela kniha o športe. 2007. In: *EUR-Lex* [online]. Brusel: Komisia európskych spoločností, Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52007DC0391&from=HR>

DVORŠČÍKOVÁ, M., 2023. *Správa o činnosti Hlavného kontrolóra športu za rok 2022* [online]. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/25649.pdf>

Európsky olympijský festival mládeže: Fakty a čísla. [2022]. Organizačný výbor EYOF Banská Bystrica 2022.

HENDL, J., 2016. *Kvalitatívni výzkum: základní teorie, metody a aplikace.* Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

Koncepcia financovania športu v Slovenskej republike. 2012. KPMG Slovensko.

KUNZ, V. 2020. *Společenská odpovědnost ve sportu.* Praha: Grada Publishing, Expert (Grada). ISBN 978-80-271-1209-8.

LESAYOVÁ, Terézia. 2014. *Šport ako súčasť zahraničnej politiky štátu. Prípady letných olympijských hier v Číne 2008.* Praha, Diplomová práca. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

Lisabonská zmluva. 2007. In: *Úradný vestník Európskej únie* [online]. Brusel, C 306. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/EU/Doc/lisabonska-zmluva.pdf>

REHÁK, Š. a M. ŠTOFKO, 2016. Lokálne ekonomický vplyvy veľkých športových udalostí: prípadová štúdia MS 2011 v ľadovom hokeji v Bratislave. In: *Geografie. Česká geografická společnost*, 4(121), 591-611.

SLEPIČKOVÁ, I. a P. SLEPIČKA, ed. 2010. *Sport a politika.* Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2010. ISBN 978-80-86317-82-3.

Stratégia športu 2030: Analýza súčasného stavu športu na Slovensku. [2022a]. PricewaterhouseCoopers.

Stratégia športu 2030: Vízia a koncepcia rozvoja športu na Slovensku do roku 2030 [online]. [2022b]. Pracovná verzia v.6. PricewaterhouseCoopers, Dostupné na: https://www.olympic.sk/sites/default/files/2022-05/Sport_2030_Phase_II_PwC_v6.pdf

ŠEBOVÁ, M. a P. DŽUPKA, 2013. Meranie ekonomického a finančného vplyvu majstrovstiev sveta v hokeji 2011 na mesto Košice. In: *E + M Ekonomie a Management*. 2(10), p. 41-53.

Športové akcie. b. r. *Erasmus+* [online]. Európska únia, Dostupné na: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sk/opportunities/opportunities-for-organisations/sport-actions>

Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o kľúčových prvkoch európskeho modelu športu. 2021. In: *Úradný vestník Európskej únie* [online]. Brusel, C 501. Dostupné na: https://www.minedu.sk/data/files/11047_uznesenie-rady-eu_o-klucovych-prvkoch-europskeho-modelu-sportu.pdf

VAŠEČKA, M. a kol., 2020. *Analýza socioekonomického prínosu neziskového sektora a stavu a trendov rozvoja občianskej spoločnosti* [online]. Ministerstvo vnútra SR, ISBN 978-80-89051-68-7. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/vyskum_neziskoveho_sektora_a_obcianskej_spolocnosti/2020/ANALYZA_NP%20VYSKUM_17.12.2020_FINAL.pdf

Vyhodnotenie dotazníka „Športové podujatie medzinárodného významu“ [online]. 2023. Slovenský olympijský a športový výbor, Dostupné na: https://www.olympic.sk/sites/default/files/field_media_file/2023-04/FINAL%20Vyhodnotenie%20dotazn%C3%ADka%20Sportove%20podujatia%20medzinarodneho%20vyznamu%2C%2021.4.2023.pdf

Záver Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o športe ako hnacom motore inovácie a hospodárskeho rastu. 2014. In: *Úradný vestník Európskej únie* [online]. Brusel, C 436. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG1205\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG1205(01))

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o športovej inovácii. 2021.
In: *Úradný vestník Európskej únie* [online]. Brusel, C 212. Dostupné na:
https://www.minedu.sk/data/files/10988_zavery-rady-eu_o-sportovej-inovacii.pdf

Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj [online]. 2015.
Organizácia Spojených národov, Dostupné na: <https://www.minzp.sk/files/oblasti/udrzatelny-rozvoj/sdgs-dokument-sk-verzia-final.pdf>

PRÍLOHY

- PRÍLOHA 1 Prínosy organizácie EYOF
- PRÍLOHA 2 Pološtruktúrovaný rozhovor – okruh otázok
- PRÍLOHA 3 Rozhovor Danka Barteková
- PRÍLOHA 4 Rozhovor Peter Dedík
- PRÍLOHA 5 Rozhovor Lenka Gymerová
- PRÍLOHA 6 Rozhovor Peter Hamaj
- PRÍLOHA 7 Rozhovor Vladimír Hiadlovský
- PRÍLOHA 8 Rozhovor Peter Korčok
- PRÍLOHA 9 Rozhovor Jozef Liba
- PRÍLOHA 10 Rozhovor Ján Nosko
- PRÍLOHA 11 Rozhovor Robert Piaček
- PRÍLOHA 12 Rozhovor Anton Siekel
- PRÍLOHA 13 Rozhovor Jakub Švec
- PRÍLOHA 14 Rozhovor Matej Tóth
- PRÍLOHA 15 Rozhovor Ján Žgravčák

**Prínosy organizácie významných
športových podujatí**

**Európsky olympijský festival mládeže 2021
Banská Bystrica**

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

Prínosy organizácie významných športových podujatí

Šport sa v súčasnosti teší pozornosti nie len športových fanúšikov, ale aj vládnych orgánov, z dôvodu unikátneho prepojenia medzi športom a ekonomickou, či sociálnou hodnotou. Organizácia významných športových podujatí prináša nepochybne rad výhod a odkazov, ktoré prispievajú k napĺňaniu nevyužitého potenciálu a stanovených stratégií miest a regiónov¹. Z hľadiska charakteru ide o prínosy hmatateľné, nehmotné, plánované, neplánované, krátkodobé, strednodobé alebo dlhodobé. Je dôležité poznamenať, že výsledok prínosov a odkazov významného športového podujatia závisí od perspektívy a záujmov zainteresovaných strán. Môže ísť o prínosy v oblasti hospodárstva, infraštruktúry, vzdelávania, spoločenského života, politiky a kultúry, či športu².

Viacere štúdie potvrdzujú pozitívne prínosy organizácie významných športových podujatí pre oblasť hospodárstva, ktoré môžu využiť štáty napríklad na účelne financovanie športového priemyslu. Ekonomický prínos športových udalostí je definovaný ako skutočná ekonomická zmena ovplyvnená organizovanou udalosťou. Ide o ďalší obeh peňazí v hospodárskom priestore, ktorý vyplýva z výdavkov návštevníkov, verejných výdavkov, vytvorenia ďalších voľných pracovných miest a výberu daní z daní spojených s udalosťou. Ekonomický prínos udalosti sa vytvára v troch etapách. Priamy účinok predstavuje nákupy vyplývajúce z dodatočnej potreby služieb a spotreby, zatiaľ čo nepriamy účinok predstavuje ekonomický prínos výsledkom obehu ďalších peňazí v hospodárskom priestore. Ďalšie voľné pracovné miesta a príjmy domácností, ktoré sú výsledkom priamych a nepriamych účinkov predstavujú tretiu etapu – indukovaný účinok³.

Nepriame prínosy významných športových podujatí môžu byť charakterizované nasledujúcimi kritériami: dedičstvo v podobe športovej infraštruktúry, skvalitnenie prostredia, motivácia mládeže k športovaniu a podpora zdravého životného štýlu, zmysel pre solidaritu a posilnenie komunitnej hrdosti. Za zmienku určite stojí aj možnosť využitia športovcov na propagáciu environmentálnej udržateľnosti a propagácie rôznych spoločenských hodnôt. Pozitívnym trendom sa v súčasnosti stáva aj organizácia sprievodných kultúrnych a vzdelávacích podujatí pre širokú verejnosť, prostredníctvom ktorých dochádza

¹ *The Legacies Of Major Sports Events*. 2014. European Parliamentary Research Service Blog. <<https://epthinktank.eu/2014/06/12/legacy-of-sports-mega-events/>>

² *Recommendations on major sport events, in particular on legacy aspects with a focus on social, economic and environmental sustainability*. 2016. European Commission. <<https://ec.europa.eu/transparency/reqexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=23271&no=1>>

³ Balciunas, M. – Jasinkas, E. – Koišová, E. 2014. Economic contribution of sports event: Analysis of Eurobasket 2011 example. In *Transformations in Business and Economics*, Vol. 13, No 2 (32), s. 41- 54.

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

k zlepšeniu vnímania sociálnych hodnôt, noriem a vzájomného porozumenia medzi rôznymi sociálnymi skupinami⁴.

Európsky olympijský festival mládeže *European Youth Olympic Festival (EYOF)*

EYOF je najväčším európskym multišportovým podujatím zameraným na mladých športovcov vo veku od 14 do 18 rokov, ktoré vlastní a riadi organizácia Európske olympijské výbory (EOV). Podujatie sa koná pod záštitou Medzinárodného olympijského výboru (MOV), má vyše 25 ročnú tradíciu, propaguje hodnoty a ideály olympijskej charty a je bohaté na rôzne olympijské tradície. Letné a zimné edície podujatia sa konajú v nepárnych rokoch a v dvojročných cykloch.

EYOF je nepochybne unikátnym miestom stretnutia mladých športovcov z 50 európskych krajín a príležitosťou vzdelávať a motivovať mládež k športu a osvojovaniu si zdravého životného štýlu. Mnoho športových hviezd preniklo na medzinárodnú športovú scénu práve prostredníctvom účasti a úspechu na EYOFe.

Prínosy organizácie EYOF

- udalosť privádza do mesta, regiónu a štátu cca 7000 účastníkov z 50 európskych štátov
- udalosť povzbudzuje širokú verejnosť k návšteve organizátorského mesta pred, počas a po podujatí
- počas organizácie dochádza k získavaniu organizačných schopností, odborných znalostí, pracovných skúseností, rozvoju medziregionálnej spolupráce a posilneniu miestnej identity a spoločenskej hrdosti
- rozvoj dobrovoľníctva
- možnosť rozvíjania a propagácie športu v regióne

⁴ Weerakoon, R. 2016. A Study of Analysis and Evaluate Issues and Challenges in Sport Events. In *IOSR Journal of Sports and Physical Education*, Vol 3, Issue 4, s. 25-29.

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

- možnosť vybudovania novej športovej infraštruktúry a modernizácie/renovácie už existujúcej infraštruktúry
- zlepšenie imidžu organizátorského mesta
- zanechanie odkazu podujatia
 - materiálneho: športové zariadenia, všeobecná infraštruktúra, ubytovacie zariadenia
 - nemateriálneho: zvýšená účasť a záujem verejnosti o šport, renomé, organizačné schopnosti, dobrovoľnícka komunita, atď.
- možnosť propagácie olympijských hodnôt
- možnosť motivácie mládeže k športu, možnosť pozitívne ovplyvniť vnímanie športu, zvýšiť aktívnu účasť na jeho vrcholovej a rekreačnej úrovni a propagácia zdravého životného štýlu
- možnosť získania organizácie ďalších významných európskych a svetových športových súťaží/podujatí a zaistiť tak kontinuitu v organizácii športových udalostí

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica

EYOF 2021 v Banskej Bystrici so sebou prináša veľký potenciál športovo zveladiť mesto Banská Bystrica a okolitý región. K titulu z roku 2017, kedy sa Banská Bystrica stala Európskym mestom športu, tak môže získať ďalší titul ako „Olympijské mesto mládeže“. Banská Bystrica je sídlom najúspešnejšieho športového strediska – Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica, ktoré je, spolu s mestom, dôležitým zázemím pre olympionikov a svetovo úspešných športovcov.

Potenciálom projektu je najmä motivácia vychovávať a viesť k športu mladé talenty nielen v meste Banská Bystrica, ale aj v rámci Slovenska. Rozšírením povedomia o športe by tak do mesta s bohatou národnou, ale aj kultúrnou históriou, dostala opäť do popredia aj jeho športová história. Mesto Banská Bystrica má tak potenciál reprezentovať na medzinárodnej úrovni nielen seba, ale aj celé Slovensko. Ambasadormi Európskeho olympijského festivalu mládeže 2021 v Banskej Bystrici sú Anastasiya Kuzminová a Matej Tóth.

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

Je dôležité poznamenať, že realizáciou podujatia je možné do mesta zároveň priniesť finančné prostriedky, ktoré budú použité pri budovaní nových športových hál, rekonštrukciách súčasných športovísk a pri zveladení ďalšej športovej infraštruktúry mesta. Územný plán mesta Banská Bystrica a jeho infraštruktúra disponuje veľkým priestorovým potenciálom, kde je možné vybudovať nové športoviská a športovú infraštruktúru, rekonštruovať a skvalitniť súčasné športoviská a prinavrátiť im atraktivnosť a potenciál do budúcnosti (triatlonový areál, basketbalové ihriská, multifunkčná športová hala, hádzanárska hala, atď.).

V súčasnosti prebieha komplexná rekonštrukcia atleticko-futbalového štadiónu, ktorý sa po jej dokončení stane Národným atletickým štadiónom. Súčasťou športoviska bude aj unikátna rozcvičovacia 400 metrov dlhá dráha, ktorá bude v čase dokončenia rekonštrukcie športoviska jediná svojho druhu na Slovensku.

Organizačný tím EYOF 2021 v Banskej Bystrici je zložený z kvalitného tímu odborníkov, ktorého členovia sú zároveň zamestnancami mesta Banská Bystrica, Slovenského olympijského a športového výboru a členov organizačného tímu Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji 2019.

Vďaka realizácii nielen športových, ale aj kultúrnych podujatí, sa v Banskej Bystrici vytvára silná dobrovoľnícka komunita, ktorú budujú nielen samotní organizátori podujatí, ale aj dobrovoľnícke centrá, športové kluby a iné záujmové skupiny.

Potenciálne benefity organizácie EYOF 2021 Banská Bystrica

Investícia do budúcnosti mesta

Organizácia podujatia ako je EYOF poskytuje mestu unikátnu príležitosť získať a využiť rôzne dotačné programy jednotlivých ministerstiev a Európskej únie. Získané financie je možné použiť okrem športovej aj na všeobecnú infraštruktúru, čo môže mať za následok vytvorenie hmatateľného odkazu podujatia. Organizácia EYOF by mala byť v súlade s dlhodobými plánmi rozvoja mesta a jeho udržateľnosť by sa mala odraziť v oblastiach infraštruktúry, ekonomiky, športu, sociálnych záležitostí a životného prostredia.

Infraštruktúra

EYOF môže byť prostriedkom k posilneniu urbanistických plánov mesta a zvýšenia investícií do infraštruktúry potrebnej pre dlhodobé využitie. V rámci dlhodobej vízie hostiteľského mesta by mal organizátor zaistiť, aby boli všetky investície do rozvoja infraštruktúry v súlade s udržateľnými plánmi, ktorých základom je využitie pôvodného stavu.

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

Športové zázemie mesta

Hostiteľské mesto môže využiť podujatie ako ideálny prostriedok k dobudovaniu športovej infraštruktúry a k rozvoju športov, ktorým chýba potrebné zázemie či ich členská základňa.

Šport

Organizáciou EYOF je možné investovať a podporovať vrcholový mládežnícky šport a zlepšenie športovej infraštruktúry, ktorá má za následok propagáciu zdravého životného štýlu. Záujem vyvolaný organizáciou podujatia inšpiruje jednotlivcov všetkých vekových skupín, najmä však mládež. Prostredníctvom podujatia ako je EYOF je možné komunikovať hodnoty športu a fyzickej aktivity pre zdravie celej spoločnosti. EYOF tiež podporuje rozvoj miestnych športových klubov, formuje nových zamestnancov v športe, vytvára dobrovoľnícku komunitu a zvyšuje kvalifikáciu technických funkcionárov v regióne.

Ekonomika

Proces organizácie EYOF vytvára nové pracovné miesta nie len pre tých, ktorí pracujú na organizácii podujatia priamo, ale aj v širšom kontexte. EYOF navštevuje aj vysoký počet rodinných príslušníkov športovcov, čo môže mať zaujímavý dopad na príjem z turistického ruchu a vytvára možnosť propagácie mesta a regiónu ako ideálnej turistickej destinácie. Významná športová udalosť tiež prináša možnosť prilákať financie zo súkromného sektora rôznymi formami sponzorstva a partnerstva.

Organizácia medzinárodných športových podujatí

EYOF býva obvykle skvelým impulzom k organizácii ďalších európskych alebo svetových športových podujatí. EYOF poskytuje mestu a organizačnému výboru podujatia možnosť ukázať svoje zázemie a organizačné schopnosti. Pri úspešnom zvládnutí organizácie poskytuje kontakty na európske a medzinárodné športové organizácie, ktoré rozhodujú o pridelení organizácie športových súťaží alebo podujatí v ich príslušných športoch. Prechádzajúce edície podujatí EYOF a ich organizátorov tento trend potvrdzujú (Azerbajdžan, Gruzínsko, Rumunsko, Turecko, atď.)

Propagácia mesta, regiónu a Slovenskej republiky

EYOF je výbornou príležitosťou pre propagáciu mesta, regiónu a SR. Hostiteľské mesto sa prezentuje európskej športovej komunite už počas príprav samotného podujatia a v jeho priebehu oslovuje približne 7000 priamych zahraničných

**EUROPEAN
YOUTH
OLYMPIC
FESTIVAL**

EYOF 2021 Banská Bystrica
Československej armády 26
974 01 Banská Bystrica, Slovakia
info@eyof2021.com, eyof2021.com

účastníkov. Ďalšiu skupinu je možné osloviť prostredníctvom televízneho vysielania, internetového streamingu, sociálnych sietí a sprievodných akcií.

Dobrovoľníctvo

EYOF je výbornou príležitosťou pre vybudovanie rozsiahlej dobrovoľníckej komunity, ktorá sa na organizácii podujatia podieľa. Predpokladaný počet dobrovoľníkov je stanovený na cca 1500. Projekt výberu a vzdelávania dobrovoľníkov trvá zhruba dva roky, po ktorých zostáva k dispozícii skupina skúsených obyvateľov, ochotných pomôcť pri verejne prospešných a významných udalostiach.

Sociálne

Okrem rôznych hmatateľných výhod poskytuje EYOF širokej verejnosti aj príležitosť zažiť podujatie a úspech svojich športovcov, čo posilňuje zmysel pre spoločnosť, sociálnu súdržnosť a spolupatričnosť. Zásady olympizmu zahŕňajú rešpekt, zdôrazňovanie ľudskej dôstojnosti, vzájomné porozumenie, solidaritu a fair play, pričom odmietajú akúkoľvek formu diskriminácie. Týmto olympijskými hodnotami je možné osloviť širokú verejnosť, predovšetkým však mládež. Počas procesu organizácie podujatia dochádza k rozvíjaniu nových schopností a zručností v prípade organizátorov. Dopad organizácie EYOF sa tiež prejavuje na všetkých úrovniach štátnej správy, keďže sú žiadané nové a účinnejšie pracovné postupy v prípade spolupráce, ktoré prinášajú pre verejnú správu trvalé výhody.

Environmentálne

Za posledných 20 rokov sa udržateľnosť pri organizácii významných športových podujatí stáva čoraz dôležitejšou. Vďaka organizácii EYOF môžu byť všetky výhody podujatia v oblasti udržateľnosti využité a rozšírené aj do budúcnosti. Počas organizácie podujatia je možné zavádzať nové zásady a programy udržateľnosti, ktoré vytvoria trvalé ekologické dedičstvo a budú pokračovať aj po ukončení EYOF.

PRÍLOHA 2 Pološtruktúrovaný rozhovor – okruh otázok

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Okruh pripravených otázok:

1. Keď sa povie EYOF, čo vám v mysli vybaví ako úplne prvé?
2. V minulom roku sa v Banskej Bystrici organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?
3. Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?
4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/využívanie športovej infraštruktúry?
5. Zaznamenali ste na základe zorganizovania EYOF zvýšený záujem o šport v Banskej Bystrici a Banskobystrickom samosprávnom kraji?
6. Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?
7. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?
8. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk?
9. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?
10. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva).
11. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?
12. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?
13. Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?
14. Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.
15. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?
16. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?
17. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Danka Barteková, odpovede zaslané emailom dňa 2. 5. 2023, 19:33

1. Keď sa povie EYOF, čo vám v myslí vybaví ako úplne prvé

Spomeniem si na úžasnú atmosféru v Banskej Bystrici, zmobilizované mesto, množstvo ľudí, ktoré si prišli pozrieť športovcov a hlavne, na hrdosť, ktorú som pociťovala pred zahraničnými kolegami, ktorí boli s organizáciou podujatia v Bystrici veľmi spokojní. Napriek tomu, že Bystrica je malé mesto, resp. Najmenšie mesto, ktoré EYOF organizovalo, vôbec nesklamalo - práve naopak, kolegovia z EOv a národných olympijských výborov očakávali, že primátor mesta vážne premyslí aj organizáciu zimnej verzie.

2. V minulom roku sa v Banskej Bystrici organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Hoci som sa s podujatím EYOF stretávala pravidelne, banskobystriická verzia bola prvým, ktoré som navštívila osobne. Vedela som, že ide o významné podujatie, no nevedela som si vlastne predstaviť, ako veľmi zasiahne do života mesta a vlastne celého regiónu. Tým, že sme mali veľkú výpravu, som intenzívne prežívala súťaže a výkony našich športovcov a veľmi ma tešilo, že sa celkovo zvýšil záujem verejnosti o juniorský a mládežnícky šport. S radosťou môžem povedať, že potom, ako som si užila letnú verziu u nás, som navštívila zimný EYOF v talisnakom regióne Friuli - Venezia - Giulia.

3. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/využívanie športovej infraštruktúry?

Z môjho pohľadu je organizovanie podujatí medzinárodného významu dôležitým katalyzátorom pre rozvoj športu v meste, regióne aj krajine. Šport spája ľudí, buduje fanúšikovskú kultúru, národnú hrdosť a ak je organizovaný doma, je pre ľudí dostupný. EYOF výrazne dopomohol k rozvoju infraštruktúry v Banskej Bystrici i v okolitých mestách. Nielen tej športovej - stačí uviesť príklad Štiavničiek, hokejovej haly, plavárne, a ďalších - ale i nešportovej, ako napríklad rekonštrukcia ubytovacích kapacít Univerzity Mateja Bela. Je pravdou, že k niektorým vylepšeniam by prišlo tak či tak - EYOF však výrazne urýchlil procesy a zjednotil jednotlivé subjekty v názore, že rekonštrukcia, výstavba či prerábka je vo verejnom záujme. Nehovoriac o tom, že deti, mladí ľudia, ktorí si prišli jednotlivé súťaže pozrieť osobne, sa dostali do kontaktu s vrcholovým športom a ako pevne dúfam, mohli sa nechať inšpirovať mladými športovcami, aby si aj oni vybrali zmysluplnú voľnočasovú aktivitu.

4. Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Najväčším pozitívom je z môjho pohľadu to, že úspech EYOFu demonštroval verejnosti i politickým elitám, že ako krajina sme schopní zorganizovať podujatie tohoto rozsahu na najvyššej úrovni - že máme kvalitných ľudí, že sme schopní začať úspešne budovať kultúru dobrovoľníctva, že sa nájde politická vôľa - minimálne na úrovni samospráv - na podporu športu a podujatí. Tým druhým pozitívom je podľa mňa prezentácia krajiny v zahraničí - privítali sme tu zástupcov národných olympijských výborov i športovcov z celej Európy, popri nich i najvyšších predstaviteľov európskej športovej diplomacie a ďalšie významné osobnosti. Na úrovni Európskych olympijských výborov naši kolegovia dodnes spomínajú na príjemnú a pohostinnú atmosféru Slovenska, na skvelú organizáciu a vysokú úroveň podujatia.

Najväčším negatívom spojeným s organizáciou EYOF-u je z môjho pohľadu zistenie, že šport nedostáva zaslúžený záujem na úrovni politických elít, z dvoch hľadísk - finančnej podpory a morálnej podpory formou osobnej účasti vrcholných štátnych predstaviteľov. Ďalším miernym negatívom môže byť istý zásah do bežného života ľudí v meste - okrem dopravných obmedzení, istej paralýzy mesta na obdobie počas trvania festivalu. Myslím však, že tieto negatíva boli veľmi výrazne prevýšené pozitívnymi efektmi, ktoré EYOF na život v meste a regióne mal.

5. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Práve naopak! Napriek tomu, že Banská Bystrica je najmenšie mesto (z hľadiska počtu obyvateľov), ktoré EYOF organizovalo, stretla som sa s veľmi pozitívnymi reakciami na festival práve tu. Mesto žilo športom, podujatie prilákalo množstvo fanúšikov, športoviská boli na adekvátnej úrovni a veľkou výhodou bolo to, že pre účastníkov boli mnohé športoviská, jedáleň i centrum mesta dostupné pešo.

6. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk?

EYOF podľa môjho názoru výrazne prispel k modernizácii, rekonštrukcii a zlepšeniu kvality športovej infraštruktúry v meste i regióne. Nielen tej športovej - stačí uviesť príklad Štiavničiek, hokejovej haly, plavárne, a ďalších - ale i nešportovej, ako napríklad rekonštrukcia ubytovacích kapacít Univerzity Mateja Bela. Je pravdou, že k niektorým vylepšeniam by prišlo tak či tak - EYOF však výrazne urýchlil procesy a zjednotil jednotlivé subjekty v názore, že rekonštrukcia, výstavba či prerábka je vo verejnom záujme. (Uvedené v otázke 4)

7. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Počas EYOF-u sme v Banskej Bystrici privítali množstvo zahraničných návštevníkov - športovcov a administrátorov z 49 krajín Európy, zástupcov národných olympijských výborov, 3pičku európskej športovej diplomacie, a v neposlednom rade i fanúšikov z okolitých krajín. Myslím si, že Bystrica i celý región sa odprezentovali veľmi dôstojne a i napriek tomu, že si nemyslím, že objem turizmu sa kvôli EYOF-u teraz radikálne kvantitatívne zvýši, napriek tomu je dôležitý kvalitatívny rozmer prezentácie. Na Banskú Bystricu sa bude dlho spomínať ako na mesto, ktoré usporiadalo kvalitné športové podujatie, s potenciálom zaujímať sa o i jeho zimnú verziu - minimálne podľa slov primátora Jána Noska.

8. Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?

Z môjho pohľadu bola organizácia na veľmi vysokej úrovni - nielen športová časť, kvalita športovísk, servis pre účastníkov v podobe jedla, transportu či ubytovania. Veľkým prínosom a pridanou hodnotou bolo predstavenie tzv. "Chill-out" zóny, v ktorej bol pre športovcov pripravený zaujímavý edukačný a relaxačný program, ale i "fan zóny" v centre mesta, ktorá zvýšila atraktivitu podujatia nielen pre športovcov, ale i pre obyvateľov mesta a fanúšikov. Z hľadiska športovej diplomacie poskytlo podujatie veľmi dobrý priestor na prezentáciu krajiny v športovom svete Európskej diplomacie, potenciál pre budovanie plnohodnotných a kvalitných vzťahov a veľmi dobrú networkingovú príležitosť - na to slúžili sprievodné oficiálne podujatia a program pre hostí.

9. Napadne Vás niečo, čo sa pri spätnom pohľade mohlo spraviť inak, lepšie?

Z môjho pohľadu bolo zásadné, že podujatie malo od začiatku náročný štart - kvôli presunu z pôvodných Košíc mal banskobystrický organizačný výbor výrazne skrátený čas na usporiadanie podujatia. Okrem toho chýbala od začiatku politická podpora, ktorá mohla výrazne odľahčiť finančné problémy a starosti organizačného výboru. Napokon však treba povedať, že práve počiatočná nižšia finančná podpora podnietila voľbu kreatívnych riešení a operatívnych zmien, čo v konečnom dôsledku zabezpečilo úspech podujatia. Jedna vec, ktorá ma mrzí je, že popri organizácii podujatia nevyrástla v Banskej Bystrici plánovaná športová hala, ktorá mohla výrazne podporiť športovanie detí a mládeže v meste a regióne.

10. Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.

Myslím, že áno. Najmä po úspechu v Banskej Bystrici sme dokázali, že sme schopní zorganizovať kvalitné podujatie a že ako krajina sme športovo naladení. Samozrejme, že organizačný výbor narazil na mnohé prekážky a bolo potrebné hľadať alternatívne kreatívne riešenia, na druhej strane sa s nimi - s podporou SOŠV a členov športového hnutia na Slovensku - popasoval veľmi dôstojne. Následným cieľom z môjho pohľadu by mohla byť zimná verzia EYOFu, prípadne zimné olympijské hry mládeže, ktoré sú v mierne väčšom rozsahu, ako letná verzia EYOFu. Okrem toho, že by sme podporili budovanie pozitívnych zdrojov, sprístupnili našim športovým fanúšikom medzinárodné vrcholné podujatie, podporili budovanie dobrovoľníctva, zlepšili kvalitu ľudí, ktorí a potenciálne môžu podieľať na organizácii a v neposlednom rade - a pri dobrej politickej konštelácii - presvedčili politické elity o význame a dôležitosti organizovania podujatí medzinárodného významu na Slovensku, zviditeľnili by sme krajinu na športovej mape a podporili budovanie športových i nešportových zahraničných vzťahov.

11. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Myslím si, že organizovanie podujatia tohoto významu je katalyzátorom pre rozvoj športu vo všetkých smeroch - od výchovy ľudí (rozhodcov, organizačného tímu, dobrovoľníkov), cez rozvoj infraštruktúry, podporu športovcov, ktorí na účasť na podujatí dostanú nielen zvýšenú finančnú, ale aj materiálnu - technickú podporu. Prinášame na Slovensko šport európskej či celosvetovej úrovne, domácim fanúšikom umožňujeme kontakt so zahraničnými hviezdami - i keď sú to tie budúce hviezdy. Malým deťom a teenagerom ukazujeme zmysluplné naplnenie života a ľudí vo všeobecnosti motivujeme k športu.

12. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Myslím si, že podpora organizácie zo strany štátu je nedostatočná a nesystémová. Chýba koncepcia organizovania športových podujatí, chýba záruka, že ak zväzy získajú možnosť hostiť medzinárodné podujatie na Slovensku (o ktoré žiadajú niekoľko rokov dopredu), že i dostanú dostatočnú podporu vlády.

13. Malo by byť organizovanie vrcholných podujatí koordinované centrálné?

Verím, že áno. Organizovanie medzinárodných podujatí má preukázateľne pozitívny vplyv na rozvoj športu, život v meste i regióne, za to však nekoordinovaný prístup relevantných inštitúcií. Chýba nám koncepcia, ktorá by nielen určila priority, ale i rozdelila kompetencie a definovala mieru podpory pre organizačné výbory zo strany štátu.

14. Malo by byť v záujme SR, aby vrcholné podujatia boli podporené výrobou signálu prostredníctvom RTVS?

Samozrejme! Cieľom podujatia je nielen priviesť fanúšikov priamo na štadióny a nabádať ich, aby prišli fandiť na športoviská. Cieľom je mať dosah na čo najviac ľudí, ktorých je možné motivovať, aby sa stali pasívnymi či aktívnymi športovcami. Šport je o snahe o dokonalosť, priateľstve i rešpekte a fair play a tieto hodnoty by sa mali dostať k čo najviac ľuďom - televízny prenos, komentované súťaže, i expertné komentáre tomu maximálne napomáhajú.

15. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Prvé slovo, ktoré mi v súvislosti s EYOF napadlo - a najmä v kontexte tohoto rozhovoru, je ÚSPECH. No keď sa dôkladnejšie zamyslím, najvýstižnejším slovom bude HRDOST - na organizačný výbor, ktorý mal neľahkú úlohu zorganizovať podujatie v skrátenom čase (kvôli presunu z pôvodných Košíc), na množstvo ľudí a inštitúcií, ktorých podpora bola nevyhnutná, aby sa podujatie uskutočnilo, na skvelú atmosféru, ktorú bolo možné zažiť vďaka fandeniú divákov a návštevníkov, na dobrovoľníkov, ktorí prišli nezištne pomôcť aj napriek tomu, že to u nás na Slovensku nie je úplne bežné a samozrejme. Ako členka MOV nemám veľa možností odprezentovať našu krajinu, no v tomto prípade som bola nesmierne hrdá, že som mohla privítať členov európskeho športového hnutia doma na Slovensku a predstaviť im našu krajinu ako modernú športovú krajinu plnú fanúšikov a ľudí, čo majú šport radi.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Peter Dedík, rozhovor realizovaný dňa 3. 4. 2023, 13:15, Bratislava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám vybaví ako prvé?

Ako prvé sa mi určite vybaví športový zážitok na samotnom mieste lebo vždy je dobré vidieť mladých športovcov v akcii, to človeka vždy poteší a keď je na tom podujatí nič nejaké negatívne neudialo, tak prvé čo príde človeku na rozum sú tie športové zážitky.

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Vnímal som to, vedel som o čo ide. Nevedel som tie detaily, že na akej úrovni to je. A zistil som, že je to pre každý šport rôzne. V niektorých športoch tam bola naozaj mládežnícka špička, niekde to bolo také skôr B-čkové podujatie. Nevedel som úplne presne detaily mládežníckych olympijských hier a EYOF-u. Po podujatí je človek zorientovaný v tom, že sme aj niektoré výsledky našich športovcov z pracovného hľadiska hodnotili, že ktoré výsledky z toho majú význam väčší a ktoré menší. Sme aj v komunikácii so zväzmi ďalej sme sa o tom bavili, či niektoré výsledky by boli na úrovni uznania povedzme do toptímu alebo pre nejaké zaradenie do mládežníckych projektov a v mnohých prípadoch sa to udialo, že ako keby ten výsledok z EYOF-u potvrdil tú kvalitu športovca a tým pádom nám to pomohlo v praxi pri zaradení niektorých športovcov do NŠC alebo pri nastavovaní kritérií na Toptím.

3. Aké sú podľa vás najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Najväčšie pozitíva boli určite, že to bolo veľmi kvalitne zorganizované. To sa potvrdzuje nie len pri EYOF-e, ale aj pri iných podujatiach, že keď ich robíme, tak my toto vieme robiť. Asi sme takí že ideme do detailu, vieme si to naplávať, vieme to tak európsky zorganizovať a nemyslím teraz na úrovni Talianov alebo Španielov, že všetko je „maňana“. V tomto sme takí poctiví organizátori a málokedy sa stane, že keď naozaj ideme do toho, máme na to financie, ideme to organizovať tak väčšinou to dopadá dobre. Druhé pozitívum: výkony našich športovcov. O niektorých som predtým príliš nevedel, takže to ma milo prekvapilo. Myslím si, že to bola dobrá prezentácia, tento cieľ to naplnilo. Určite to bolo zaujímavé aj pre mesto, išlo to do sveta aj celkovo pre Slovensko. Takéto podujatia európskeho charakteru sú pozitívnou reklamou Slovenska.

Jedno negatívum vnímam a to, že tam bol vstup zadarmo. To degradovalo trochu podujatie lebo potom prezentovať, že toľko ľudí nám sem prišlo, ale vlastne to mohol človek tam ísť ako na trhy tak toto nevnímam ako zdravé rozhodnutie. Nehovorím, že tam malo byť 20 € vstupné, ale keď niekto je schopný si kúpiť v bufete pivo za 2 € tak by vstúpiť za 2 € mohol. V niektorých športoch mi chýbala väčšia kvalita, konkurencia. Posledné negatívum by som povedal, bolo, ako keby tá komunikácia štátu ohľadom financovania. Aj konkrétne k tomuto bol hrozný galimatías, ale skôr ako koncepčne. Celkovo uchopenie toho podujatia. Že prečo to bolo, prečo tú agendu malo MIRI, proste tam je systémovosť a potom akonáhle sa vymenila vláda tak zrazu všetci si povedali MIRI? Prečo toto má na starosti MIRI? Takže tá nesystémovosť toho a potom také ping-pongovanie, kto bude riešiť náklady môžu byť navyše, teraz sa muselo nejaké športovisko nepostaviť. Na jednej strane ten štát to ako keby chcel a na druhej strane nebolo jasné kto má povedať že dobre, tu je rozpočet, tu sa nejako pohybujete a zvýšili sa ceny, prišla kríza, tak pridáme na podujatie. Ale potom to nejak uchopili financie a nastala veľmi komplikovaná komunikácia. Ono to síce nevyplávalo na povrch ale ono to bolo dramatické až do finále.

4. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Čo sa týka verejnosti ani moc nie. Ľudia sú radi, keď sú tu podujatia. Na strane športového hnutia zase nezainteresovaní do ekonomických vecí som zaregistroval negatívne reakcie na to, že prečo je to také komplikované niekde odsúhlasiť peniaze navyše. Mnohí sa to snažili zase zneužiť, boli tam rôzne zákulisné dotahovačky. Viem, že čo sa týka financovania, tam boli rôzne podozrenia, že či je rozpočet nastavený dobre. Takže to je ponaučenie, že to sa dá do budúcnosti lepšie uchopiť. Je ideálne, kde je to manažované niekým, kto má pravidelné skúsenosti s touto problematikou.

5. Myslíte si, že konanie takéhoto podujatia môže zapríčiniť, spôsobiť to, že budú ľudia v tom meste/regióne pravidelnejšie športovať, a či bude infraštruktúra využívanjšia?

Myslím si, že dospelých ľudí to moc neovplyvnilo, aby začali behať. Práve tie deti si to viem predstaviť, že vidia podujatie, a povedia rodičom, že ja by som to chcel robiť. Dôležité je ako rodičia svoje deti vedú. A keď ich zobrali na podujatie, už to je pozitívne. Bystrica je celkom športové mesto.

6. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

Vždy je to pozitívne, aj keď sa nepodarilo všetko vybudovať čo sa malo, ale to čo sa vybudovalo, zrekonštruovalo, a to náradie, ktoré sa zakúpilo, určite je to pozitívne. Viem, že gymnastické vybavenie je dodnes niekde v sklade a nie je ho kde využiť. Čiže v niektorých prípadoch super. Určite by sa však mohlo aj viac, ale nie som ten fanúšik toho, že kvôli podujatiu budujeme. Ja som fanúšik toho, že robíme podujatia tam, kde je infraštruktúra, čiže my zdviháme úroveň komplet infraštruktúry a potom žiadame o podujatia, ktoré tam vieme zrealizovať. Vy ste dobrý príklad toho ako atletika, že vybudoval sa štadión a idete budúci rok robiť ďalšie vrcholné podujatie.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru?

Tak záleží na tom, čo popri tom všetko vybudujú. Nemám pocit, že by sa tam niečo konkrétne budovalo.

8. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF?

Toto práve celkom pozitívne vnímam. Myslím si, že bolo by to podobné aj v tých Košiciach, lebo myslím si, že aj tam to žije, škoda pre nich, že to tam nezrealizovali. Toto práve beriem ako jedno z veľkých pozitív. A nemyslím si, že je to len prezentácia mesta Banská Bystrica ale celkovo Slovenska. Veď Banská Bystrica je srdce Slovenska, čiže to celé, tá pointa, to si aj tí ľudia, decká, ktorí tam boli, to si budú pamätať. Účastníci, a bolo ich tam dosť, prídu tam znova, veď videli aký je to pekný kraj, aké je to pekné mesto, že vieme zorganizovať podujatia, takže toto určite malo aj pre Slovensko aj pre rozvoj turizmu v rámci stredného Slovenska význam.

9. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF? A spätne celkovú organizáciu?

Športovo. Veľmi ma to potešilo, že tam vládla atmosféra, bolo tam zázemie pre športovcov, bazény, že aj oni mali svoj priestor. Takže toto som tam akoby cítil aj z tých našich športovcov, že sa tam cítia dobre. Toto na mňa dobre pôsobilo, dobre som sa tam cítil.

Celková organizácia bola dobrá hlavne smerom navonok. Malo to všetko, čo to malo mať. Neboli tam nejaké veci, čo sa museli škrtiť kvôli tomu že sme škrtili rozpočet ako štát, ale skôr kvôli tomu, že sa niečo nestihalo čo sa týka infraštruktúry, ale inak to malo význam.

10. Napadá vás niečo, čo sa mohlo spraviť inak, lepšie?

To sú tie dve negatíva, čo som spomenul. Prvé, a na tom teraz pracujeme, mal by fungovať nejaký koncept, že ako budeme takéto podujatia organizovať. Toto nám tu chýba a potom vznikajú problémy, že ad hoc schválime jedno podujatie a potom sa s tým pasujeme. Je to obrovsky ťažké nastaviť jasné kritéria, ako podporiť podujatie, koľko mu dáme financií, ako často sa o to budeme uchádzať. Na strane štátu to nemáme dotiahnuté. V niektorej zo severských krajín majú priamo štátnu agentúru, ktorá priamo organizuje takéto podujatia.

11. Mali by sa takéto podujatia organizovať na Slovensku aj v budúcnosti?

No jasné, to je kľúčové. Len neviem či sme taká veľká krajina, aby sme si mohli dovoliť nadnárodné veľké podujatia, to treba zvážiť, ako raz za čas určite ale to treba zvážiť. Takže ja by som bol trochu opatrnejší vo vyhláseniach, ktoré majú podaktorí, že spravme tu teraz mládežnícke olympijské hry, to je obrovský rozpočet a čo nám to prinesie.

12. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Ja si myslím že najviac na deti. Ja neprikladám moc dôraz tomu, že by to ľudí rozhýbalo. Dnes je toľko športu v televízii, že keby človek chcel behať, tak behá. Ale tie deti vieme ovplyvniť v nejakom veku vecami a toto je jedna z nich. Čiže skôr tú mladú populáciu.

13. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Tak 50 na 50. Neexistuje systém v tom. Minimálne by to malo mať dobre nastavené kritériá, predvídané dopredu. Čo musím splniť, aby som vôbec išiel kandidovať. To je to najdôležitejšie. Lebo také tie papiere ktoré tu dávame, že podporujeme kandidatúru, to je jasné že podporujeme, ale potom v realite druhá vláda sa na to pozerá, že toto už asi nepodporujeme. Mal by byť jasný manuál, že čo mám urobiť, aby mi štát dal reálnu garanciu, nie len A4-ku ale reálnu garanciu, že na toto mi dá peniaze, prispeje samospráva, niečo prispejú účastníci.

14. Myslíte si, že verejnoprávna televízia by mala mať v tomto verejnoprávny záujem? Aby signál bol vyrábaný a posielaný ďalej.

Myslím si, že hej. Lebo oni to vedia najefektívnejšie buď vyrobiť, alebo čiastočne vyrobiť a zvyšok si zabezpečiť. Lebo nevidím šťastne, keď dáme športovému zväzu balík peňazí, aby to zabezpečoval. To je nezmysel. Aj na tom sa teraz pracuje napríklad v súvislosti s Okolo Slovenska na Eurošporte, sa teraz aktuálne rieši, aby signál vyrobila RTVS.

15. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Jamrichová

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Lenka Gymská, rozhovor realizovaný dňa 11. 4. 2023, 9:30, Trnava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa vám vybaví ako úplne prvé?

Atletický štadión v Banskej Bystrici

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Vedela som čo je EYOF ešte rok predtým, ako mal byť. Určite som bola nejako-tak informovaná o ňom, ale nečakala som že to bude takéto obrovské podujatie a že sa takto perfektne zvládne na Slovensku spraviť. Po podujatí sa naňho pozerám tak, že to bola obrovská akcia, obrovská príležitosť pre veľa športovcov.

3. Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Stretla som sa tam s inými národmi, inými kultúrami. Pomohlo mi to naučiť sa organizovať si svoj čas, trochu sa vžiť do tej atmosféry.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Ja si myslím, že keď sa deje takéto podujatie v blízkosti nejakých ľudí, ktorí nemuseli predtým športovať a vidia to, čo môže šport priniesť tak ich to určite motivuje sa začať hýbať, rozvíjať sa, využívať športové strediská.

5. Aké sú dve najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitíva: samotná atmosféra bola úžasná, veľmi dobre som sa cítila počas celého podujatia keď som tam bola a veľmi sa mi páčil štadión, je veľmi dobre postavený, aj rozcvičovací štadión.

Negatíva: nemyslím si, že boli negatíva. Ubytovanie sme mali ďalej, ale dala sa využívať autobusová doprava takže to neberiem ako negatívum.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Nie.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

Vzhľadom na to, že bol EYOF na Slovensku, tak sa určite postavili nové športové strediská, športové haly a štadióny. Takže rozvoj tam určite bol, ktorý nemyslím si, že by bol, keby ten EYOF tu nie je.

8. Aký vplyv malo konanie EYOF na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

Tak toto neviem posúdiť.

9. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?

Bolo to tam veľmi športovo naladené. Keď som sa po meste prechádzala, keďže ja som veľmi tú hromadnú dopravu nevyužívala, ale keď som sa prechádzala, tak to bolo cítiť, že tí ľudia sú športovo naladení, viac to tam žilo. Atmosféra EYOF-u bola všade cítiť.

10. Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?

Bolo to zvládnuté perfektne. Ja som otvárací ceremoniál pozerala z Bratislavy, ale aj keď som tam nebola, tak to bolo cítiť, že to bolo veľmi dobre spravené a mediálne prezentované.

11. Ako ste vnímali prezentáciu, mediálnu oblasť?

Na Instagrame som sledovala účet o EYOF-e, tam to veľmi krásne prezentovali. Pridávali rôzne fotky z rôznych športových stredísk a bolo to tak pekne spravené, prehľadné.

12. Ako ste vy vnímali štadión a ten počet ľudí, ktorý tam bol, aký sme na Slovensku ešte asi nezažili?

Bolo to také až profesionálne. Atmosféra bola úplne iná, žilo to tam, bolo vidno na ľuďoch, že ich to tam baví. Tešili sa s nami športovcami, keď sa nám podaril úspech.

13. Ako ste vnímali organizáciu na štadióne, tým že ste museli podstúpiť celú procedúru ako aj na veľkom podujatí. Bolo to niečo špeciálne?

Určite áno, ja som vlastne ešte na MSR si spravila generálku predtým, ale bolo to dosť stresujúce pre mňa ako športovca, ale zároveň mi to prinieslo veľké skúsenosti. Bolo to dobre zorganizované a dávalo to zmysel.

14. Hodnotíte to tak, že takéto podujatie má zmysel aj pre mladých športovcov, aby získali skúsenosti?

Áno je to tak.

15. Mali by sa podľa Vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti?

Určite áno. Prinieslo by to viac kultúr na Slovensko, bola by to úžasná reklama pre nás ako štát a bolo by to doma. Na domácej pôjde sa totiž najlepšie behá.

16. Čo si myslíte, že to môže ešte Slovensku priniesť?

Okrem reklamy možno financie z turizmu.

17. Podporuje podľa vás štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku?

Neviem odpovedať na túto otázku.

18. Ste s niekým po EYOF v kontakte?

Áno som. Okrem našich slovenských športovcov a reprezentantov som v kontakte aj s mojimi súperkami z EYOF-u zo 400-ky. Sme v kontakte skoro stále.

19. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Skúsenosť.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Peter Hamaj, rozhovor realizovaný dňa 13.4.2023, 9:30, Bratislava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám vybaví ako prvé?

Prvé asi atmosféra toho podujatia. Presne to ako to tam prebiehalo, tá emócia, ktorá z toho na konci vzišla, mám z toho taký príjemný pocit.

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Poznal som značku EYOF, pretože som v roku 2000 nastúpil na olympijský výbor, bol som zástupca vedúceho výpravy v Paríži na EYOF a v Bledě v Slovinsku, ale vtedy to boli ešte len tie prvé ročníky, takže aj tá organizácia nebola až na takej najvyššej úrovni, ale vnímal som to. Teraz vnímam ten pokrok, ako sa to posunulo za ten čas. Aké podujatie to bolo vtedy a aké je to teraz. Ale zase, tiež je to možno vnímané podľa toho aká krajina je organizátor. Boli sme minulý mesiac v Taliansku na EYOF-e a oni to poňali tak ako pred tými 20 rokmi, bolo to úplne jednoduché, žiadne starosti, že by si robili ťažkú hlavu s niečím, s dopravou, stravovaním, len aby to prebehlo. Myslím si, že my na Slovensku sme to poňali tak, že by sme tomu chceli dať určitú pridanú hodnotu, aby tam bola nejaká emócia, aby to naozaj vyznelo dobre, aby to naozaj bolo aj dobre a kvalitne zorganizované. Ja som toto podujatie od začiatku vnímal, že má opodstatnenie, lebo pre túto vekovú kategóriu je to dobré podujatie, pretože v niektorých športoch nemajú na túto kategóriu takmer žiadne športové podujatie. Takže to tak bolo presne vnímané, že tých 10 športov, ktoré sme my mali na EYOF, že ako ktorá federácia k tomu pristupuje. Niektorí to brali, napríklad ako tenis, že pre nich to nie je najväčšie podujatie, lebo pre tú vekovú kategóriu majú niekoľko ďalších podujatí na svete a tie sú prioritnejšie, pretože si tam dokážu zahrať o body do rebríčka. Takže tenisový zväz k tomu pristupoval, že nebolo to pre nich najväčšie podujatie aj keď nakoniec nominovali naozaj kvalitných športovcov. Ale na druhej strane sú potom zväzy, pre ktoré je to veľmi dôležité podujatie a vnímajú ho aj v rámci ich programu a hierarchie na vysokej úrovni.

3. Aké kľúčové skúsenosti, zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Najdôležitejšie, čo som sa naučil je práca s ľuďmi. Nevieť síce, či som sa naučil všetko, ale to bola pre mňa najdôležitejšia vec. Ja som sa aj ten tím zo začiatku snažil postaviť na ľuďoch, ktorí sú podľa mňa tak približne rovnakého chemického zloženia ako ja, že si vychádzame, že sme robili spolu už niekoľko podujatí. Mal som s nimi skúsenosti a chcel som, aby to fungovalo medzi všetkými už od vrchu až po posledných dobrovoľníkov. Aby to boli ľudia približne podobného zmýšľania a zloženia, preto aj od začiatku sme si razili tú teóriu, aj keď strašne veľa ľudí alebo organizácií bolo proti nám na začiatku. Nevníмали to tak, že čo chceme vlastne dosiahnuť ale išli sme si stále svojou cestou. Takže vo finále, asi toto bola najväčšia skúsenosť – práca s ľuďmi a vyskladanie realizačného tímu, aby to boli ľudia, ktorí dokážu už na pohľad jeden s druhým spolupracovať.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Určite áno. Špeciálne v Bystrici. Podľa mňa bol dobrý nápad, že sme šli do malého mesta, že to je naozaj menšie mesto. Keby sme to asi urobili v Bratislave, tak ten efekt tu nie je takmer žiadny. Ľudia by to ani nevnímali. Skončilo by podujatie, možno vnímali by ho počas podujatia, vrazili by sme do toho veľa peňazí, aby sme to spropagovali, aby o tom ľudia vedeli, ale vo finále po dvoch týždňoch by o tom nikto nič nevedel. Kdežto Bystričania, tým že tých podujatí je tam málo, sústredili sme to na jedno malé miesto. EYOF park bol super, ľudia sa tam pohybovali, z toho mali naozaj radosť, vedeli že môžu naraz ísť pozrieť 5 športov. A teraz aj tie odozvy, ktoré mám od Bystričanov, každý si tam chce ísť zašportovať lebo vie, že sa tam zlepšila infraštruktúra či už na plavárni, atletický štadión, každý to chce využívať, začínajú športovať, začínajú sa tomu viac venovať a ešte na druhej strane, tiež dobrovoľníci, ktorí sa ku nám prihlásili, tak aj na nich je to vidno, že stále chcú byť pri tom športe, chcú byť pri tých športových podujatiach, hlásia sa, ozývajú sa nám či nejaké ďalšie športové podujatie nie je, aby mohli pri tom byť. Veľa sa ich uplatnilo do zahraničia. Určite to malo efekt, či už na šport alebo na organizáciu športových podujatí.

5. Aké sú podľa vás najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

V prvom rade určite infraštruktúra, aj keď si myslím, že sa z toho dalo vytážiť oveľa viac ako sa zrealizovalo. Lebo jednak vieme aký bol prístup vlády k tomu celému a ako to vôbec všetko nevnímali tak, že by to mohlo niečo priniesť, brali to tak, že tu berieme niekomu peniaze a nič z toho nebude. Určite sa z toho dalo vytážiť viac.

Dala sa postaviť športová hala, ktorá sa nepostavila. Mohli sa zveľadiť niektoré ďalšie športoviská, ktoré sme nedokázali spraviť. Ale vo finále sa infraštruktúra sa zlepšila, postavila sa na úroveň takú, že sa tam dajú organizovať európske podujatia. Robili sme aj drobné úpravy, na niektorých športoviskách kde s tým nikto nerátal, že by tam mohlo byť medzinárodné podujatie a že tam niečo treba zlepšiť. Takže z tohto pohľadu určite infraštruktúra, to je dôležité a druhá vec povedomie Banskej Bystrice a Slovenska ako takého. Pretože tie odozvy, ktoré zo zahraničia chodia, si myslím, že tá reklama, ktorá sa spravila pre Slovensko v športovej komunite je veľká. Vidíme to stále, teraz som bol na zasadnutí Európskeho olympijského výboru, kde všetky krajiny chodili a ďakovali za to, aké tu mali dobré podmienky, ako sme to super zorganizovali, aké je to pekné mesto, ako sa cítili dobre. Teraz som taktiež bol tak isto na zasadnutí svetovej asociácie univerzitného športu a i tam veľa ľudí, ktorí neboli pri EYOF-e vedelo o podujatí, dostalo sa to až k nim, že vedia že toto podujatie bolo. Celkovo smerom k športovej komunite v Európe sa spravila veľká vec.

Negatívum – zatiaľ tam nevidím veľké negatívum. Určite tie drobné veci tam samozrejme sú.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Na začiatku ľudia neverili, že čo to chceme robiť a nevnímali tú veľkosť podujatia. Toto mi povedalo veľa ľudí, aj tí, ktorí na začiatku trebárs aj na tých športoviskách, oni boli zvyknutí, že nejak to športovisko beží tým svojim životom, ale my sme to chceli úplne všetko obrátiť na to, aby to vyhovovalo podmienkam. A na konci nám tí ľudia povedali, že my sme až teraz pochopili čo ste chceli organizovať a čo ste spravili a je to super lebo aj my sme sa pri tom veľa naučili, že to ktoré športovisko môže fungovať trochu inak. Všetko malo veľký dopad a zásah do chodu toho mesta ako takého, či už doprava, ubytovanie, stravovanie a všetko a tí ľudia v tom meste vnímali, že im to ublíži, oni nevnímali ten benefit z toho. Napríklad, ja som bol prekvapený z majiteľa reštaurácie na plavárni, ktorý tam mal vďaka podujatiu veľa ľudí, a mi sme od neho potrebovali len malý priestor, kde si spravíme coffee break a boli sme ochotní to aj zaplatiť. A on to vnímal tak, že vy ste to tu uzatvorili a vy ste mi obmedzili klientelu a chcel kompenzáciu x tisíc € na deň. Nevnímam to tak, že on na tom práveže zarobí. Oproti tomu, malí bufetári, ktorí mali malé stánky, tak tí nám ešte ďakovali, že toľkoto ľudí tu my nemajú za celý rok ako tu teraz mali.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru?

My sme na začiatku robili analýzu všetkých športovísk. Spísali sme napríklad aké budú odbery elektrickej energie na všetkých športoviskách. A zistilo sa že trebárs že veľa športovísk má staré rozvody elektrickej, staré a nevykonné trafostanice. V podstate 8 trafostaníc, ktoré sú pri športoviskách by záťaž podujatia nevydržalo. Rokovali sme so Stredoslovenskou distribučnou a oni v rámci svojho plánu (mali plán rekonštrukcie trafostaníc v nasledujúcom období 5-10 rokov) zmenili plán a investovali približne 1,5 milióna na výmenu práve týchto trafostaníc, aby sa nestalo to, že počas podujatia by tam boli výpadky. To by bola z jednej strany naša hanba, ale i zlá vizitka pre nich. Druhá vec, cesty. Vedeli sme že veľa projektov bolo schválených vopred, a že cesty sa budú rekonštruovať, ale bolo to tak isto na dlhodobé obdobie. Nebolo to schválené, že do EYOF-u sa to musí stihnúť. Ale naozaj ten tlak podujatia bol taký, že oni urýchlili všetky asfaltovania, rekonštrukcie. Tak isto s vodárňami sme rokovali, aby všetky prípojky, či už na plážové kúpalisko, ktoré sa dlhodobo neriešili, odpady, odtok, to všetko sa tak isto urýchlilo a zrekonštruovalo sa to oveľa skôr. Myslím si, že veľa z tých projektov, ktoré sa pred EYOF-om spravili pre mesto by sa inak nespravili doteraz, alebo by sa nespravili vôbec. Tak isto rokovanie s Národnou diaľničnou ohľadom opravy obchvatu, ktorý sa robil tak ten bol naplánovaný až na budúci rok a oni ho pred EYOF-om spravili a dokončili, lebo vedeli, že by to bol problém aj z hľadiska dopravy.

8. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF?

Už len v rámci Slovenska to podľa mňa pomohlo. Veľa sa o tom hovorilo, veľa sa o tom písalo. Čo najviac asi pomohlo, že boli nejaké prenosy v televízii. Tak to pomohlo určite z hľadiska propagácie na Slovensku. Veľmi to pomohlo v zahraničí, tým že sme mali naozaj veľmi dobré pokrytie online-u a tá sledovanosť, však aj tie čísla o tom hovoria, že boli naozaj vysoké. Každý to pozeral cez online. Z tohto pohľadu určite to vnímam, že tá propagácia bola dobrá. Je pravda, že v tomto to aj ja vnímam, že sme jej mali urobiť viac. Ešte tej propagácie sa dalo spraviť viac, lebo, trochu možno že aj naše mediálne oddelenie to na začiatku podcenilo ako my sami povedali, že oni to vnímajú iba ako také podujatie, že nevnímali to tak, že naozaj je to veľké podujatie a dá sa z toho vyťažiť, brali to iba ako nejaké podujatie, ktoré prebehne ako mládežnícke, sú to nejaké deti a nikoho to nezaujímá. Takže z tohto pohľadu sme z toho mohli vyťažiť viac. Mohli sme dostať do prenosov viac programov, viac športu, ale to zase bolo aj o rokovaniach s televíziou, boli sme vôbec radi že zobrala toľko prenosov koľko zobrala, ale to je zas problém toho športu na Slovensku, že televízia do toho neinvestuje toľko, koľko môže. Ale ja si myslím, že to bola dobrá propagácia, či už Bystrice na Slovensku, ale ako som povedal v zahraničí, v Európe, určite.

9. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Jednak presne turistický ruch, podľa mňa prídu vrátia sa určite ľudia, možno ich nebude veľké množstvo. Ale tí mladí tu zažili hlavne ten pocit, oni tu naozaj zažili to, že im tu bolo dobre, že im tu bolo fajn. Možno neprídu tento rok, možno neprídu budúci rok, ale prídu o 10 rokov. Má toto miesto spojené s pozitívnou emóciou, vie, že tu mal dobré výsledky, že sa tu dobre cítil, tak možno sem v budúcnosti príde s rodinou. Ale tak isto, aj z toho čo ľudia videli v prenosoch a na streame, tak tie zábery boli pekné, takže možno veľa ľudí príde len tak, že si tú Bystricu chce pozrieť, lebo videli, že tam bolo dobré športové podujatie. Ale takisto vnímam aj to, že do budúca sa cestovný ruch sa môže zlepšiť cez šport, lebo už teraz vieme, že veľa federácií chce v B.Bystrici organizovať športové podujatie. Tak isto sa medzinárodné športové federácie na to pýtajú, veď tam máte športovisko, urobme tam nejaké podujatie. Takže aj toto je rozvoj ďalšieho cestovného ruchu. Problém však je, že tých hotelov v meste je tam málo. Ale zase sú hotely, ktoré sú dovolenkové a sú v okolí, dajú sa využiť tie. Ale určite to celé zvýši cestovný ruch. My sme niečo podobné robili ešte po univerziáde v Tatrách v 2015 a tam nám čísla vyšli tak, že nasledujúci rok bola o 30% väčšia návštevnosť, ako v predchádzajúcom roku a potom to znovu klesalo o 20 a 25%, keď sa nerobili ďalšie podujatia.

10. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF? A spätne celkovú organizáciu?

Prekvapila ma. Po tom prvom, druhom dni som vedel, že už to bude fajn. Lebo ešte do posledného dňa ľudia to nevnímali tak, že to je naozaj podujatie ktorým môžu žiť a ktoré niečo prináša. Ale ten moment ako išli športovci, všetky výpravy cez celé mesto na otvárací ceremoniál, tak to ako keby tých ľudí v Bystrici zobudilo. Videli to na tom námestí, aká je to masa športovcov, ľudí, ktorí tam prišli, boli tam každý v tom svojom drese. A tak začali tým žiť a potom za nami chodili ľudia, že oni boli skeptický voči tomu, ani sa neprihlásili za dobrovoľníkov, nechceli tomu pôvodne pomáhať. Ale že či ešte nechceme s niečím pomôcť, že aj oni by sa do toho chceli zapojiť, aj oni chcú byť toho súčasťou. To mesto začalo celé tým žiť, a to nie len mladí ľudia, bolo tam veľa dospelých, dôchodcov, ktorí tak isto pomáhali. Aktiež máme informácie od policajtov, že neboli žiadne problémy keď robili obmedzenia v doprave, čoho sa najviac báli, že keď sa niekde zatvorí ulica a dav sa spomalí, že všetci budú nadávať. Ale vôbec sa to nestalo, práveže naopak – ľudia povzbudzovali aj z áut keď stáli v tej zápche. Naozaj to mesto s tým žilo a to je práve tá veľká výhoda malého mesta.

11. Ako vnímate odstupom času celkovú organizáciu podujatia?

Vnímam to veľmi dobre. Mal som z toho do poslednej chvíle obavy lebo samozrejme nevedel som čo a ako to všetko dokopy sadne. Ale ako som už spomínal snažil som sa ľudí dať dokopy tak, že budú schopní v kritickom čase, keby aj bol nejaký problém, zatiahnuť a sú schopní to udržať tak, že to nebude nejaký zásadný problém. Celková organizácia bola veľmi dobrá. Sadlo to tak, ako sme si to na začiatku naplánovali, predstavovali. Tak samozrejme vždy je pri tom aj veľa šťastia, či už na počasie, to nám vyšlo super, COVID sa nejak neprejavil, neboli ani športové zranenia, nič také veľké sa nestalo, čo bolo naozaj veľké šťastie.

12. Vnímate to tak, že takéto podujatie je dôležité aj pre samotné zväzy? Že im to môže pomôcť?

Určite. Či už, že sa naučia organizovať veľké podujatie, že vedia si tých ľudí preškoliť tu doma, nestojí ich to nestojí také náklady vyslať ich niekde von, aby boli súčasťou takého organizačného tímu, ale majú ich tu doma. Naučia sa vnímať aj iné športy okolo, naučia sa niečo aj od nich, ako to robia iné športy. Športoví profesionáli sa posunú ďalej. Druhá vec je, že každý zväz mohol nasadiť maximálne množstvo športovcov, ktoré má, mohli súťažiť, mohli sa porovnať s tou špičkou. Takže zažili takúto atmosféru aj športovci, ktorí by sa tam možno nikdy nedostali. Tým, že sa to organizuje doma, tak je to aj pre nich obrovská skúsenosť. Ďalšia vec, určite to zväzom pomôže, že si vylepšia to športové vybavenie. Nie z hľadiska športoviska ako takého, ale náradie, náčinie, ktoré sa určite nakúpi, však sa to robilo pre viacero zväzov, ktoré tu zostane a bude tu ďalej slúžiť a ešte keď to vedia využiť aj na to, že si preškolia dobrovoľníkov na takéto veľké podujatie, ktorí im dlhodobo budú aj na menších podujatiach pomáhať. Tak to je ďalší benefit.

13. Napadá vás niečo, čo sa mohlo spraviť inak, lepšie?

Prvé asi to mediálne pokrytie. Tomu sme sa nevenovali až tak veľmi. Asi by sme to trošku viac uchopili. Tlačili, aby televízie odvysielali trochu viac.

14. Mali by sa takéto podujatia organizovať na Slovensku aj v budúcnosti?

Určite áno. Dokonca, by som povedal, že po regiónoch, po celom Slovensku. Netlačiť to do jedného mesta, ale vždy to podujatie dať do iného mesta, nadchnúť tých ľudí pre šport v iných oblastiach. Ale samozrejme musí tam byť veľká podpora štátu. Tá keď tam nie je, a štát buď iba tak dobre spravte si alebo je proti tomu, tak je to veľmi ťažké zorganizovať. Tam sa musí spojiť viacero vecí, keď už to podujatie robím, tak v prvom rade nastaviť ten cieľ, prečo ho robím – zlepším infraštruktúru, zlepším športové vzdelanie tých ľudí, stiahnem deti k športovaniu. Takže nastaviť si ciele a podľa toho ísť ale musia všetci za to ťahať a nie, že jeden tam bojkotuje a potom to

nefunguje. Určite to má zmysel, podľa mňa to má zmysel presne pri týchto mládežníckych podujatiach. Tie veľké vrcholové podujatia sú fajn pre divákov, ale asi pre tých mladých až tak nie. Ale tieto mládežnícke môžu zároveň stiahnuť mladých ľudí k športovaniu.

15. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

V prvom rade, ako to všetci ľudia vnímali, konečne zažili po COVID-e po dlhej dobe kde bolo strašne veľa negatívnych informácií, mali týždeň, že sa cítili šťastní. Videli, že tí športovci sú šťastní, predseda športovec trochu inak vníma svet, je pozitívne naladený a to sa preklopilo na tých ľuďoch. Ľudia týždeň nesledovali žiadne správy, nepozerali žiadnu televíziu, nevedeli čo sa vo svete deje, takže zrazu boli pozitívne naladení, žili tou atmosférou celého podujatia. Druhá vec je, keď sa k tomu spoja aj kultúrne veci, ako my sme spravili fan zónu, tak aj z toho kultúrneho vnímania sa predstaví kultúra krajiny, toho regiónu a aj tí ľudia majú zážitky nie len športu ale aj kultúry a ďalších oblastí. Keď sa k tomu ešte nejaké výstavy spravia a to všetko. Určite aj na všetky ďalšie oblasti to má vplyv. Ale aj na to pozitívne vnímanie ľudí, že naozaj týždeň mali pozitívnu emóciu a ešte dlho ju mali v sebe.

16. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

V prvom rade neexistuje stratégia. To mne vždy od začiatku najviac vadilo. Mne vadí, že tu nie je stratégia napríklad na 10 rokov, že v každom roku urobíme x podujatí na takej a takej úrovni a štát ich podporí takou sumou. No a potom presne, organizátor vie v ktorom roku koľko peňazí dostane, vie si na to naviazať marketing a ďalšie prípadné zdroje. Vie že nebude mať v poslednej chvíli tlak, že týždeň pred podujatím nemá stále peniaze na účte, tlačíť na dodávateľov nech im to dá bezplatne a potom im to zaplatí, jednoducho sa tak nedá. Akože štát to podporuje, ale je to podľa mňa také spontánne, kto tam príde a viac vylobuje, dostane peniaze, kto nevylobuje nedostane peniaze. Do poslednej chvíle sa to tu naťahuje, že či áno alebo nie. Nedajú sa tu takto organizovať podujatia. Možno sa dajú, ale potom vidno aj na tých organizátoroch že sú pod tlakom, stresom, a to sa prenesie na celé to podujatie a nakoniec z toho podujatia nie je nič. Ale keď od začiatku organizátor vie, že dnes sme mu to schválili, takéto má financie na nasledujúce roky až do podujatia, tak sa na to pripraví, aj keď dobre, možno že ich dostane menej, ale vie, že ich dostane menej, ale nie že teraz mu poviem že dám ti 200 000 €, potom ti dám 100 000 € a potom ti dám možno 50 000 € a zariad' sa. Takže štát to podporuje, ale nie je stratégia.

17. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Úspech.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Vladimír Hiadlovský, rozhovor realizovaný dňa 28.3.2023, 12:35, Banská Bystrica

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám v myslí vybaví ako úplne prvé?

V kontexte toho čo sa okolo podujatia v Banskej Bystrici dialo a aj špecifikum, že sa podujatie posúvalo o rok a o to dlhšie sa o podujatí rozprávalo, tak asi keby som mal povedať prvú asociáciu tak poviem Banská Bystrica.

2. Poznali ste túto značku predtým? Ako sa Váš pohľad zmenil počas toho podujatia a po podujatí?

Nebudem sa tváriť, že som bol úplne v obraze a skratka EYOF mi nič nehovorila, ale asi nie som jediný. Dnes je to poznanie už niekde inde, keď to človek môže zažiť a obrazne povedané ohmatať. Je to super že takéto čosi existuje a tá celková myšlienka toho, že mládež môžeme podchytiť aj takýmto podujatím. Určite pri dlhoročných organizovaniach tohto festivalu sa nie malý počet športovcov vyprofiluje na profesionálnu úroveň, takže to je skvelé.

3. Vnímate (subjektívne) zvýšený záujem ľudí o športovanie o využívanie športovej infraštruktúry, ktorá sa nachádza v Banskej Bystrici a celkový dopad na pravidelné športovanie ľudí?

Neviem to posúdiť z hľadiska môjho osobného výskumu, ale všetci sme videli čo spravilo meno Sagan s cyklistikou na Slovensku. Ja som viac než presvedčený, že ten intenzívny týždenný život počas EYOF-u v Banskej Bystrici a pomerne silný ročný marketing pred samotným EYOF-om mal vysoko pozitívny vplyv na spoločnosť a som presvedčený, že to malo pozitívny dopad, a preto ja minimálne v tomto vidím obrovskú pridanú hodnotu organizovania takýchto podujatí.

4. To je aj moja ďalšia otázka: Aké sú podľa Vás dve najväčšie pozitíva, ale aj negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Rozdelil by som to na lokálnu (regionálnu) a globálnu (národnú) úroveň, a obidve pozitíva sú podľa mňa rovnocenné a vysoko významné. Vnímanie podujatia vždy koreluje s jeho zvládnutím a keďže EYOF hodnotím ako veľmi solídne zvládnuté podujatie, tak ten dopad na národnú úroveň bol taký, že keď mal niekto možnosť byť účastníkom otváracieho ceremoniálu, prípadne ho sledoval v TV, tak mohol byť v tej chvíli hrdý na Slovensko, čiže to je podľa mňa veľmi silný národný výtlak a tým, že kto tam bol všetko účastní tak obrovský medzinárodný výtlak. Druhá vec je spojenie EYOF-u s Banskou Bystricou, a preto marketovanie značky Banskej Bystrice je nepochybniteľné a významné.

Je škoda, že tu po EYOF-e nezostala nejaká silná infraštruktúra, tak ako sme svedkami mnohých veľkých podujatí medzinárodného významu vo svete, niekedy až predimenzovanej, ktorá sa potom nevyužíva, čiže aj ten opačný extrém nie je asi pozitívny, ale aspoň taká tá minimálna dlhodobá infraštruktúra sa tu očakávala, čiže moje sklamanie je najväčšie asi z tohto. My sme boli jednými z kľúčových aktérov aj v rámci spoluorganizovania, tak otvorene poviem, že aj Univerzita v zmysle disponovania nejakými pozemkami bola v hre v rámci určitej infraštruktúry, ktorá by sa samozrejme kombinovane využívala aj pre verejnosť, no ale žiaľ nepodarilo sa. Tu treba zdôrazniť, že podpora štátu v rámci tohto podujatia žiaľ nebola taká, akoby si to tento typ podujatia zaslúžil.

5. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Nie s jednou, ale ono to súviselo možno aj s tým, že mnohí „pochybovači“ ešte pred samotným podujatím spochybovali, či to nie je veľké sústo pre Banskú Bystricu a teraz nemám na mysli konkrétne osoby v organizačnom výbore ale vôbec ako celok. Je to možno aj také to typické „slovenské“, že radšej sa pozeráme na to, ako sa veci nedajú akoby sme mali prispieť k tomu, aby boli čo najlepšie, ale myslím si, že aj tí najväčší negativisti boli potom pozitívne zaskočení, že to vypáľilo absolútne nadštandardne špičkovu.

6. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk...

Napriek tomu, že sa nepodarilo postaviť niečo úplne nové, čo by sa s EYOF-om mohlo spájať do budúcnosti a bol by tu ten duch EYOF-u prítomný aj do budúcnosti, tak sa minimálne podarilo mnohé športoviská zrekonštruovať a skvalitniť vo vybraných oblastiach. U nás na univerzite sa konal basketbal a tiež boli skvalitnené priestory (prebrúsená palubovka) a v rámci kooperácie sme prišli k modernej svetelnej tabuli. Niektoré tieto benefity ostali.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

Vplyv to určite malo, lebo sa pred EYOF-om ukázalo, ako to pred takýmito podujatiami býva, že niektoré práce, ktoré sa prakticky robia vždy a všade ako údržby ciest a chodníkov, tak keď je časový stres dajú zrazu opraviť 5x rýchlejšie ako je štandard. Toto privítala myslím si väčšina obyvateľstva. Samozrejme v tomto patrí pochvala mestu, keďže do toho zrejme alokovali zdroje, ktoré neboli priamo viazané na EYOF. Ja si myslím, že pozorný občan Banskej Bystrice postrehol, že sa tu skvalitnila všeobecná infraštruktúra.

8. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva)

Z môjho pohľadu bola zvládnutá. Je cítiť, že náš primátor má veľmi pozitívny vzťah k športu, v minulosti sa uchádzalo mesto aj o Mesto športu, úspešne promovalo tento fenomén v rámci domácej spoločnosti. Myslím si, že spojenie EYOF-u s Banskou Bystricou presiahlo regionálny rámec na Slovensku a z môjho pohľadu bola medializácia optimálna, primeraná a efektívna.

9. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica, Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Spomínali sme už istú finančnú podvýživu, alebo poddimenzovanie tohto podujatia, pretože my sme s organizačným výborom boli predbežne dohodnutí, že v podstate UMB sa bude spolupodieľať, respektíve bude nositeľom projektu, ktorý mal práve tieto ekonomické, ale aj mimo ekonomické spoločenské efekty organizovania podujatia nejakým spôsobom kvantifikovať. No a škoda je, že v rámci toho obmedzeného rozpočtu sa museli niektoré veci škrtnúť, ktoré neboli existenčné pre organizáciu EYOF-u a toto určite nebolo to na čom EYOF stál, ale škoda je, že sa to neurobilo. Ja si nemyslím, že to musí byť tak obrovské podujatie ako je EYOF na úrovni tej mládežníckej olympiády, ale to môže byť aj menšie medzinárodné podujatie. Vždy to treba spojiť, lebo pokiaľ uchopím takýto projekt čisto vo virtuálnej rovine, tak to určite neprinesie také výsledky ako keď sa to posadí do konkrétneho podujatia, regiónu a ja si myslím, že tie výsledky by mohli byť veľmi zaujímavé. A práve tieto výsledky by si mali pozrieť práve tí kompetentní na štáte, ktorí by mali na základe rôznych viacfaktorových prínosov podporovať takéto podujatia.

10. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF a aká bola podľa Vás celková organizácia EYOF?

Ako som spomínal, boli tu isté obavy, či to Banská Bystrica zvládne a kľúčovo ten organizačný tím, tak samotný týždeň kedy podujatie bežalo som sa stretol iba s pozitívnymi reakciami aj ľudí, ktorí sa možno primárne o ten šport nezaujímajú. Ale keď videli, jednak tie tisícky organizátorov, ale aj športovcov ako sa pohybujú po meste. Aj to, že boli svojím spôsobom uniformovaný vníman pozitívne a boli rozpoznateľní na prvý pohľad. Ani zo strany organizátorov a účastníkov som nepostrehol, že by sa tu cítili zmätočne čiže v rámci aktívneho výkonu športu alebo voľného času sa cítili úplne pohodlne a prirodzene. A to, že boli viditeľní, ešte viac umocnilo tú atmosféru EYOF-u, lebo tú človek nezažil len na samotnom športovisku, ale všade v meste.

11. Je niečo, čo by ste možno spravili inak, lepšie? Prípadne, čo Vás mrzí, že sa nespravilo?

Necítim sa úplne kompetentní toto hodnotiť, rozhodne nie som odborník na šport a organizáciu tohto veľkého podujatia, ale keďže sme boli zaangażovaní do toho ubytovacieho procesu, treba si uvedomiť, že to bolo v neľahkom období. Jednak sa podujatie posúvalo skrz COVID, jednak nám limitoval zvýšený počet ukrajinských študentov, ktorí utekali pred vojnovým konfliktom, čiže nás viaceré kľúčové faktory obmedzovali. Ale myslím si, že to môže byť pre nás určite pozitívna skúsenosť do budúcnosti, aby sme vedeli participovať na takýchto aktivitách ešte lepšie. Spolu so SAZ nás čaká podobný projekt budúci rok a pevne verím, že dopadne minimálne tak dobre ako EYOF. Z môjho pohľadu sme ubytovací proces zvládli, ale určite aj tam vieme vycytiť nejaké muchy.

12. Mali by sa podľa Vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď zdôvodnite.

Jednoznačne áno. Napriek tomu, že som ekonóm, tak vidím možno ešte väčšie pozitívne pridané hodnoty takýchto typov podujatí v rámci mimoeconomických benefitov, ktoré vo finále môžu násobne prevážiť tie ekonomické, a teda takýto typ podujatia nemôžeme vnímať len v zmysle nákladovo-výnosového porovnania, pretože investície do takýchto typov podujatí sú vhodné a návratné aj z toho hľadiska, ktorý je ťažšie merateľný, či už je to ten pozitívny dopad na spoločnosť, zviditeľnenie mesta, krajiny. Ja to vníman dosť nepochopiteľne, ak sa stretávam s reálnymi problémami nadšencov, ktorí takéto typy podujatí chcú organizovať a keď vidím nie polená, ktoré im zodpovedné osoby kladú pod nohy. Ja by som očakával, že z úrovne štátnych predstaviteľov bude urobené všetko preto, aby aj oni aktívne pristúpili k tomu, aby sa Slovensko vedelo v čo najväčšom počte do takýchto podujatí zapojiť, napriek tomu, že je jasné, že každý vám v dnešnom svete povie že peniaze chýbajú všade a na všetko, ale toto nie je argument.

13. Z Vašho pohľadu sa investície, ktoré sa vkladajú do takéhoto typu podujatia vyrovnajú celkovým prínosom z podujatia (subjektívne)?

Tu by sme mohli polemizovať o tom, ako vyvážiť a vybilancovať investície do marketovania toho podujatia. Ja nezastávam názor, že tieto investície treba minimalizovať, možno optimalizovať. Ja netuším, aké boli investície do marketingu, ale mali by byť vyvážené s tým trvácnejším, čo by tu malo ostať. Možno vieme polemizovať o tom, a o sa dá asi v prípade akéhokoľvek veľkého podujatia, lebo sú typy veľkých podujatí, kedy vás to až otravuje keď na vás z každej strany vyskakujú reklama rôzneho typu, a teda podľa mňa je pre spoločnosť prínosná aj tá následná reklama, ktorá ostane v tej infraštruktúre, ktorá dlhodobo slúži a pri vhodnom komunikovaní je natrvalo spojená s tým podujatím alebo aspoň nejakým spôsobom to tá spoločnosť vníma, že vďaka tomu podujatiu takéto čosi máme a využívame. Rozhodne sa to nedá postaviť do takej roviny, že keď to stojí veľa peňazí, tak to nebudeme organizovať a na druhej strane keď to chceme organizovať na solídnej úrovni, tak sa to s minimalistickým budgetom nedá.

14. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať organizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

S veľmi odmeraným postojom kľúčových aktérov k organizovaniu takýchto podujatí spája s tým, že akosi nevieme/nechceme vidieť to, že to má veľmi silný faktor na to, aby sme budovali národnú hrdosť, ktorá je v podmienkach Slovenska na veľmi nízkej úrovni. Pritom tu vieme hovoriť o národnej hrdosti, ale keď ideme na nižšiu úroveň tak aj o regionálnej. Čiže ja by som očakával, že triezvo a racionálne uvažujúci občan Slovenska, ktorý vníma fenomén športu na tej úrovni, na akej sa nachádza, tak mu malo zaplesat' srdce, že Slovensko organizuje EYOF a Bystričanovi dvojnásobne. Toto je jeden obrovský benefit. Potom je aj to vedomé alebo podvedomé vedenie spoločnosti k športu ako takému a toto je druhý veľký benefit. Keď ideme nižšie, tak potom sa efekty pre ďalšie cieľové skupiny rozširujú. Ale osobne si myslím, že aj pre človeka ktorý športuje nanajvýš pre televízorom s ovládačom v ruke má takéto podujatie veľký význam a prínos.

15. Podporuje, na základe Vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Len sa základe mojej osobnej skúsenosti s EYOF-om môžem skonštatovať, že si myslím, že tá podpora je pomerne nízka a to nie len čo sa týka EYOF-u, ale keď mám možnosť sa rozprávať o iných podobných medzinárodných podujatiach, tak v rozhovoroch s tými, ktorí sa zaoberajú organizáciou tých podujatí, tak nemám pocit, že by sa stretávali s vysokou podporou. Jednoznačne môžem povedať, že nie je dostatočná tá podpora.

16. Čo sa týka dlhodobej stratégie podpory takýchto významných podujatí – teraz žiadna stratégia ani politika v tomto nie je.

To je práve spôsobené tým, ako keby sme nemali jednoznačne nejakými analýzami alebo výskumami podložené, že takýto typ podujatí má relevantný, jasný a merateľný prínos, tak pre krajinu ako aj pre spoločnosť v rámci štátu, ale aj regiónu. Zrejme by, asi vy, ktorí ste kľúčovými aktérmi tej druhej strany, stojíte na strane zabezpečenia organizácie a výkonu týchto podujatí, ste mali asi hlasnejšie volať, aby takáto stratégia uzrela svetlo sveta a bola súčasťou možno ešte väčšej, komplexnejšej stratégie.

17. Ostalo u Vás po EYOF-e niečo v zmysle zrekonštruovania internátov, športovej infraštruktúry? Čo sú tie konkrétne veci.

Čo sa týka internátov sa nám podarilo dostať požadovanú investíciu iba do úrovni komplexného vymaľovania čo zas pri počte 2500 izieb nie je úplne triviálna záležitosť. Avšak pri takomto podujatí si viem predstaviť že by bola podporená aj výmena mobiliáru, nábytku, rekonštrukcie podláh.

Čo sa týka športovísk, u nás sa to týkalo najmä telocvične. Ale aby som na niečo nezabudol, máme k dispozícii tiež jednu kompletnú sadu gymnastickej infraštruktúry, ktorá je momentálne ale využívaná v dost' obmedzených podmienkach.

18. Charakterizujte EYOF jediným, podľa Vás čo najvýstižnejším slovom.

....(dlhé rozmýšľanie)to je ťažké....

Bol som osobne účastný otváracieho ceremoniálu a tam som cítil pocit úprimnej hrdosti. Hrdosti nato, že sa organizátori nevzdali za žiadnych okolností na tej ťažkej ceste ktorú museli vykonať. Hrdosti na mesto ako také a aj ten pocit hrdosti som videl na tvárach jednotlivých športovcov ako boli úprimne radi a tešili sa že sa toho môžu osobne zúčastniť. Takže Hrdosť.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Peter Korčok, rozhovor realizovaný dňa 13.4.2023, 11:30, Bratislava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám vybaví ako prvé?

Tým, že som bol priamym účastníkom, tak sa mi vybaví ako najväčšie multišportové podujatie na Slovensku, ktoré sa organizovalo v Banskej Bystrici – EYOF. A emócie spojené s týmto podujatím. Aj to, čo sme si na organizačných výboroch stále hovorili, to naše logo – pripravení zažiť, že sa to naozaj podarilo naplniť.

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním na Slovensku, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Mal som možnosť, byť v roku 2015 vedúcim výpravy SR na EYOF v Tbilisi, tak som mal možnosť zúčastniť sa ako šéf výpravy a v spojitosti s výpravou bol som vedúci štábu, takže som videl ako sa na to pripravujú zväzy, športovci, tú emóciu spojenú s výkonmi našich športovcov a ich prezentáciou v zahraničí. Keď som sa dozvedel, že takéto podujatie sa na Slovensko môže dostať a potom, že sme také podujatie získali, tak som sa tešil, že takéto príležitosť bude aj na Slovensku. Samozrejme s určitými obavami, ktoré sa nakoniec nenaplnili. Myslím si, že organizovať toto podujatie je naozaj iný level, je to niečo viac ako sa ho len zúčastniť. Výrazne vnímam to, že široká verejnosť absolútne netušila čo je to EYOF, keď som zo začiatku s tým mini tímom chodil chodil po mestách a hľadali náhradného kandidáta za Košice, ktoré odmietli organizovať, tak vôbec nevedeli čo to je. Vysvetľovali sme, že je to najväčšie multišportové podujatie pre mládež, zastrešené Európskym olympijským výborom. Netušili o tom, že takéto podujatie vôbec je. Široká verejnosť mala veľké obavy a po organizácii podujatia, keď mali možnosť ho zažiť, tí športovci a diváci, zrazu to povedomie narástlo a dnes už každý na Slovensku vie, čo je to EYOF.

3. Aké kľúčové zručnosti ste z podujatia EYOF získali ako člen organizačného výboru?

Určite mi to niečo dalo, to gro čo bola moja práca 1,5 roka keď som bol riaditeľ organizačného výboru a ešte predtým som bol v komisii, ktorá vyberala miesto konania, jednak to bolo z pohľadu športového lobingu a športovej diplomacie presvedčanie kompetentných na všetkých úrovniach, že toto podujatie je dôležité, že aký má mať rozpočet, akým spôsobom docieľiť to, aby sa toto podujatie mohlo úspešne zorganizovať. Takže to z pohľadu športovej diplomacie a potom z pohľadu plánovania, z tých manažérskych zručností to bola tá najväčšia úloha, ktorá stála na mne, pripraviť, naplánovať podujatie, získať kvalitných ľudí do jednotlivých pozícií. To boli zručnosti, s ktorými som mal určitú skúsenosť, ale tu to bolo na dennom poriadku a na dennom poriadku, v novom prostredí a skúsenosti z minulosti s tým neboli.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Výhodou Banskej Bystrice bolo to, že Banská Bystrica bola vnímaná, a nakoniec sa to aj potvrdilo, ako mesto športu, ako mesto, kde ľudia športujú a nie len z pohľadu diváckeho záujmu, ale aj z pohľadu praktizovania športu. To sa nakoniec potvrdilo. Tým, že sa tá športová infraštruktúra do určitej miery aj dovybavila, myslím si, že to mestu pomôže. A myslím si, že to malo pozitívny efekt.

5. Aké sú podľa vás najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitívna prezentácia Slovenska v zahraničí a aj tých jednotlivých organizátorov z pohľadu národných športových zväzov v rámci športovej komunity a diváckeho záujmu. Čiže určite popularizácia športu, čo sa nám podľa mňa podarilo. Tie skúsenosti, ktoré sme mohli nabráť ako organizátori naprieč všetkými pozíciami, ktoré boli obsadzované. - to vnímam ako tie najväčšie pozitíva. Samozrejme pritom, že to ako také podujatie sa podarilo.

Negatíva, tá nedôvera zo strany kompetentných, ktorí mali na starosti financovanie podujatia, či už to bolo zo strany vlády alebo ministerstva financií, o opodstatnenosti tohto podujatia, o jeho náročnosti z pohľadu jeho nákladov. S týmto sa veľmi ťažko organizátor vysporadúval a niesol sa taký ten nesúhlas alebo nesúlad s tým, čo bolo pôvodne schválené počas celého EYOF-u. Toto bolo negatívum.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Tým, že my sme prezentovali, že prichádza EYOF do Banskej Bystrice z Baku, bolo to vnímané, že Baku má úplne iné možnosti ako z pohľadu financií, aj z pohľadu zabezpečenia podujatia, je to veľké mesto, tak boli obavy, že či takéto malé mesto ako Banská Bystrica dokáže EYOF zvládnuť. Boli obavy aj z pohľadu toho, či je

dostatočná garancia zo strany štátu, či máme ľudský potenciál, že či máme na to vhodnú infraštruktúru. Nakoniec sa to podarilo všetko zvládnuť a ukázalo sa, že aj takéto malé mesto dokáže mať iné pozitíva, iné benefity, ktoré Banská Bystrica všetky využila a ukázalo sa to, že aj keď to bol ten počet obyvateľov, ktoré Banská Bystrica má, bol hraničný, ale ukázalo sa to ako koncept, ktorý môžu nasledovať aj iné mestá v budúcnosti.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

Počiatočný entuziazmus, ktorým som aj ja oplýval ako riaditeľ podujatia sa nenaplnil, pretože sme mali také predstavy, že sa dobuduje športová infraštruktúra hlavne v športoch, v ktorých sa súťažilo na EYOFe, nakoniec čo sa najviac zrekonštruovalo bol zimný štadión, čo je samozrejme pozitívne, ale tie ďalšie športoviská benefitovali hlavne tým, že sa doplnili tie investície smerom k skvalitneniu športovísk, ale vybudovanie nového športoviska okrem atletickej dráhy, ktorá v podstate priamy súvis s tým nemala, to sa nepodarilo. Ale podarilo sa viacej menších investícií.

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru?

Tam si myslím, že obyvatelia mesta vidia najväčší benefit. Napriek tomu, že mesto sa rozhodlo odísť z plánu výstavby športovej haly pre loptové športy, tak financie, ktoré ušetrilo na spoluúčasti, ktorá bola plánovaná, investovalo do opravy ciest a cestných komunikácií a tu je naozaj vidieť, myslím si, že aj obyvatelia mesta vnímajú, že vďaka EYOFe sa opravili cesty a chodníky v celom meste. Toto je myslím si jeden z najväčších benefitov, ktorý občania pociťujú dodnes.

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF?

V športovej komunite určite. Banská Bystrica sa definitívne usídlila na mape významných športových organizátorov. Myslím si, že všetci, ktorí boli účastní tohto podujatia vnímali Banskú Bystricu ako mesto s veľkým potenciálom z pohľadu organizovania významných podujatí a aj z pohľadu cestovného ruchu a myslím si, že v tomto smere je Banská Bystrica i ďalšie inštitúcie, ktoré mali na starosti propagáciu využili ten potenciál. Samozrejme, teraz bude dôležité, čo bude nasledovať ďalej, že či takéto významné podujatia do Banskej Bystrice ešte prídu alebo či to bola len jednorazová udalosť.

10. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF? A spätne celkovú organizáciu?

Atmosféra bola vynikajúca, náš slogan Ready to shine- „pripravení zažiarit“ sa absolútne vydaril. Návštevnosť 10-násobne prekročila optimistické očakávania, ktoré sme my mali. Z tohto pohľadu naozaj fantastická atmosféra, každý kto sa dostal na športovisko prichádzal s dobrým pocitom. Mesto žilo športom. Myslím si, že to bolo najväčšie prekvapenie všetkých nás, napriek tomu, že sme to čakali, že sa to podarilo a malo to pozitívny efekt na divákov a samozrejme aj na samotných súťažiacich.

11. Ako by ste zhodnotili celkovú organizáciu podujatia?

Absolútne v superlatívoch. Pokiaľ boli aj nejaké nedostatky, neboli to také nedostatky, ktoré by ovplyvnili dobrý pocit zo samotnej súťaže.

12. Napadá vás niečo, čo sa mohlo spraviť inak, lepšie?

Ani nie. Tým, že u mňa prevyšujú tie pozitívne pocity tak ani nie. Samozrejme my, teraz keď už plánujeme organizovať Majstrovstvá Európy budúci rok v atletike, tak už pripravujeme niektoré veci inak, alebo sa nad nimi zamýšľame iným spôsobom, ale v danom čase si myslím, že všetko sa zvládlo. Ale aj vďaka veľkej podpore zo strany štátu, dostatočným financiam, toto podujatie naozaj malo aj zdroje na to, aby to mohlo dobre dopadnúť.

13. Mali by sa takéto podujatia organizovať na Slovensku aj v budúcnosti?

Ja som presvedčený o tom, že je vo verejnom záujme organizovať takéto podujatia. Je to v záujme mesta, je to v záujme športových federácií a ďalších športových organizácií, aby sa takéto podujatia organizovali. Je to dôležité preto, aby športovci mohli súťažiť pred domácim publikom, aby mali väčšiu publicitu, aby sa o nich viacej vedelo, viacej písalo, boli videní v médiách, ale je to dôležité aj pre organizátora, aby sa posúval vo všetkých oblastiach, či rozhodcovskej, dobrovoľníckej, a myslím si, že tie benefity výrazne prevyšujú náklady, ktoré sú s tým spojené. Avšak, tie signály z pohľadu aj Ministerstva školstva ako garanta pre šport, rozvoj športu, nie sú také, aby sa teraz akýkoľvek organizátor hrnul do takejto náročnej úlohy.

14. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Ja som presvedčený že z pohľadu spoločenského, sociálneho života je to veľmi dôležité aj preto, aby sme budovali nejakú národnú hrdosť, pretože nie je veľa príležitostí, pri ktorých si môžeme povedať že na niečo sme hrdí a myslím si, že na toto trpí aj slovenský národ, a práve takéto podujatia sú vynikajúcou príležitosťou, aby sme zvyšovali národnú hrdosť.

15. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Štát nepodporuje systémovo vrcholné podujatia, vždy je to len na základe snahy nejakých jednotlivcov, ktorí sú veľmi aktívni a šikovní a snažia sa presadiť významné podujatie cez svoje kontakty, či už na úrad vlády alebo na ministerstvo a veľmi obtiažne sa im to darí. Máme niektoré tradičné významné podujatia, ktoré sa tiež trápia pri organizácii, pretože nemajú zagarantovaný dostatočný finančný objem na to, aby vedeli, že také podujatie dokážu bez nejakých významných partnerov zorganizovať. Takže myslím si, že v tomto smere je potrebné urobiť nápravu, robiť to systematicky, plánovať významné podujatia, mať na to nejaké kritériá, kedy sa organizátor môže o také významné podujatia uchádzať a za akých podmienok. Takže určite nedostatočné momentálne

16. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Festival – presne to vystihuje EYOF – festival športu a radosti. Je to o mladých športovcoch, je to viac o emóciách ako iné podujatia. Táto generácia športovcov sa oveľa viac teší zo športu, zo života a motivácia je u nich absolútne čistá. Nie je to len o dosiahnutom výkone, ale o tom spoznať nových ľudí, etablovať sa, nájsť zmysel života a šport je doplnok, ktorý k tomu pomáha.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Jozef Liba, rozhovor realizovaný dňa 31.3.2023, 10:15, Bratislava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám v mysli vybaví ako úplne prvé?

Pre mňa je to jednoznačne pohľad na to, že je to veľmi významná mládežnícka olympiáda v rámci Európy, ktorá má dlhodobú tradíciu a je veľmi pozitívne vnímaná národnými olympijskými výbormi.

2. Zmenil sa Váš pohľad na EYOF teraz, keď sme ho organizovali na Slovensku?

Špecifikum podujatia na Slovensku bolo špeciálne až vtedy, keď sa podujatie premiestnilo z Košíc do Banskej Bystrice a ja som to stále tvrdil a dnes prenášam tento pohľad aj na Európske olympijské výbory, že Banská Bystrica dokázala, že aj v relatívne malom meste sa dá urobiť takýto typ podujatia, že to nemusí byť miliónové mestá, ale aj relatívne dá sa ísť aj do takéhoto na určitú hranicu počtu obyvateľov a technického zázemia a to bolo práve to špecifikum Banskej Bystrice, kde sme to dokázali, aj keď sme boli na hrane so všetkým.

3. Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Ja si myslím, že každá práca v organizačnom výbore, alebo v nejakej štruktúre keď sa niečo chystá, alebo vytvára prináša nejaké nové poznatky a znalosti. Práve to že sa to prebieha v inom čase, v inej dobe a veci sa vyvíjajú, tak to isté sa dá povedať aj o tom EYOF-e v Banskej Bystrici. Adaptovanie štruktúr, ktoré boli dané na 250 000-ové mesto sa museli vmestiť do 80 000-ového mesta. To znamená, že každý ten poznatok ako to podujatie robiť je veľmi špecifický v danom čase, v danom mieste a to isté bolo aj v tej Bystrici.

4. Myslíte si, že takéto podujatie v tom meste môže viesť k zvýšenému záujmu obyvateľov o pravidelné športovanie, využívanie športovej infraštruktúry, ktorá v tom meste je a celkovo pozitívne pôsobiť na obyvateľov?

Určite áno, myslím si že hej. A hlavne je to dôležité práve pre oblasť športu detí a mládeže, že tam je ten motivačný faktor. Čo sa týka toho vyššieho veku, tak keď sa vytvorí na to podmienky, tak tie podmienky vždy lákajú ľudí si ich vyskúšať. Aj ten hobby šport môže len získať na tom.

5. Aké sú podľa Vás dve najväčšie pozitíva, ale aj negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitívum je samozrejme, že mesto samo sebe dokázalo, že je životaschopné čo sa týka organizovania športových podujatí, a že dokáže vytvoriť podporný tím na to, aby sa takéto podujatie robilo.

Negatíva sú to, že si myslím, že mesto si musí uvedomiť, že musí budovať infraštruktúru, musí rozvíjať každú, či už dopravnú, ubytovaciú, či športovú pokiaľ chce do budúcnosti vytvárať podmienky pre podujatia či už športové, kultúrne a iné. Je to skôr taká pripomienka, nie negatívum, že je potrebné v tejto oblasti pracovať.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Nemám taký poznatok, ktorý by bol negatívny v tom slova zmysle že by to malo narušiť alebo ovplyvniť – pokiaľ nerátame presunutie z Košíc do Banskej Bystrice.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Môžeme to zobrať z toho hľadiska, že čo bolo vybudované konkrétne na tomto podujatí, ale aj celkovo organizácia vrcholných podujatí aký má dopad na športovú infraštruktúru (mala by mať)

Šport bez športovej infraštruktúry sa nedá vykonávať, to znamená, že organizátor budúceho podujatia si musí byť vedomí, čo je potrebné urobiť. Či vybudovať nové štadióny, či zrekonštruovať štadióny alebo použiť dočasné stavby. Takže, bez určitej investície to nejde. Na druhej strane sa investícia rovná vkladu do budúcnosti a ten vklad je nie len investičný, ale aj motivačný.

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

To je dôležité práve povedať, že to ide ruka v ruku so športovou infraštruktúrou. To znamená, že to mesto malo záujem zasahovať nie len do tej infraštruktúry, ale čiastočne aj do občianskej vybavenosti, a to sa týkalo napríklad ciest, chodníkov, zelene, mestskej dopravy. Takže ten vplyv tam bol určite. Hlavne je to vidieť na tom malom meste lebo tam je ten dopad oveľa väčší ako v obrovskom meste, kde to nemusí mať až taký dopad.

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva)

Určite to prinesie zvýšenie povedomia značky mesta, to znamená o tom meste a o tom regióne. Tam je dôležitá asi tá synergia spolupráce organizátora a mesta a organizácie, ktoré sú zodpovedné za turistický ruch, dajme tomu za prácu v tomto sektore. Nejaká práca pri EYOF-e sa v Banskej Bystrici vykonala, mohlo to byť ďaleko väčšie, ale všetko to závisí od finančných zdrojov, ktoré do toho vstupujú a tu sa dá povedať, že pomer cena-výkon bolo to, čo to ukázalo. Ja som to vnímal pozitívne hlavne v období tesne pred a počas konania.

10. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF a aká bola podľa Vás celková organizácia EYOF?

Musím povedať, že veľmi, veľmi nad moje očakávania v pozitívnom slova zmysle. Ako predpokladal som, že tá atmosféra v malom meste, alebo v menšom meste môže byť dobrá, môže pritiahnúť miestnych obyvateľov, ale tu to bolo nad očakávania, veľmi pozitívne.

11. Ako by ste zhodnotili spätné celkovú organizáciu EYOF?

Bolo to dobre zorganizované, dobrý výber ľudí v konečnom dôsledku. Jediné negatívum bol ten stratený čas, že sa to muselo premiestniť z Košíc do Banskej Bystrice, tým pádom ten čas bol rozhodujúci a plus samozrejme do toho vstúpili negatívne faktory ako COVID, nemožnosť stretávania sa, nemožnosť komunikácie, vplyv zasahovania štátu do rozbehnutých procesov. Pomer výkon-výsledok veľmi dobré.

12. Je niečo, čo by ste možno spravili inak, lepšie? Prípadne, čo Vás mrzí, že sa nespravilo?

Dôležité je pri organizácii podujatia čas a znalosti, tu sme mali málo času. Čiže určite je dobré mať čas na prípravu a je dobré mať v tíme ľudí, ktorí majú znalosti a sú experti v daných oblastiach. Keďže to šetrí ten čas.

13. Pomohla v tej organizácii aj tá úloha národných športových zväzov, že si každý zobral z tej odbornej stránky ten jeden šport a LOC to celé zastrešoval a potom bral tie najväčšie záťaž ako ubytovanie, strava, doprava a celková koordinácia všetkých?

Ono pri tom podujatí to ani ináč nejde, a to sú 4 základné faktory, ktoré sa musia nejakým spôsobom vyriešiť a to je ubytovanie, doprava, stravovanie a šport. Šport musí ísť na základe znalosti vecí ísť sám za sebou, to znamená, že keď je to atletika, tak atletika musí byť ten kto spravuje či už na domácej alebo medzinárodnej scéne, keď ide o plávanie tak musí mať za sebou plávanie a tak ďalej. To nemôže robiť niekto, kto tomu nerozumie. To znamená, že tá štruktúra do určitej miery je daná a preto tam musia vstupovať tí experti, lebo sa nám stalo aj v tej oblasti športu, že nie od začiatku boli všetci odborníci a zistili sme že to takto nie je dobré a že tam musí prísť niekto iný.

14. Mali by sa podľa Vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď zdôvodnite.

Áno. Krajina, ktorá sa neprezentuje, ako keby ani neexistovala. To platí aj pre Slovensko a to nie len prezentácia prostredníctvom športu, ale aj kultúry, umenia, výchovy, vzdelávania. Tým, že my sme v oblasti športu, tak prezentujeme práve ten šport. Je dôležité ukázať nie len výsledky a znalosti našich športovcov, ale aj organizátorov cez tie jednotlivé podujatia. Čiže z času na čas by sme mali organizovať nejaké významné podujatia, či už sú to na úrovni ME, MS, seniorov, juniorov, Svetové poháre, Európske poháre atď. podľa toho, aký je to druh športu. Takže jednoznačne áno, len treba potom mať nejakú štruktúru, usporiadanosť, ako to má fungovať.

15. Z Vášho pohľadu sa investície, ktoré sa vkladajú do takéhoto typu podujatia vyrovnajú celkovým prínosom z podujatia (subjektívne)?

Myslím si, že tu to bolo v poriadku. Jediné, čo mne tam chýbalo, bolo nedoriešenie multišportovej haly, ktorá sa pôvodne mala postaviť, ale minimálne to, čo sa udialo, a to je defakto postavenie nového atletického štadióna a rozcvičovacieho, rekonštrukcia plavárne, rekonštrukcia zimného štadióna, inovácie v športoviskách, ktoré boli pre basketbal, hádzanú, volejbal. Takže, jednoznačne, je tam nejaká investícia, mohla byť väčšia, ale bohužiaľ tam zohráva aj úlohu práve vplyv a možnosť príspevkov od štátu a nie len to, ale možnosť to aj zrealizovať v krátkom časovom horizonte.

16. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať organizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Tých faktorov je niekoľko. V prvom rade, tým, že sme v športe, tak je to motivácia k zdravému životnému štýlu a pohybu. Žijeme v ťažkej dobe, kde obezita nám stúpa, pohybové problémy obyvateľstva stúpajú, kardiovaskulárne ochorenia stúpajú a všetko je to vlastne o tom, že sme vymenili taký ten pohybový spôsob života za sedavý spôsob života, to znamená, že takéto podujatie môže jednoznačne motivovať tú mládež a obyvateľstvo k pohybu. Tým, že sa zrekonštruje infraštruktúra a nejakým spôsobom sa obnoví, tak to dáva ďalšiu pridanú hodnotu tomu mestu do budúcnosti.

17. Podporuje, na základe Vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Nepodporuje. Systém je najprv potrebné vytvoriť a potom môžeme zaujať k nemu nejaký postoj. Dnes neexistuje systém na podporu športových podujatí na Slovensku. Je to viac menej na takom ad hoc spôsobe. Určite to je to, čo chýba slovenskej športovej politike, takže toto je veľmi dôležitý krok do budúcnosti.

18. Kto by mal byť iniciátorom, hnacím motorom vytvorenia tohto systému? Má to byť štát, alebo to má byť športové hnutie?

Ono to musí byť jedno aj druhé. Myslím si, že sa to deje aktuálne, len musíme dôjsť k nejakému zdarnému koncu.

19. Prispelo k tomu aj organizovanie EYOF, že sa niektoré procesy naštartovali?

Prispelo vnímanie toho procesu, potreby toho procesu. Hlavne na tej politickej úrovni to ukázalo, že je to potrebné. Mať nejaký systém, proces, ktorý by bol stabilný a svojím spôsobom by bol transparentný, aby tí, ktorí chcú organizovať do budúcnosti nejaké podujatie, aby vedeli, ako to majú uchopiť, čo majú urobiť, ktorým smerom sa majú orientovať, aké podmienky splniť, čo všetko je potrebné k tomu priložiť, dodať, v rámci kandidatury, v rámci žiadosti, v rámci oslovenia. Takže tých krokov je strašne veľa, organizácia podujatia je len ten výsledný faktor.

20. Má Slovensko na to, aby organizovalo vrcholné podujatia? (nie vo všetkých, ale v dost' športoch)

Ono to súvisí práve s tou štruktúrou tých medzinárodných podujatí, to znamená, že ono to musí nadväzovať na určitú pasportizáciu a inventarizáciu technicko-investičnej základne športu a tam to ukáže, že čo sme schopní robiť a aký je výhľad našej krajiny na organizáciu nejakých podujatí. A tým, že to neexistuje, tak je to potrebné urobiť čo najskôr.

21. Koľko takých športov, ktoré sú schopné niečo zorganizovať, máme na Slovensku?

Myslím si, že je to tak 1-2 ruky, kde by sme vedeli napočítať, že by sme boli schopní vlastnými zdrojmi niečo zorganizovať. To je tak ako keď niekto vyštuduje medicínu, ale celý život ju nepraktizuje, tak nemôže byť dobrý lekár na konci a to je to isté v športe. Keď budeme mať nejakého organizátora, ktorý raz za život urobí podujatie, tak v priebehu ďalších x rokov tie trendy idú tak dopredu, tie znalosti idú dopredu, databáza sa mení. Bez toho, aby sme sa aj my stále vzdelávali a pokračovali v nej, tak nebudeme schopní chytiť ten svetový, európsky trend a nebudeme schopní nič zorganizovať.

22. Charakterizujte EYOF jediným, podľa Vás čo najvýstižnejším slovom.

Lokálny úspech s medzinárodným presahom.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Ján Nosko, rozhovor realizovaný dňa 28.3.2023, 10:30, Banská Bystrica

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám vybaví ako prvé?

Skvelé podujatie, skvelá atmosféra, výnimoční ľudia vo veľmi dobre vyskladanom tíme, usmiate tváre dobrovoľníkov, emócie, nezabudnuteľná stopa.

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Značku sme nepoznali do nejakých detailov, avšak akonáhle keď prišla informácia, že Košice od tohto podujatia odstupuje, začali sme sa o to viacej zaujímať, keďže sme prejavili záujem. Získali sme informácie z Győru, od ľudí z Košíc, ktorí už mali niečo predpripravené. Uvedomili sme si, že máme na realizáciu veľmi krátky čas. Bežne sa takéto podujatia pripravujú 5 rokov. Uvedomili sme si ďalšie skutočnosti, že to nie je len o tých športoviskách, je to aj o ubytovaní, o doprave a tak ďalej. Takže ten balík problémov, ktoré bolo treba riešiť bol pomerne veľký. Do toho nám prišiel COVID, čiže komunikácia bola v nových, improvizovaných podmienkach, ale napriek tomu to fungovalo. Došlo k zmene vlády, došlo k istému spochybneniu organizácie EYOF a jeho finančného krytia, kde prebehlo množstvo rokovaní na ministerstve financií. Museli sme im všetko vysvetľovať čo EYOF je a aký máme záväzok, medzitým sme tu mali kontrolu z európskeho olympijského výboru, kde povedali že áno, vedia si to tu predstaviť. Absolvovali sme aj poslanecký prieskum, doteraz však jeho záver nemáme. Myslím si, že v tom úvode bola snaha spochybniť procesy, verejné obstarávanie, ktorých bolo vyše 100. Žiadali sme aj ministerstvo, aby nominovala človeka do organizačného výboru, aby mali informácie z prvej ruky, všetko sme reportovali na UHP. Napriek tomu, sa nám podarilo presvedčiť pána ministra financií, že je to treba urobiť, treba to dofinancovať a môžem povedať, že naozaj tá prehľadnosť financovania, tá transparentnosť skončila tak, že sme dokonca vracali na ministerstvo financií zdroje, ktoré sa nám podarilo v rámci tohto podujatia ušetriť.

3. Aké kľúčové zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Zistil som, že takéto podujatie vyžaduje tím, ktorí musí byť dobre vyskladaný, ľudia, ktorí vedia čo je ich cieľ. Veľmi ma potešilo, že na Slovensku existujú takíto ľudia, ktorí vedeli do toho dať všetko. Toto bolo pre mňa také poznanie, že Slovensko, malá krajina, dokáže naozaj niečo zorganizovať a pokiaľ sa do toho naozaj vložia všetky myšlienky, tak na malom priestore 6 disciplín je niečo, čo dokážeme do budúca pretaviť a budeme vedieť zorganizovať ďalšie podujatia.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Ja si myslím, že tie športoviská boli naplnené divákmi, dokonca to prekonal naše očakávania. To je dobrá vizitka toho, že to bolo dobre zorganizované a jednak, že tí ľudia majú záujem o šport a športové podujatia. Je to dobrá motivácia aj pre deti, že takéto podujatia existujú, že má zmysel športovať. Má to zmysel aj v samosprávach, budovať infraštruktúru. Myslím si, že je ešte skoro hodnotiť využívanie športovísk. Určite to tých ľudí viac ťahá, je to tam nové, pekné.

5. Aké sú podľa vás najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitíva – dobrá reklama pre mesto, región, Slovensko hlavne z hľadiska cestovného ruchu, spoznatel'nosti regiónu a krajiny. Keď Vám sem príde 8000 akreditovaných účastníkov tak si myslím, že každý keď pošle len jednu správu a fotografiu tak dokáže sprostredkovať atmosféru, tak je to veľký benefit a najlepšia reklama.

Negatívum – počas príprav bola komunikácia kostrbatá, pretože pokiaľ takéto podujatie chcete zorganizovať, musíte mať zo strany štátu pevnú podporu, nemôže sa uprostred nejakého obdobia príprav zmeniť filozofia a pohľad, pretože toto všetko môže hroziť obrovskou blamážou. Z pohľadu nie len organizátora, ale aj krajiny.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Zachytili sme nejaké negatívne reakcie v podobe toho, že na čo to vlastne ideme robiť, načo je to dobré, bude to stáť kopec peňazí, bude s tým kopa práce a tak ďalej, či to má vôbec zmysel. Ale myslím si, že oveľa viac bolo pozitívnych reakcií, ktoré vyzdvihli to, prečo áno, aj my Slovensko, aj my ako mesto, ako európske mesto športu, mesto olympijských víťazov máme záujem takéto niečo robiť. Pozitívne emócie a nálady prevýšili tie negatívne.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

Vždy je cieľom, keď sa takéto podujatie organizuje, zlepšiť, vylepšiť alebo aj vybudovať novú infraštruktúru. Tu sme vlastne v čase posudzovania kandidátúr, či už sa jednalo o Žilinu, Spišskú Novú Ves spolu s Popradom, a ďalších kandidátov, posúdili celú tú infraštruktúru, teda či je zodpovedajúca alebo nie je a zistili sme, že naozaj na Slovensku je tá infraštruktúra športová obrovský problém. Podľa mňa tu chýba základný koncept zo strany štátu, že nemôžeme mať všade všetko. Treba racionálne rozhodnúť, že v ktorých mestách čo umiestniť. Štát by sa do toho mal vložiť zásadným spôsobom, pokiaľ má ambíciu byť rovnocenným partnerom pre iné štáty, ktoré majú záujem takéto podujatia nadnárodného významu organizovať.

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru?

Boli to rekonštrukcie a investície do internátov, prešli renováciou, aby spĺňali kritériá. Čo sa týka mesta, tak celkový branding podujatia nabudil atmosféru, že to mesto žije, že dýcha. Myslím si, že ten pochod športovcov cez námestie bolo niečo úžasné. Boli zrekonštruované cesty, chodníky, ktoré prirodzene boli dlhodobejšie v pláne (neboli kvôli EYOF).

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF?

Ja si myslím, že je pozitívne, že z tých štatistík, ktoré sme získali na základe merania na sociálnych sieťach, informovanosť cez verejnoprávne médiá, myslím si že je to naozaj unikátne, že dokážeme z tohto mesta, z tohto regiónu z týchto športovísk sprostredkovať tú informáciu nie len doma, ale aj v zahraničí, v celej Európe. Je to niečo výnimočné a ojedinelé. Ja si to veľmi vážim a odzrkadľuje to aj tú atmosféru, pretože keď sa niekde necítim dobre tak nemám čo posielat' – fotky a videá. V našom prípade však výstupy boli skvelé.

10. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Ja som presvedčený o tom, že pokiaľ tu máte cez viac ako 2000 pretekárov z celej Európy so svojimi sprievodnými tímami, tak pri dobrej organizácii, pri dobrej konštelácii si tí ľudia odnášajú so sebou množstvo spomienok, množstvo emócií, ktoré vedú sprostredkovať svojim blízkym, svojim rodinám, svojej krajine. Myslím si, že pre to mesto, pre ten región je to nezaplátiteľná reklama, ktorá sa nedá nikde inde lepšie predať, ako práve organizáciou takéhoto podujatia.

11. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF? A spätne celkovú organizáciu?

S celkovou organizáciou som bol veľmi spokojný, pretože myslím si, že sme naozaj urobili všetko pre to, aby sme to podujatie dokázali najlepšie zorganizovať. Myslím si, že za všetko hovoria aj vyjadrenia predstaviteľov európskeho olympijského výboru, ktorí sa veľmi pochvalne vyjadrovali o tomto podujatí. Boli sme s nimi takmer v dennodennom kontakte. Myslím si, že reputácia mesta môže byť veľmi dobrá.

12. Napadá vás niečo, čo sa mohlo spraviť inak, lepšie?

Viete, my sme mali zámer vybudovať multifunkčnú športovú halu. Myslím si, že keď mesto má ten potenciál organizovať aj v budúcnosti nejaké takéto podujatia, tak mi to tak prišlo, že to bola príležitosť vybudovať niečo, čo obyvatelia mesta a regiónu potrebujú a čo aj do budúcnosti môže plniť úlohu v mozaike športovísk Slovenska.

13. Mali by sa takéto podujatia organizovať na Slovensku aj v budúcnosti?

Určite áno. Každá krajina musí mať ambíciu zapojiť sa do medzinárodných športových súťaží. Hľadať cesty a podporu pre to, aby sa dokázali naši športovci prezentovať, ale hlavne krajinu ukázať, prezentovať a držať krok so svetom. Nemôžeme sa pozerat' na to, že nemáme tu nič tak nerobme nič. Ambíciu musíme mať práve opačne, urobme tu niečo aby sme mohli aj my niečo svetu ukázať a niečo zorganizovať.

14. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Ja si myslím že šport, vôbec tá atmosféra pozitívne pôsobí na ľudí. Vyvažuje negatívne javy v spoločnosti. Je to dobrá cesta ako preklopiť tú negatívnu emóciu do pozitívnej. Preladiť myslenie ľudí. Po 2 rokoch COVIDu a vojny na Ukrajine to bola pre ľudí živá voda. Toto by sa malo u nás nejakou usadiť, aby sme mysleli pozitívne a hľadali cesty, ako tú polarizáciu spoločnosti zmierniť a pretransformovať do pozitívnej emócie.

15. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Štát nepodporuje ani základnú športovú potrebu verejnosti a ľudí na svojom území. Cítíme to aj my ako samosprávy, ktoré naozaj dofinancovávame šport a držíme ho nad vodou. Myslím si, že koncepcia štátu by mala byť ambicióznejšia, mala by priniesť nový pohľad. Nájsť inšpiráciu v okolitých štátoch, akým spôsobom sa to dá

vyskladať, či už sa bude na tom podieľať štát, samospráva, podnikatelia. Nájsť vhodné cesty, aby sme či už skrz dane alebo čokoľvek, aby sme dokázali tie zdroje, ktoré nie sú samozrejme malé, zmysluplne vyskladať.

16. Myslíte si, že investície sa vyrovnajú následným prínosom z podujatia?

Ja si myslím, že je to dobrá investícia do budúcnosti, do mládeže, do zdravého životného štýlu. Povedzme si v zdravom tele zdravý duch. Ten prínos je nespochybniteľný.

17. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

„Palec hore“ . Bolo to jedinečné a skvelé.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Róbert Piaček, rozhovor realizovaný dňa 31.3.2023, 18:15, Trnava

1. Keď sa povie EYOF, čo vám v mysli vybaví ako úplne prvé?

Atmosféra, energia, zážitky, spolupráca. Keďže som bol interne do podujatia zapojený tak mám veľa pocitov.

2. V minulom roku sa vo vašom meste organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Počul som o ňom veľa, keďže je to najväčšia akcia pre túto vekovú kategóriu. Je popri tom množstvo pridružených akcií, či už pre účastníkov, alebo divákov. Je to príležitosť v čo najväčšom rozsahu spropagovať krajinu, kultúru, v ktorej sa organizuje. Bolo to cítiť z každého EYOF-u, kde sme sa zúčastnili. Až keď som nazrel za oponu organizácie tohto podujatia, som si plne uvedomil, že čo to naozaj znamená zorganizovať takúto akciu. Teraz sa pozerám na EYOF úplne inak ako predtým. Predtým to bola úplne super akcia, kde sa idem zabaviť, niečo zažiť, no ale teraz už sa tak komplexne na to pozerám že čo to stojí za úsilie.

3. Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Obohatený o skúsenosti som zo všetkých uhlov. Nie len ako rozhodca, ale celkový pohľad na prácu rozhodcov a celého tímu. V ľudskej oblasti, musel som spolupracovať s ľuďmi, ktorých som niektorých videl prvýkrát v živote. Každý sme ťahalí za jeden povraz. Bola tam taká iná atmosféra. A hlavne riešili sa problémy za chodu, tak, aby všetko išlo hladko, čo bolo úžasné. A medzinárodní rozhodcovia (komisári) boli úžasní v tom, že od začiatku do konca sa nám snažili pomáhať, aby to dopadlo, čo najlepšie. Čo sa aj podarilo. Úplne inak sa nato pozerám ako pred tým, lebo rozhodovanie bolo len o dodržiavaní určitých pravidiel, ale komplexná organizácia takéhoto podujatia je úplne o niečom inom. A to nám obohatilo všetkých.

4. Ako ste vnímali atmosféru toho podujatia?

V každom meste, kde sa koná významné podujatie je atmosféra v meste nasiaknutá tým podujatím. Ľudia to veľmi vnímajú, či už sú športovci alebo bežní obyvatelia. Čo sme najviac vnímali, keď sme mali to rozhodcovské oblečenie, tak nás ľudia zastavovali a pýtali sa akú funkciu zastávame, čo robíme pre EYOF. Vedeli, že nie sme dobrovoľníci, lebo máme iné tričká, a naozaj tí ľudia to vnímali naozaj úžasne. Bol som veľmi prekvapený.

5. Ako sa pozeráte na celkovú organizáciu EYOF?

Veľmi pozitívne. Organizácia prebehla podľa mňa veľmi dobre. Nepočul som zásadné negatíva, alebo že by niekto niečo zásadne kritizoval. Boli sme sa pozrieť aj na iných športoch a prebiehalo to úžasne.

6. Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Najväčšie pozitívum je, že sme dokázali sami seba presvedčiť, že dokážeme zorganizovať medzinárodné podujatie tohto typu. Veľa ľudí neverilo, že to dokážeme, ale ja som bol od začiatku presvedčený, že to dáme. Druhým benefitom je tím ľudí, ktorý sa dokázal spojiť ako jeden celok a bolo to cítiť na každom kroku.

Negatíva: strava pre rozhodcov – keď sme prišli neskôr lebo sme mali veľa práce tak buď bolo veľmi málo alebo nebolo. Alebo keď sme prišli na poslednú chvíľu na obed, tak nás už nepustili dnu.

7. Napadne Vás späťne niečo, čo by ste spravili inak? Alebo čo sa mohlo spraviť inak?

Nemyslím si. Mne sa to veľmi páčilo.

8. Myslíte si, že takéto podujatie môže mať vplyv na využívanie športovej infraštruktúry obyvateľmi mesta a vplyv na pravidelné športovanie ľudí?

Určite áno, v každom meste, kde sa konajú takéto podujatia sa pozdvihne povedomie o športe a nie len o športe, ale aj o pridružených veciach okolo športu. Každým novým ihriskom, každým zrekonštruovaným športoviskom sa otvoria nové možnosti zapojenia sa do športu a enormne rastie záujem o šport. A nie len o šport ako taký, ale aj o tie ďalšie pridružené veci ako sú rozhodcovia, dobrovoľníci.

9. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

To je otázka, do ktorej veľmi nevidím. Veľké pozitívum je, že sa zrekonštruovali športoviská. Pomohlo, to viacerým federáciám a športom, ktorým sa obohatilo vybavenie, ktoré je potrebné pre šport.

10. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

Niečo bolo nové, vybudované, to som si všimol, ale nejakú tú občiansku vybavenosť a športovú neviem posúdiť.

11. Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.

Podľa môjho názoru by to mala byť jedna z priorit vlády, Slovenska, ako nástroj propagácie v zahraničí.

12. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Myslím si, že v tom má ešte veľké rezervy. Mal by to mať niekto na starosti a intenzívne sa o to zaujímať, predstavovať tie projekty. Pomáhať ich propagovať, aby ľudia, ktorí o tom rozhodujú mali lepšie povedomie o tom, čo sa bude organizovať. Musí tam byť nejaký systém.

13. Myslíte si, že sa výška investícií vyrovná následne prínosom, ktoré sú z týchto podujatí?

Ja si myslím, že tie benefity sú oveľa väčšie ako tie investície. Tak to vnímam ako občan.

14. Z hľadiska vášho zaradenia (rozhodca, vrchník na atletike), čo vám konkrétne sa stretnutia a školenia predtým, alebo potom čo ste spomenuli, stretnutie s vrcholným podujatím, ktoré sníma TV, ktoré je viacdnové, ktoré je multišportové.. Čo vám to dalo?

Obrovské skúsenosti. Mohli sme sa rozprávať s tými ľuďmi, ktorí organizujú tie podujatia vo svete. Technického delegáta som následne videl na ME v Mníchove na výške, teda robiť vrchníka skokov. Takže nám skúsenosti odovzdávali ľudia z branže, ktorí sú najviac skúsení a bolo to veľmi cítiť. Podporovali nás, tlačili nás do tých vecí, aby sme boli čo najlepší. Každé stretnutie malo veľký prínos.

15. Ako to vnímate na rozvoj atletiky na Slovensku?

Prenesie sa to do rozhodcovských tímov v každej oblasti, v každom kraji. Myslím si, že nás to posunulo o 2-3 triedy vyššie. Organizácia našich podujatí bude o to na vyššej úrovni.

16. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Kolos.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Anton Siekel, rozhovor realizovaný dňa 3.4.2023, 9:30, Bratislava

1. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám vybaví ako prvé?

Z môjho pohľadu, ako prezidenta SOŠV, predovšetkým dlhá cesta, ktorá viedla k tomu, kedy sme začínali vôbec s tou myšlienkou. Od prvého stretnutia v Košiciach až po záverečný ceremoniál. Takže, cesta plná míľnikov, cesta plná ťažších rozhodnutí, ale cesta, ktorá ma nadchla a počas nej som sa presvedčil, že ak aj boli niekedy pochybnosti, tak sme boli schopní spraviť kus takej roboty, ktorá v ten posledný deň sa prejavovala tým, že keď som stretával ľudí, keď som stretával športovcov, keď som stretával Bystričanov, tak bolo to s úsmevom na tvári a bolo to s takým príjemným poďakovaním všetkým, ktorí sa pričínili o také úspešné podujatie.

2. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Mal som to šťastie, že som mal možnosť zažiť toto podujatie v rámci iných EYOF-ov v Európe, a vedel som aj čo približne očakávať od takého podujatia, ako je nastavená latka. Vedel som, kde môžeme mať silné stránky a kde zase si musíme dávať pozor. Takže toto bola obrovská výhoda pred niekým, kto možno prvýkrát počul význam tejto skratky. Vždy som zdôrazňoval v diskusii, že je to festival, je to olympijský festival mládeže a preto aj tento význam tohto podujatia treba zachovať. Nie je to iba štandardné športové zápolenie, ale oslava športu. Je to o priateľstve, je to o hodnotách, je to o olympijských ideáloch, ktoré je potrebné prezentovať a aj toto sa nám podarilo, a mám tú možnosť porovnávať, v Banskej Bystrici naplniť naozaj na výbornú.

3. Aké kľúčové zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Mojou štandardnou prácou sú rokovania a taký ten diplomatický priestor v rámci športového hnutia, ale nemal som dovtedy príležitosť byť priamo účastní napríklad koordinačných stretnutí alebo pracovných skupín. A pre mňa to bolo, pamätám si presne ten okamih, keď som si prvýkrát uvedomil hĺbku tej problematiky, keď som prvýkrát riešila skutočne kľúčové detaily doslova aj s kľúčmi do izby, logistika dopravy, to je niečo neuveriteľné a nazrieť do tej kuchyne zozadu bol pre mňa úžasný zážitok a organizovať tých ľudí, zanietiť ich, aby spolu ťahali za ten pomyselný jeden povraz bol takisto veľmi dôležité a aj toto sa podľa mňa podarilo nad očakávania. V drvinej väčšine som pozvaný na otvárací ceremoniál, čo je veľmi príjemná udalosť, ale teraz som mal prvýkrát príležitosť byť priamo na rokovaniach, kedy sa riešilo množstvo malých, drobných detailov, ktoré vo finále rozhodujú o tom ako ten športovec, ten realizačný tím, tá delegácia zo zahraničia bude vnímať nás aj podujatie samotné.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Absolútne o tom nepochybujem. Najlepší príklad je práve cestou športového úspechu alebo podujatia. To sme videli, keď Peťo Sagan víťazil na Tour de France, boli všetky bicykle vypredané. Aj Bystričania si uvedomili, že ten šport majú blízko, že tie športové príležitosti v meste sú, vedia ich využívať a niekto iný z mesta by mi určite potvrdil moje slová, že ten rast záujmu o šport práve po tom EYOF-e musel byť významný.

5. Aké sú podľa vás najväčšie pozitíva/negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Ja som veľmi pozitívne vnímal, ako celé mesto žilo týmto podujatím. Ja som stretával ľudí v kaviarňach, na uliciach, ako sa zaujímali o to. Mesto ako keby rozkvitlo, bolo čisté, bolo upravené a hrdo sa prezentovalo všetkým delegáciám z Európy, že Banská Bystrica tu je a že je nadšená športom a to nie len preto, že to má v názve, ale že chce takto žiť.

Z pohľadu športu a športovcov, aj napriek problémom, o ktorých sme veľa diskutovali, napriek našej snahe zanechať nejaké to legacy v meste čo sa týka športovej infraštruktúry, tak sme sa prezentovali dôstojne. Nebolo to na úrovni ako napríklad Győr, ktorí naozaj vybudovali krásny, veľký komplex, ale neostali sme svojmu menu nič dlžní, urobili sme to čo bolo v našich silách, mali sme krásny atletický štadión, mali sme adekvátne priestory plavárni, takže neurobili sme si hanbu, a aj športovci to myslím si, že oceňovali, práve aj na športoviskách, tá atmosféra tam bola a bol to taký olympijský festival jak to má byť.

Samozrejme, pri každom podujatí sa musia vyskytnúť aj okolnosti, ktoré by sa dali spraviť lepšie a to je normálne. Ja to nevnímam ako niečo zlé. Myslím si, že mnohým alebo niekomu mohli prekážať väčšie vzdialenosti v porovnaní s inými športami, ktoré boli nevyhnutné, lebo sme mali iný koncept, nebolo to všetko na jednom

mieste, ale toto nič nebolo takéto charakteru, že by to pokazilo celkový dojem. Tieto ohlasy som zachytil, ale tie pozitíva prevýšili aj toto.

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Samozrejme, pochybovači boli počas celej doby. Týkalo sa to toho, že: Načo to je dobré, nedali by sa tie peniaze využiť niekde inde, Slovensko má teraz práve na rozhadzovanie a podobne. Postupne však tento hlas utíchal a nie len z oficiálnych kruhov, v ktorých som čakal práve tú podporu a ten entuziazmus, ale aj od bežných Bystričanov, keď videli, že čo sa vlastne chystá a ako to celé bude vyzerat', tak myslím si, že tých sporadických „frflošov“ sa vždy nájde, ale ten mohutný pozitívny duch podujatia to úplne prebil.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru?

My sme vychádzali z možností, ktoré sme mali. Ambície boli možno o čosi väčšie, ale to je správne. Ambície treba mať. Vedel by som si predstaviť, že by sme vedeli spraviť viac, lebo ten tím na to bol pripravený, a dokázal by to. Ale z tých zdrojov, ktoré sme mali k dispozícii sme spravili maximum. Tam neboli premrhané žiadne finančné zdroje. To čo tam Banskobystričania budú môcť, a aj celý región, využívať, aj po skončení podujatia im už nikto nevezme a je to taká odmena za tie možno dopravné obmedzenia, alebo taký drobný dopravný diskomfort tohto podujatia pre samotných občanov mesta.

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru?

Ide to ruka v ruku, všetci vieme, že sa podarilo zrekonštruovať internáty, opraviť cesty, celé mesto sa oblieklo do takéto nového šatu keď sa išlo prezentovať. To je tak isto zásluha mesta a všetkých ľudí okolo, lebo to sa nespravilo samo a ono to ukázalo príklad aj občanom Bystrice a možno aj ostatným, ktorí mali príležitosť navštíviť mesto, že takto sa starať o mesto by bolo dobré možno aj priebežne nie iba počas veľkých športových podujatí.

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF?

Veľmi dobre pripravenú. Banská Bystrica zaujala návštevníkov práve svojou lokalitou, polohou, tým svojím okolím, tým svojím príbehom, ktorý ľudia možno nepoznali a aj keby poznali tak ho poznali len zbežne, povrchno. Bolo to vidno na zahraničných delegátoch, kde práve toto oceňovali. Kde my sme sa trochu báli a boli sme takí skromní, že či tam nebudú nejaké výhrady k tomu, že je to malé mesto, je to menšie mesto, je to predsa len nie sústredená na jednu lokalitu, práve naopak, toto ľudí nadchlo a cítili sa tam ako vo veľkom priestore, ktorý poznajú, kde sa mohli voľne pohybovať, kde stretávali kolegov a ľudí, s ktorými mohli bežne diskutovať. Takže, tento náš „hendikep“ sme premenili na výhodu a prezentovalo sa nielen mesto ale celý región.

10. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Ja som presvedčený o tom, že pokiaľ tu máte cez viac ako 2000 pretekárov z celého sveta so svojimi sprievodnými tímami, tak pri dobrej organizácii, pri dobrej konštelácii si tí ľudia odnášajú so sebou množstvo spomienok, množstvo emócií, ktoré vedia sprostredkovať svojim blízkym, svojim rodinám, svojej krajine. Myslím si, že pre to mesto, pre ten región je to nezaplátiteľná reklama, ktorá sa nedá nikde inde lepšie predať, ako práve organizáciou takéto podujatia.

11. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF? A spätne celkovú organizáciu?

Pre mňa osobne to bolo od rána až do neskorého večera keď som išiel spať množstvo stretnutí s priateľmi, s ľuďmi, s ktorými keď sa stretneme, tak sa začneme prirodzene usmievať, lebo sa hneď pýtame kde si bol, kam ideš, čo si dnes videl, aký je dneska program. Takže ten harmonogram dňa bol veľmi nabitý, lebo sme chceli byť všetci všade, čo nebolo možné, ale snažili sme sa to vždy rozdeliť, aby sme si vedeli plniť aj tie povinnosti, práve z toho že sme mali najvyšších delegátov z európskych olympijských výborov, ale byť aj pri športe, byť aj so športovcami, pozrieť si aj to zákulisie, využiť ten priestor, aby sme spravili niečo dobrého pre šport na Slovensku. Takže bolo to na záver také náročné, boli sme unavení, ale tá únava nebola podstatná. Bolo to veľmi s dobrým pocitom, že sme niečo vedeli spraviť za tú dobu.

Nielen ja, ale toto stanovisko (výborne zvládnutý EYOF) som počúval priebežne a vyvrcholilo na záver počas záverečného ceremonálu, kedy mi podávali ruky ľudia a vraveli, že cítili sa tu veľmi, veľmi dobre, chcú sa sem vrátiť. Vzdávali naozaj veľký rešpekt nám všetkým, poznali mňa a tá ruka ktorou triasli to síce bola moja, ale odkaz bol pre všetkých, od dobrovoľníkov po celý organizačný výbor, po všetkých, ktorí sa o to pričínili. Pretože celé podujatie je tak dobré ako je najslabší článok počas celej prípravy a práve tam, sme presvedčili, že ten tím, ktorý sme dali dokopy pripravil niečo, čo ľudí aj zo zahraničia, ktorí majú viac skúseností, ktorí vedeli naozaj možno veľké podujatia, nadchol a vraveli nám, že latku sme postavili naozaj vysoko.

12. Napadá vás niečo, čo sa mohlo spraviť inak, lepšie?

Mňa úplne nadchla tá idea, tá myšlienka otváracieho ceremoniálu, ten sprievod cez mesto. Toto nebýva. V drvivej väčšine to býva na štadióne a ten nástupný ceremoniál je taký ohraničený priestorovými ohraničeniami štadiónu, ale toto bolo niečo úžasné pre Banskobystričanov, pre samotných športovcov, pre celé podujatie, že práve ten úvod vyrazil všetkým dych, že ideme športovať, ale ideme sa tu aj prezentovať, naše krajiny, ideme sa tu aj niečo naučiť, takže toto bolo to čo my hneď na úvod pripomenulo, že kus dobrej roboty bol odvedený doteraz a teraz už len udržať tento štandard, túto latku až do posledného dňa podujatia. A z takých tých otázok, že by sme mohli spraviť lepšie, úprimne, neviem. Mal som veľmi dobré odozvy čo sa týka systému stravovania, celú logistiku dopravy, bezpečnosť. Neboli tam také ohlasy, kde by som sa trochu zahanbil a povedal si, na toto sme zabudli, toto sme podcenili.

13. Mali by sa takéto podujatia organizovať na Slovensku aj v budúcnosti? Prečo by sa mali uskutočňovať?

Organizovať takéto podujatia v tejto dobe, ktorú dnes prežívame a ktorá od roku 2020 je taká priznačná, je mimoriadne ťažké. Nič, čo platilo teraz už neplatí a je to obdobie obrovskej neistoty a o to viac je dôležité aj vysvetliť si, či tá energia aj tie finančné zdroje stoja za ten výsledok. To čo robíme, nerobíme preto, lebo sa nudíme a nemáme čo robiť, alebo chceme prezentovať samých seba, ale že či sme sa pripravili na kandidatúru na také podujatie tak, aby sme vedeli čo na záver chceme docieľiť. V prípade EYOF-u sa nám to podarilo na jednotku. V prípade ďalších podujatí by som vždy diskusiu začal práve týmto. Je to prezentácia krajiny, samozrejme, nepochybne. Má to nejaký vplyv na infraštruktúru, má to motivovať ľudí k športu, má to zanechať pozitívny impulz pre tú oblasť, región, mesto, kde sa podujatie organizuje. Takže faktorov je viac a tvoria takú mozaiku a na každý treba povedať, akú má váhu. Ja som povedal naposledy aj na rade ministra, že my sme krajina, ktorá si môže akokoľvek želať usporiadať majstrovstvá sveta vo futbale, ale nedostaneme sa tak ďaleko, ale máme inú kategóriu, kde sa môžeme uchádzať a kde tie kritériá sú také, aby sme ich splnili a súčasne získali čo najväčší efekt a benefit pre nás, pre šport a pre krajinu. A práve takéto podujatia potrebujeme pre krajinu, potrebujeme o nich diskutovať, potrebujeme ich ukázať ľuďom a myslím si, že EYOF je jeden z tých míľnikov, ktorý bude môcť byť používaný ako benchmark na to, prečo Slovensko má mať ambíciu organizovať aj väčšie podujatie.

14. Myslite si, že organizovanie vrcholných podujatí v jednotlivých športoch je také až nevyhnutné pre rozvoj konkrétneho športu a zväzu v danej krajine?

Ja môžem povedať z vlastných skúseností, my sme roky organizovali Európsky pohár v jude. A prečo sme ho organizovali? Pretože, sme sa chceli etablovať v tom medzinárodnom spoločenstve ako krajina, ktorá takéto podujatie vie pripraviť. Chceli sme, aby sme mali možnosť pozvať aj delegátov aj športovcov z iných krajín. Aby prišli na Slovensko, aby to tu zažili, aby sa chceli vrátiť. Aj my sme chceli byť pozvaní na ich sústredenia, ich súťaže ako hostia, ktorí vedia aj hostiť aj sa revanšovať. Takže tých dôvodov, prečo sme organizovali Európsky pohár bolo viacero a vyhodnotili sme si to ako pozitívum. A potom je to tá ambícia pokračovať v tom, urobiť podujatie vyššieho charakteru, alebo povedať si áno, naplnili sme tie očakávania, ktoré sme od toho mali a povedať si, že dnes už sme etablovaní, nejak vnímaní, vytvorili sme nejaké priateľské vzťahy a vieme ako športové odvetvie z toho do budúca čerpať, alebo ešte musíme pridať, alebo sa nám to nepodarilo, lebo aj to je nejaký výsledok, ale bez tej snahy k žiadnemu záveru nikdy nedospejeme.

15. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Veľakrát sa hovorí o tom, že je potrebné sa propagovať v zahraničí, ukázať Slovensko ako krajinu s bohatou kultúrou, s minerálnymi prameňmi. Ja k tomu vždy dodávam, že ako krajinu, ktorá má v tej svojej DNA aj šport. Na takúto otázku neexistuje jasná odpoveď. Ja som bol vždy odporcom letáčikov, ktoré je najľahšie vytlačiť a niečo tam porozprávať, ale ten interaktívny zážitok, niekde byť, niečo zažiť, sa nedá tlačiť do papiera. Takže keď som niečo videl na vlastné oči, tak som si na to spomenul aj za dlhé roky. Keď som si niečo prečítal, tak v záplave iných informácií som na to zabudol. Takže, možno tento faktor by som vyzdvihol nad ostatné. Priamy, osobný, emocionálny zážitok prostredníctvom športu a kultúry je nenahraditeľný a nevie ho docieľiť žiadna výstava, žiadna prezentácia, žiadny film, hoci má k tomu bližšie ako papierik, ale stále to je nezrovnateľné.

16. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Toto má viacero kategórií, lebo sú športové podujatia, ktoré podľa môjho názoru by v drvivej väčšine mal organizovať zväz v spolupráci so samosprávou, pretože z pohľadu krajiny, nechcem sa dotknúť žiadneho športu, preto ho nebudem ani menovať, ale je to príliš málo významné podujatie na to, aby bolo pre štát strategické. Ale pre zväz je dôležité a možno aj pre ten región je dôležité a pre tú oblasť, kde sa bude usporadúvať. Potom sú tu podujatia, ktoré sú tradičné, ktoré majú svoju historickú cenu aj do budúca, preto lebo motivujú ľudí a motivujú mladých k športu a sú dôležité pre zväz aj pre štát z iného pohľadu ako prezentácia v zahraničí. Možno to nie je taká masová účasť delegácií, ale je to dôležité, aby ten šport žil na Slovensku a môže žiť v športoch, ktoré sú úspešné, nie v takých v ktorých tie medzinárodné úspechy nemáme. Potom sú to tie podujatia najvyššieho

charakteru, kde je naozaj nevyhnutná účasť vlády a vládnej garancie a je to akoby národný záujem takéto podujatia organizovať. A myslím si, že tá primárna, najväčšia úloha štátu je práve v tej strednej kategórii. To sú podujatia tradičného charakteru alebo podujatia, kde štátna politika by mala určiť, že máme záujem financovať významné športové podujatia na Slovensku. Kto riadi športovú politiku, tak by mal určiť takéto kritériá, mal by definovať, čo to je, mal by určiť akým pomerom tam štát chce byť. Ja vždy upozorňujem na to, že nie je možné absorbovať všetku vedomosť na jednu stoličku. Nech je ten človek akokoľvek šikovný, vravím všetkým, že v našom športovom hnutí to vieme posúdiť a z pohľadu štátu tá intervencia do toho koľko, ako by mala mať nejaký globálny charakter, malo by sa povedať, je to percentuálne vyjadrenie, je to záujem alebo nezáujem. A my by sme potom mali nastaviť tie kritériá, mali by sme nastaviť tú hodnotu toho, čo ponúkame. Mne sa nepáči, keď vyjednávame so štátnym úradníkom či nám dá 20 000 alebo 25 000, lebo on o tom nemá ako vedieť. A je to potom ako na tureckom trhu. Takže tešíme sa, že dostaneme podporu, ale je to veľmi nesystémové, chaotické, čo asi by sme do budúcnosti nechceli. Ja som presadzoval ideu, ktorá bola zhodená zo stola, práve túto úlohu má mať fond na podporu športu, kde časť jeho podpory by mala byť práve podpora významných podujatí, ale nie len vo forme garantovania financií v čase, lebo to sekcia nedokáže, ale aj znalosťou, vedomosťou, ktorá by sa mala pri každom podujatí odovzdávať.

17. Mal by byť súčasťou politiky štátu aj podpora zo strany RTVS v zmysle výroby signálu?

Nie som úplný expert a nerád sa vyjadrujem k veciam, ktorým nemusím dobre rozumieť, aby som sa niekoho nedotkol, ale taká prvá odpoveď, ktorá ma napadla je áno. Keď sa robí podujatie bolo by fajn, aby o tom ľudia čo najviac vedeli a zväz a organizátor má limitované kapacity. Je absurdné, aby si kúpil TV priestor pre podujatie, ktoré má spoločenskú hodnotu, lebo ono vlastne vytvára pre krajinu benefit a ešte má za to platiť. Mal by byť skôr odmenený. Tu je priestor, aby RTVS alebo štát povedal, že toto je charakter podujatí, ktoré má pre krajinu význam a my ho chceme podporiť a podporujeme ho aj priestorom vysielacích práv alebo výrobou signálu a distribúciou či už na Slovensku alebo v zahraničí.

18. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Úspech.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Jakub Švec, rozhovor realizovaný dňa 3.4.2023, 16:15, Trnava

1. Bola to tvoja prvá skúsenosť s dobrovoľníctvom?

Na takom väčšom podujatí áno. Dovtedy som robil len MSR, prípadne medzinárodné majstrovstvá v Žiari.

2. Čím ťa to oslovilo? Kto ťa na to naviedol, že môžeš byť dobrovoľníkom na EYOF?

Tým, že som aj tréner, tak ako prvé nám prišlo ako trénerom z asociácie e-mail, že také niečo existuje. Ma to oslovilo, že je tam basketbal, prídu veľké krajiny, ktoré hrajú A-divíziu, chcel som získať nové skúsenosti.

3. Keď sa povie EYOF, čo sa Vám v mysli vybaví ako úplne prvé?

Bolo to na Slovenské pomery niečo úžasné, veľkolepé. Najviac ma uchvátil otvárací ceremoniál, ktorý bol ako na OH, bolo to gigantické. Aj keď som sa pýtal hráčov, tak úžasná skúsenosť, zážitok keď chodili po celom meste so slovenskými vlajkami a reprezentovali krajinu.

4. Poznali ste túto značku predtým? Ako sa Váš pohľad zmenil počas toho podujatia a po podujatí?

Predtým som o tom počul veľmi málo. Vedel som, že je nejaká mládežnícka olympiáda, ale nevedel som si to presne predstaviť. Keď som tam prišiel tak som bol z tých vecí prekvapený, z tých vecí že sme museli mať akreditácie, rôzne školenia, rozhovory.

Na začiatku bol malý chaos, ktorý sa veľmi rýchlo utriasol. Ľudia vedeli čo majú robiť. Po podujatí, keď som sa rozprával so zahraničnými trénermi aj s našimi slovenskými hráčmi, tak hodnotili EYOF veľmi ako úspešné podujatia. Je to podujatie, ktoré má určite zmysel.

5. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Keď sa mladí športovci, ktorí ešte neboli rozhodnutí, či chcú športovať a videli niečo takéto úžasné, kam sa môžu dostať, videli nejaký cieľ, tak to určite veľa detí, ale aj dospelých inšpirovalo.

6. Aké sú podľa Vás dve najväčšie pozitíva, ale aj negatíva, ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitívum: Slovensko sa zviditeľnilo po športovej stránke, pričom podľa mňa šport nie je až tak dominantný na Slovensku. Mali sme aj výsledky v rôznych súťažiach. Že Slovensko dokáže zorganizovať aj niečo takéto veľkolepé. Veľmi sa mi páčilo, že napríklad na atletiku, na gymnastiku sa nakúpili nové veci, zrekonštruovali sa haly.

Negatívum: Medicínska pomoc na športoviskách bola zle riešená. Nastala aj chyba v komunikácii.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk...

Rekonštruovali sa haly, prišlo nové vybavenie. Po stránke vybavenia malo dobrý vplyv.

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

Pamätám si, keď som bol asi 3 mesiace pred konaním v Banskej Bystrici, všade sa všetko prerábalo, cesty s opravovali. Celá infraštruktúra.

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva)

Z môjho pohľadu medializácia pomohla chvíľkovo, keďže ten kraj je zase v takom útlme. Ešte asi mesiac po EYOF-e sa o Bystrici ešte hovorilo, ale už je zase ticho.

10. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?

Úžasná. Mesto žilo všetkým. Bolo veľa divákov. Všetky penzióny a ubytovania boli v okolí 30 km plné. Stále bol nejaký program na námestí a v EYOF parku, stále to žilo.

11. Ako sa pozeráš na celkovú organizáciu EYOF?

Bolo za tým veľa, veľa roboty. Keď som sa rozprával s ľuďmi z organizačného výboru naozaj bolo veľa vecí ktoré bolo treba vybaviť. Ale stálo to za to.

12. Ako by si zhodnotil celkovú skúsenosť, ktorú ti EYOF dal?

Stále sa ešte snažím dostať na EYOF v Slovinsku, chcel by som si to zopakovať. Stretol som mnoho nových ľudí, nacvičil som si komunikáciu v cudzom jazyku aj s inými národnosťami. Bolo to pre mňa veľmi obohacujúce.

13. Je niečo, čo by ste možno spravili inak, lepšie? Prípadne, čo Vás mrzí, že sa nespravilo?

Určite by pomohlo, keby bolo viac dobrovoľníkov (minimálne na basketbale). Viac by som dal športovcom, nejaké vody a občerstvenie. Keby to bolo všetko na jednom mieste (basketbal bol v Badíne).

14. Mali by sa podľa Vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď zdôvodnite.

Mali by sme mať takú iniciatívu, zvýrazniť sa tým športom. Treba aj deti namotivovať, aby robili šport. Keď sa organizuje takéto podujatia, môžeme tým zvýšiť aj turizmus, návštevnosť krajiny. Zviditeľniť sa.

15. Podporuje, na základe Vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Podľa mňa veľmi nie. Možno by bolo treba dať viac podpory tomu športu. Mala by byť nejaká štátna politika. Po finančnej stránke by to dalo garanciu aj klubom, že v tom neostanú sami a štát ich podporí.

16. Charakterizujte EYOF jediným, podľa Vás čo najvýstižnejším slovom.

Obrovské.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Matej Tóth, rozhovor realizovaný dňa 28.3.2023, 9:15, Banská Bystrica

1. Keď sa povie EYOF, čo vám v mysli vybaví ako úplne prvé?

Olympiáda mládeže. Veľké multišportové podujatie. Keď sa tým myslí EYOF v Banskej Bystrici, tak veľké, úspešné podujatie. Spája sa s ním úspech a pozitívna energia.

2. V minulom roku sa vo vašom meste organizovalo vrcholné celoeurópske športové podujatie – EYOF. Čo ste o tomto podujatí vedeli pred jeho konaním, ako sa vaše poznanie o ňom zmenilo počas podujatia a po ňom?

Poznal som ho hlavne zo športovej stránky a zaznamenával som úspechy našich mladých športovcov. Vnímal som ho vyslovene z toho športového hľadiska. A že to je podujatie na rozdiel od MS v konkrétnych športoch, multišportové. Rovnako som vedel, že je to organizačne aj formou podujatie podobné olympijským hrám. Počas EYOFu v Banskej Bystrici som pochopil že je to komplexnejšie podujatie. Že to nie je len o športe, ale hlavne o vzdelávaní a že v tejto vekovej kategórii je edukačná a spoločenská hodnota tohto podujatia možno dôležitejšia ako samotné športové výkony a úspechy. EYOF ukázal, že je to oveľa rozsiahlejšie.

3. Aké kľúčové skúsenosti a zručnosti ste z podujatia EYOF získali?

Bol som len čiastočne zahrnutý do organizácie. Získal som šírku a rozhľad ohľadom organizačných zručností, resp. v čom všetkom spočíva organizácia takéhoto podujatia. Pri takomto podujatí je extrémne dôležitá koordinácia. Nikto nemá šancu obsiahnuť všetky oblasti do hĺbky. Preto je dôležité personálne zabezpečenie každej oblasti schopnými ľuďmi, ktorí autonómne pracujú.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/využívanie športovej infraštruktúry?

Zaznamenali ste na základe zorganizovania EYOF zvýšený záujem o šport v Banskej Bystrici a Banskobystrickom samosprávnom kraji?

Je to veľmi subjektívny pohľad. Ťažko merateľné. Bystrica vždy bolo športové mesto, kde veľa ľudí športovalo. Po EYOF-e zavládla určitá eufória, ľudia športujú snád' ešte viac, ale zvýšil sa aj záujem o podporu športových podujatí- návštevnosť športových podujatí . Okrem tradičných športov - futbal, hokej, aj basketbal, atletika, gymnastika. Zaznamenal som to aj v minulosti, že vždy keď sa vystavala nová infraštruktúra, tak to ľudia automaticky začali viac využívať.

5. Aké sú podľa vás dve najväčšie pozitíva (benefity)/negatíva (prípadne problémy), ktoré prinieslo organizovanie EYOF?

Pozitíva: investície do infraštruktúry, najväčší benefit pre mňa bola úžasná atmosféra počas EYOF-u na všetkých športových a sprievodných akciách. Tá pozitívna emócia a spomienka na EYOF je stále cítiť.

Negatíva: nepodarila sa výstavba nových športovísk, viac-menej išlo o rekonštrukciu. Nedostatočná kapacita niektorých športovísk (obmedzenie vstupu divákov).

6. Stretli ste sa s negatívnymi reakciami na to, že sa EYOF koná v Banskej Bystrici? Čoho sa týkali?

Nie, prevládalo nadšenie a pozitívne reakcie. Nezaznamenal som žiadnu kritiku. Na Slovensku máme problém s dopravnými obmedzeniami počas športových podujatí a počas EYOF ľudia plne akceptovali miestne obmedzenia.

7. Aký vplyv malo konanie podujatia na športovú infraštruktúru? Napr. investície, zlepšenie vybavenia športovísk, modernizácia športovísk?

Pozitívny vplyv- investície do opráv existujúcej športovej infraštruktúry. Väčšinou drobné opravy, škoda, že sa nepodarilo zrealizovať výstavbu úplne nových objektov (napr. multišportová hala).

8. Aký vplyv malo konanie podujatia na občiansku infraštruktúru v meste Banská Bystrica?

Mesto sa chcelo pozitívne prezentovať - vybudovali sa nové chodníky a cesty, vyčistilo a skrášlilo sa okolie športovísk, modernizácia internátov. Bystrici to veľmi pomohlo. Myslím si, že keby toto podujatie nebolo tak buď by tá rekonštrukcia trvala oveľa dlhšie alebo by sa vôbec nerobila.

9. Ako by ste hodnotili mediálnu prezentáciu mesta Banská Bystrica vďaka EYOF? (spomeňte najväčšie pozitíva).

Veľmi pozitívne. Prezentácia bola spravená veľmi kvalitne. Na Slovensku bolo podujatie výborne mediálne pokryté, rovnako prezentácia úspešného podujatia išla do sveta. Tým, že boli tisíce účastníkov z celej Európy, sledovanosť podujatia, video záznamov a reportáži bola výrazná. Obraz Banskej Bystrice presiahol hranice Slovenska. Mediálne posolstvo išlo do širokých vrstiev či už na Slovensku, ale aj v zahraničí.

10. Aký má podľa vás vplyv konanie vrcholných športových podujatí na zvýšenie reputácie mesta Banská Bystrica a Banskobystrického kraja a turistického záujmu o ne?

Má to určite vplyv ale je naozaj ťažko merateľný. Ale každá pozitívna zmienka sa nesie ďalej. Celá tá generácia mladých ľudí ktorí tu boli a členovia realizačných tímov budú mať Banskú Bystricu spojenú s týmto úspešným podujatím. A významné aj je, že počas samotného podujatia bol záujem turistov obrovský.

11. Ako ste vnímali atmosféru v meste počas konania EYOF?

Extrémne pozitívne. Bol som veľmi milo prekvapený. Atmosféra bola fantastická. Mesto žilo týmto podujatím. Ľudia to zobrali za svoje, chceli ho podporovať a celé mesto tým žilo. Toto je druhá strana mince malého mesta, že tu keď ten športovec kamkoľvek išiel, všade cítil tú atmosféru. Priestory športovísk, ale aj centra mesta, parkov, všade bolo cítiť EYOF, športovcov, dobrovoľníkov, fanúšikov to celé by som porovnal s atmosférou na olympiáde. V Banskej Bystrici to zanechalo veľmi pozitívne emócie u obyvateľov.

12. Aká bola podľa vás celková organizácia EYOF?

Veľmi dobrá. Organizátori sa dokázali vysporiadať so skrátením času na organizáciu, relatívne obmedzenou infraštruktúrou menšieho mesta a organizačne podujatie zvládli. Veľké pozitívum bolo množstvo, ale hlavne kvalita dobrovoľníkov, ktorí boli ústretový nielen pre športovcov a realizačné tímy, ale aj pre návštevníkov, turistov a dokonca aj pre domácich obyvateľov.

13. Dalo sa niečo spraviť lepšie, dalo sa niečo spraviť inak?

Veľmi ťažko by som našiel niečo, čo by sa dalo zmeniť, alebo čo by som vyslovene cítil, že by sa dalo dotiahnuť do dokonalosti. Myslím si, že to bolo dobré aj čo sa týka podpory mesta. Ideálne by bolo keby sa nemusel zapojiť celý región, ale to už je otázka vybudovania novej športovej haly, ktorá by poňala všetky kolektívne športy, ale keďže chýba v Banskej Bystrici, tak sa to muselo rozdeliť na širší región, čo bola možno jediná nevýhoda pre tie kolektívy, ktoré fungovali viac-menej mimo Banskej Bystrice.

14. Mali by sa podľa vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti? Vašu odpoveď prosím zdôvodnite.

Určite áno. Má to obrovský vplyv na generáciu športovcov, ktorí to zachytili. Zažiť atmosféru vrcholného podujatia vo vlastnej krajine je extrémne motivujúce pre mladých športovcov, športové zväzy, fanúšikov. Má to obrovský vplyv na prezentáciu Slovenska ako takého, keďže sme schopní ľudia zorganizovať takéto podujatie ktoré zanechá pozitívnu stopu. Rovnako motivuje ľudí k športovaniu, zdravšiemu životnému štýlu, podporuje investície do infraštruktúry.

15. Na aké oblasti spoločenského života v krajine môže mať zorganizovanie takéhoto podujatia najpozitívnejší vplyv?

Myslím si, že zvyšuje prestíž samotných organizátorov alebo funkcionárov. To znamená, že získavajú väčší vplyv na ostatné rozhodnutia v tých daných organizáciách. To znamená, že keď je niekto schopný usporiadať vrcholné podujatia, tak potom aj ten rešpekt, ktorý si získa v tej celej organizácii napr. v EA určite väčší rešpekt a vplyv. Vnímajú ho ako riadneho člena, ktorý dokáže organizovať.

16. Podporuje, na základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

EYOF bol podporený dostatočne, aj keď negatívum vidím v neistote podpory do poslednej chvíle, závislé aj od politických (subjektívnych) rozhodnutí. Menšie podujatia majú oveľa nižšiu, nepostačujúcu podporu. Štát by mal investovať oveľa viac a systematickejšie. Žiaľ nám chýba nejaký systém. Malo by to byť určite v záujme štátu podporovať takéto podujatia.

17. Myslíte si, že sa výška investícií vyrovná následne prínosom, ktoré sú z týchto podujatí?

Ukazuje sa, že investícia do športovej infraštruktúry je veľmi významnou súčasťou toho, má veľký vplyv na zdravie obyvateľstva, na zdravší životný štýl. Je to veľmi ťažko merateľné. Ale už skúsenosti s investíciami do infraštruktúry ukazujú, že tá návratnosť je v určitých oblastiach, či už v zdravotníctve a ďalších nákladoch ktoré vznikajú štátu, keď generácia mladých ľudí nie je zdravá.

18. Charakterizujte EYOF jediným, podľa vás čo najvýstižnejším slovom.

Jedným slovom veľmi ťažko. Otázne je, či myslíme EYOF vo všeobecnosti, alebo EYOF 22 v BB. Napadá mi: „Zmysluplnosť“ „Skvelé podujatie“ „Eufória“.

Význam organizovania vrcholných športových podujatí

Pološtruktúrovaný rozhovor

Ján Žgravčák, rozhovor realizovaný dňa 4.4.2023, 13:00, Bratislava

1. Poznali ste túto značku predtým? Ako sa Váš pohľad zmenil počas toho podujatia a po podujatí?

EYOF som poznal z mojej novinárskej kariéry. Vedel som, že mládežnícky šport má nejaké štruktúry, systém, hry, ktoré sú určené pre mládež. Priznám sa, že to, že sa bude konať na Slovensku, som sa dozvedel, až zo spravodajstva RTVS až pred prípravami.

2. Aký benefit môže mať konanie takéhoto podujatia pre konkrétne mesto, región?

Hovorí sa, že národy, ktoré mali more sú pozitívnejšie, liberálnejšie, otvorenejšie, múdrejšie a je to presne pre to, že sa dokázali stretávať s viacerými ľuďmi, miešali sa kultúry, obchodovali. Stretávanie sa s inými ľuďmi, inými národmi, inými športovcami je veľmi dôležité pre každého. Aj z mojej športovej kariéry, ktorá nebola veľmi dlhá, ale bola v tých juniorských rokoch, tak si najviac pamätám práve na medzinárodné zápasy, ktoré sme odohrali, lebo to bolo presne to iné, kde sme sa porovnávali, kde sme videli, že oni majú iný systém, inak k tomu pristupujú. A to je to dôležité pre mladého športovca, keď má možnosť sa porovnať s inými národmi, inými športovcami. Druhá vec je propagácia nášho športu, našej republiky aj tých miest, kde sa to celé nachádza. Takže je veľmi dôležité, aby sa niečo takéto pravidelne konalo.

3. Stretli ste sa nejakými negatívnymi reakciami na EYOF?

Myslím, že nie.

4. Ako vnímate organizovanie takéhoto športového podujatia s akcentom na následný zvýšený záujem obyvateľov o pravidelné športovanie/ využívanie športovej infraštruktúry?

Všetko, čo sa v našom živote stane, nás ovplyvňuje niečím. Či už stretnutie s nejakým človekom, udalosť, ktorá sa stane. Nevieť si predstaviť, že by nemalo žiaden benefit to, že môžem vidieť jeden kvalitný šport na kvalitnom športovisku v akejkolvek vekovej kategórii. Toto musí mať jednoznačne len pozitívny vplyv a motivovať ďalších mladých ľudí, aby začali zdravo žiť a začali športovať. Určite to má množstvo pozitívnych vplyvov.

5. S takýmito podujatiami sú spojené aj investície. Vždy sa potom diskutuje, či tie vynaložené investície sú hodné dosahu a výsledku toho podujatia. My to môžeme zhodnotiť len subjektívne. Ale čo si myslíte, tá investícia, ktorá bola daná do EYOF-u, prípadne akéhokolvek vrcholného podujatia, ktoré sa koná na Slovensku, má význam u nás?

Ja som bol vždy zástancom toho, aby sme na Slovensku organizovali olympijské hry. To práve preto, že práve toto nám poskytne tú možnosť a nutnosť tu postaviť športoviská, ktoré nám tu potom 20-30-40 rokov ostanú a môžeme ich využívať. Takže je to úplná nutnosť mať takýto impulz, ktorý nás prinúti postaviť infraštruktúru a dá nám na to ten dôvod. Na druhej strane to namotivuje ľudí, športovcov. Vrcholné podujatia v akomkoľvek športe sú tým najlepším impulzom práve pre rozvoj športu.

6. Aký to má vplyv na občiansku infraštruktúru v danom meste, regióne?

Organizácia veľkých podujatí je obrovskou výzvou dokázať si niečo, ukázať sa pred celým svetom, že sme schopní takéto niečo zorganizovať, je to výborná motivácia.

7. Mali by sa podľa Vás organizovať podujatia podobného typu na Slovensku aj v budúcnosti?

Jednoznačne, s tým absolútne súhlasím. Mali by sme sa uchádzať vo všetkých možných športoch o takéto podujatia. Dať dokopy ľudskú silu, infraštruktúru, pripraviť sa na to, dať dokopy celé to spektrum, čo je k tomu potrebné od ľudí, technické vybavenie, sponzoring, zmobilizovať verejnosť pri podpore takýchto podujatí a samozrejme aj divákov, aby prišli a podporili tých športovcov.

8. Keď sa to koná, tak to má presah aj do oblastí spoločenského života v tom meste, v tej krajine kde sa organizuje vrcholné podujatie, ktoré je na úrovni ME a MS.

Jednoznačne. Ja hovorím, že našim najväčším problémom je, že nežijeme v komunitách, že nedokážeme komunikovať so susedmi. Že viac nás zaujíma, čo sa deje v politike v Bratislave, ale nezaujíma nás čo sa deje u suseda vo vedľajšom vchode. A toto je také najdôležitejšie, že takéto veci nás dokážu komunitne rozhybať, dať nás dokopy. A keď si pomôžeme navzájom v takýchto veciach pri organizovaní takýchto podujatí, jednak cez

dobrovoľníctvo, cez rôzne firmy a organizácie, tak toto je vec, ktorá by dokázala Slovensko celkom pekne stmeliť. Práca na spoločnom projekte, ktorá nás reprezentuje navonok.

9. Podporuje, za základe vašich skúseností, štát dostatočne organizáciu vrcholných podujatí na Slovensku a ako by sa mala v tejto otázke uplatňovať štátna politika?

Myslím si, že nie, že tam sú obrovské rezervy a mohlo by to byť oveľa lepšie. Hlavne koordinácia základných vecí by mala byť od začiatku, možno naozaj od toho vytypovaní, že kam sa chceme pohnúť, čo je pre nás dôležité, čo a ako podporíme, a potom naozaj tá práca s dátami, ako to pomohlo, ako to zarezovalo, akým spôsobom sa o nás dozvedel svet. Toto všetko by úplne spokojne mohol oveľa viac a dôslednejšie koordinovať. Keď ideme po význame toho slova, že politika, tak áno, mala by byť nejaká štátna politika a systém. Máme organizácie na to, či už je to SOŠV, ktorý tieto veci zastrešuje a mal by zastrešovať, mal by to mať pod palcom. Ale mal by nato dostať aj kompetenciu.

10. Ako by mala byť zaangažovaná mediálna zložka pri príprave organizovania takýchto podujatí?

V zákone o RTVS je napísané, že sme povinní pokrývať najvýznamnejšie spoločenské športové podujatia a vyrábať signál z nich (čo sa ale pri konkurencii nedá splniť vždy). Čo sa týka ale pri príprave a organizácii vrcholných podujatí, ktoré reprezentujú Slovensko navonok, je naozaj absolútne nutné a podstatné sedieť s predstaviteľmi štátu, s predstaviteľmi organizátorov, a dohodnúť sa na tom, že ktoré podujatia, akým spôsobom budeme vyrábať, a kto to bude financovať. A myslím si, že ak je splnená podmienka, že toto podujatie má taký význam, že reprezentuje Slovensko navonok, tak na to by štát mohol dať peniaze. Takto to funguje v mnohých štátoch sveta, nie je to nič nové. Ak niečo má potenciál ukázať Slovensko v lepšom svetle pred celým svetom, napríklad tým, že odvysielame parádne prenosy z krásne zorganizovaného podujatia, ktoré ukáže, že aký pekný štát sme, aký sme šikovní, tak si myslím, že na to peniaze by sa mali nájsť a mali by sa na to dávať.

11. Aká je konkrétna situácia teraz v tomto v RTVS a možnosti?

Odvíja sa to samozrejme od financií. Ide o tom, že akýkoľvek organizátor sa môže kedykoľvek rozhodnúť, že požiadá o takúto organizáciu a bez toho, aby to mal premyslené, či na to peniaze má, alebo nemá, a potom ešte zháňajú peniaze na to, že aha veď ešte musíme urobiť prenosy, alebo príde sem do televízie a povie, že tak mi to zaplaťte. Lenže my, keď sme takéto niečo v rozpočte nemali, lebo sme ani netušili, že niečo takéto bude chcieť organizovať, tak ťažko sa na to tie peniaze potom hľadajú. Presne toto je tá vec, kde by tá organizácia medzi 3 zložkami – organizátor, štát, televízia – mala fungovať, možno ešte predtým ako sa podá tá kandidatúra. Nemyslím si, že je to zložité, len treba komunikovať, a to je presne tá vec. A potom si už vieme dlhodobo plánovať na 5-10 rokov takéto obrovské podujatia.

12. Ako televízia máte najsilnejšiu športovú redakciu, čo sa týka aj množstva redaktorov aj odbornosti.

Tak, Slovenský rozhlas a Slovenská televízia majú 95 respektíve 65 ročnú tradíciu vo vysielaní. Snažíme sa držať našu odbornosť na čo najvyššej úrovni, aby sme ponúkli naozaj kvalitný produkt divákovi, ale aj organizátorom, ktorí prejavia záujem s nami spolupracovať. To je pre nás alfa-omega, aby sme si tento kredit udržali.

13. Sú takéto podujatia vo verejnoprávnom záujme?

Určite áno. Určite áno. Kto iný by to mal robiť. Vždy je ťažké baviť sa dopredu o tom, akú čo bude mať sledovanosť. Tam je toľko rôznych faktorov, ktoré to dokážu ovplyvniť, že môžeme urobiť priemerný priamy prenos aj z hokejovej extraligy alebo z finále pohára UEFA, ktorý nebude oslňovať ničím, ale môžeme Vám spraviť špičkovú sledovanú a špičkovú urobený prenos aj zo stredoškolského pohára. Ide len o to, ako sa k tomu postavíme a akým spôsobom tu urobíme tú nadprácu pri odpromovaní toho, atď. Nedá sa na začiatku hovoriť, toto je nezaujímavé, toto nikto sledovať nebude. Pretože, keď to dokážeme my dobre urobiť a dobre predať, odpromovať, tak si to svojho diváka nájde. Keď si povieme že toto podujatie je dôležité pre Slovensko, pre turistický ruch, pre šport, poďme to spolu spraviť dobre a kvalitne odpromovať Slovensko.

14. Myslíte si, že tým, že prišla zmena vo financovaní RTVS, tak môže svitať na lepšie časy?

Dúfam, že áno. Verím, že keď sa dokáže vyriešiť raz a navždy systémovo financovanie RTVS, tak budeme môcť jednoznačne povedať, že áno, toto sú verejnoprávne veci, toto je reprezentácia Slovenska, ktorú my chceme a aj máme povinnosť sledovať a nasledovať, tak takéto veci by sme spokojne mohli vyrábať a pokrývať.

15. Charakterizujte EYOF jediným, podľa Vás čo najvýstižnejším slovom.

Reprezentácia (celospoločenská).